

ДЕО ПЕТИ

IX. СРБИ МЕДАЧКЕ ОПШТИНЕ КАО ДОБРОВОЉЦИ НА СОЛУНСКОМ ФРОНТУ

Вишеструко надмоћније аустроугарске и немачке трупе успеле су да 1915. и 1916. године окупирају српску територију, услед чега се српска војска морала повући преко Албаније на Крф, Видо и друга грчка острва. У том ратном вртлогу, изложена тешким искушењима, српска влада је позвала своју браћу са југословенских простора да као добровољци помогну Србији. У том циљу она је у више делова света послала своје представнике да агитују за укључивање у добровољачке јединице на страни Србије. Истовремено је будућим добровољцима обећала доделу земље: по 5 ha борцима и 3 неборцима.

Одзив је био примеран али, нажалост, нема потпуних података о броју људи који су узели оружје и пришли у помоћ браћи у Србији. Стручњаци, међутим, процењују да је њихов број могао износити преко 40.000 људи, док је добровољачку земљу по окончању рата примило 27.059 лица.¹ Међу њима су у огромној већини (95%) били Срби, а врло мали број припадници осталих словенских народа. Тако, илустрације ради, према подацима од 23. маја 1917. године, у Првој дивизији Добровољачког корпуса у Русији било је 9.566 Срба, 1.444 Руса, 105 Хрвата, 27 Словенаца, 73 Чеха и 13 из осталих националности.

У Бачкој је земљу примио 10.431 добровољац, у Банату 7.501, у Срему 1.344, у Босни 2.921 и у јужној Србији, Косову и Македонији 4.862. Дакле, право на колонизацију у складу са одредбама Закона о добровољцима из 1928. године остварило је 27.059 добровољаца.

¹ Др Никола Гаћеша, *Аграрна реформа и колонизација у Бачкој 1918—1941*, Н. Сад, 1968.

Позив српске владе за учешће у добровољачким јединицама свесрдно су прихватили и Срби Медачке општине. Онај део тих Срба који је 1914. био мобилисан у аустроугарску војску и касније заробљен од стране руских трупа пријавио се у добровољце у заробљеништву, док је други део похрлио из дијаспоре, посебно из Америке и Канаде. Да се подсетимо, Америка је ступила у рат на страни Антанте тек 6. априла 1918, па су до тада амерички Срби у добровољце одлазили преко Канаде, мимо знања америчке власти и на путу за Солунски фронт укрцавали се у бродове у Халифоксу. Непосредно из Америке одлазили су тек после 6. априла, а рат је завршен 18. новембра 1918. године.

Пошло нам је од руке да дођемо до података о добровољцима пет села Медачке општине који су се ставили на располагање својој браћи у Србији и на разним фронтovima до краја борили за ослобођење нападене и ратом опустошене земље.

а) Имена добровољаца у саставу 3. и 4. пука I добровољачке дивизије на Добруци

— из Метка:

Марунић Мане
Оклубија Павле

Оклубија Петар
Травица Станко

— из Почитеља:

Бобић Манојло
Бобић Миле
Витас Максим
Витас Миле
Витас Никола
Витас Павле
Витас Симо
Иванчевић Илија
Иванчевић Милан

Иванчевић Стеван
Иванчевић Стојан
Ласковић Димитрије
Ласковић Илија
Ласковић Стеван
Љубојевић Марко
Љубојевић Стеван
Његован Димитрије

— из Врепча:

Богдановић Никола
Бурсаћ Михајло
Драгосавац Јанко
Драгосавац Јово

Кричковић Божо
Мандарић Богдан
Мандарић Миле
Новковић Дане

Новковић Кузман
Пањевић Лука
Ракић Новак
Томаш Димитрије
Томаш Дмитар

Томаш Митар
Цетина Јанко
Црнокрак Јанко
Шакић Душан

— из Могорића:

Басарић Стојан
Борковић Милан

Борковић Петар

— из Радуча:

Дејановић Миле
Дејановић Сава

Вучковић Ђуро

б) Добровољци Медачке општине који су од 6. 2. 1917. до 30. 10. 1918. отпутовали на Солунски фронт непосредно из Америке

— из Метка:

Блитва Раде Илија
Брујић Јована Јосиф
Вулетић Николе Исак
Вулетић Ђорђа Дане
Грбић Јанка Јован
Драганић Дане Јово
Загорац Митра Јово
Загорац Илије Никола
Јеловац Петра Миле
Купрешанин Филипа Ђуро
Купрешанин Николе Исо
Купрешанин Миле Јован
Љуштина Николе Петар
Маодуш Игњатија Ђуро
Маодуш Миле Никола
Маодуш Миле Петар
Маодуш Дане Ранко
Маодуш Николе Стево

Маодуш Ђорђа Тодор
Марунић Ђуре Васо
Марунић Танасија Миле
Михић Илије Ђурађ
Михић Јована Стојан
Оклубција Ђукана Јово
Оклубција Луке Јово
Потребих Николе Јово
Потребих Николе Радосав
Радосевић Јована Сава
Травица Саве Дане
Травица Дане Ђуро
Травица Раде Јован
Травица Јована Никола
Трбојевић Ђуре Раде
Узелац Николе Марко
Узелац Миле Стеван
Узелац Дане Стеван

— из Почитеља:

Басић Илије Милош
Бобић Стојана Божо

Бобић Јове Ђуро
Бобић Миле Јанко

Витас Стевана Дмитар
Витас Исе Ђуро
Витас Боже Јован
Витас Николе Јово
Витас Стевана Никола
Витас Стојана Стево
Дошен Ђуре Милан
Иванчевић Јове Дане
Иванчевић Миле Илија
Иванчевић Миле Митар
Иванчевић Дане Никола
Иванчевић Јове Никола
Љубојевић Саве Мирољуб (?)
Љубојевић Петра Никола
Миличевић Панте Јанко

Његован Станка Ђуро
Павлица Ђуре Богдан
Павлица Јанка Јован
Павлица Исе Јово
Павлица Дане Мићо
Павлица Филипа Марко
Павлица Дмитра Никола
Павлица Милентија Никола
Павлица Дмитра Петар
Поткоњак Миле Павле
Прерад Дане Миле
Рогич Томана Јово
Рогич Ђуре Миле
Узелац Милутина Танасија
Узелац Дане Лазар

— из Врепца:

Басарић Михајла Јово
Богдановић Косте Милан
Богдановић Исе Миле
Богдановић Танасије Стево
Борић Јована Милош
Граовац Луке Јанко
Граовац Танасија Јово
Граовац Тодора Милан
Граовац Васе Никола
Грубић Петра Миле
Грубић Петра Никола
Доброта Милана Душан
Доброта Исе Јован
Доброта Миленка Лука
Драгосавац Дмитра Божо
Драгосавац Филипа Божо
Драгосавац Томе Дмитар
Драгосавац Танасије Јово
Драгосавац Петра Мићо
Зороје Боже Милан
Зороје Миће Митар
Кораћ Петра Дмитар
Кораћ Петра Сава
Крајновић Боже Дмитар
Крајновић Јована Симо
Мандарић Лазе Илија
Мандарић Петра Исо

Мандарић Ђуре Јово
Мандарић Раде Марко
Мандарић Петра Милан
Мандарић Васе Мићо
Мандарић Луке Никола
Мандић Михајла Ђуро
Мишчевић Марка Лука
Мишчевић Танасије Стеван
Наранчић Ђуре Душан
Наранчић Николе Мане
Новковић Симе Гаврило
Новковић Васе Дмитар
Новковић Миће Лука
Новковић Танасија Тодор
Његомир Исе Димитрије
Његомир Алексе Јово
Његомир Јована Лазо
Његомир Танасија Мане
Његомир Танасија Милан
Његомир Трифуна Никола
Пањевић Дмитра Никола
Поповић Јове Дмитар
Поповић Марка Ђуро
Поповић Николе Милан
Поповић Дане Митар
Поповић Јове Петар
Поповић Марка Симо

Поповић Николе Саво
Репач Илије Мане
Стоисављевић Петра Никола
Сунајко Марка Дмитар
Сунајко Боже Миле
Сунајко Дане Симо
Томаш Алексе Ђурађ
Томаш Стјепана Станко
Ђурчић Исе Ђуро

Ђурчић Марка Јово
Ђурчић Марка Петар
Угарак Дане Милан
Угарак Исе Миле
Угарак Дане Стево
Узелац Дмитра Душан
Цетина Јована Дмитар
Црнокрак Михајла Мане

— из Могорића:

Банић Гаје Корица (?)
Борак Исе Ђуро
Борић Илије Милош
Борић Јована Сава
Бркић Дамјана Божо
Вркић Јове Илија
Вурдеља Николе Божићар
Вурдеља Миле Дане
Вучковић Митра Никола
Ђаковић Раде Дако
Ђаковић Лазе Ђуро
Ђаковић Томе Јован
Ђаковић Илије Никола
Илић Раде Лазар
Илић Миле Петар
Јујамовић Дане Миле (?)
Кљајић Тодора Стојан
Корица Ђуре Благоје
Корица Миле Благоје
Корица Томе Васо
Корица Јанка Дане
Корица Павла Ђуро
Корица Дмитра Јово
Корица Дане Јово

Корица Симе Јово
Корица Миле Лука
Корица Лазе Миле
Корица Миле Никола
Корица Васе Никола
Корица Боже Стево
Корица Стојана Стево
Кравић Петра Дане
Кравић Петра Станиша
Кричковић Дане Андрија
Кричковић Боже Спасо
Крњајић Тодора Јово
Маодуш Танасије Илија
Милојевић Михајла Тома
Пањковић Дмитра Ђуро
Радаковић Дамјана Дане
Радаковић Андрије Ђуро
Радаковић Марка Илија
Радаковић Томе Миле
Радаковић Јове Петар
Радаковић Томе Сава
Чанковић Миле Раде
Џодан Миле Петар

— из Радуча:

Врачар Шпире Марко
Врачар Шпире Стеван
Глумац Васе Никола
Грубичић Дане Васо
Дејановић Шпире Дане
Дејановић Миле Дмитар

Дејановић Дане Ђуро
Дејановић Ваје Никола
Дејановић Илије Симо
Дејановић Петра Стојан
Ђенковић Константина Стево
Калинић Дане Илија

Калинић Јове Марко
 Калинић Петра Миле
 Коњевих Луке Исо
 Коњевих Николе Раде
 Коњевих Петра Стојан
 Коњевих Павла Станко

Левнајић Павла Миле
 Пејиновић Воје Јован
 Покрајац Танасија Милета
 Ђелић Марка Раде
 Чубрило Марка Петар
 Шобот Милутина Пајо

Од пробоја Солунског фронта до завршетка ратовања, у српској војсци налазило се 21.094 добровољаца. Лика је дала 2.038 бораца, Бачка и Банат 5.189, Босна и Херцеговина 7.000, Црна Гора 219, Далмација 445, Хрватска и Славонија 3.887, Словенија 141, Срем 2.141 и Чешка 34.

**в) Имена солунских добровољаца Медачке општине
 колонизованих у Бачкој и Банату после I светског рата**

— из Метка:

1. Витас Николе Јован	добрио земљу у	Емушићу
2. Влајсављевић Ваје Дане		Ст. Кањижи
3. Влајинић Милана Ђуро		Станишићу
4. Вулетић Ђукана Дане		Ст. Кањижи
5. Вулетић Миле Милан		Ст. Кањижи
6. Грбић Јанка Јован		Г. Роглатици
7. Драганић Дане Јован		Ст. Кањижи
8. Загорац Боже Димитрије		Сенти
9. Загорац Дмитра Јово		Ст. Кањижи
10. Загорац Илије Јово		Ст. Кањижи
11. Загорац Стевана Јово		Ст. Кањижи
12. Загорац Илије Никола		Ст. Кањижи
13. Јеловац Петра Миле		Станишићу
14. Јовичић Ђурђа Ђуро		Станишићу
15. Јурасовић Петра Миле		Ст. Кањижи
16. Крњајић Тодора Будимир		Ст. Кањижи
17. Купрешанин Филипа Ђуро		Ст. Кањижи
18. Купрешанин Николе Исо		Ст. Кањижи
19. Купрешанин Михајла Јово		Степановићеву
20. Купрешанин Павла Јово		Темерину
21. Љуштина Николе Никола		Бајмоку
22. Љуштина Пере Никола		Ст. Кањижи
23. Љуштина Николе Петар		Ст. Кањижи
24. Маодуш Игњатија Ђуро		Ст. Кањижи
25. Маодуш Танасија Илија		Ст. Кањижи

26. Маодуш Ђукана Јаков	Ст. Кањижи
27. Маодуш Стевана Михајло	Ст. Кањижи
28. Маодуш Дане Милош	Ст. Кањижи
29. Маодуш Миле Никола	Суботици
30. Маодуш Миле Петар	Ст. Кањижи
31. Маодуш Николе Стеван	Темерину
32. Маодуш Ђукана Петар	Ст. Кањижи
33. Маргаретић Стојана Јанко	Ст. Кањижи
34. Марић Луке Ђуро	Ст. Кањижи
35. Марунић Ђуре Васо	Ст. Кањижи
36. Марунић Танасија Миле	Ст. Кањижи
37. Милић Дане Миле	Ст. Кањижи
38. Милић Стојана Јован	Ст. Кањижи
39. Оклобџија Ђурђа Јово	Ст. Кањижи
40. Оклобџија Јована Марко	Ст. Кањижи
41. Оклобџија Максима Шпиро	Ст. Кањижи
42. Петковић Марка Стеван	Станишићу
43. Потребих Николе Јован	Ст. Кањижи
44. Потребих Николе Раде	Ст. Кањижи
45. Радошевић Јове Сава	Сенти
46. Радошевић Тодора Никола	Д. Роглатици
47. Страњина Милојка Миле	Милетићу
48. Сурла Дане Петар	Ст. Кањижи
49. Травица Раде Јован	Ст. Моравици
50. Трбојевић Николе Ђуро	Ст. Кањижи
51. Трбојевић Илије Дане	Станишићу
52. Узелац Николе Марко	Ст. Кањижи
53. Узелац Николе Сава	Ст. Кањижи
54. Узелац Дмитра Стеван	Ст. Кањижи
55. Узелац Миле Стеван	Ст. Кањижи

— из Почитеља:

1. Басић Илије Милош	добрио земљу у	Емушићу
2. Басић Михајла Тодор		Ст. Кањижи
3. Витас Стевана Дмитар (уступио земљу брату Витас Ђури)		Р. Селу
4. Витас Стевана Ђуро		Р. Селу
5. Витас Петра Миле		Р. Селу
6. Витас Илије Стеван		Р. Селу
7. Витас Стојана Стеван		Ст. Кањижи
8. Иванчевић Јована Дане ст.		Ст. Моравици
9. Иванчевић Јована Дане мл.		Ст. Кањижи
10. Иванчевић Дане пок. Илија		Ст. Кањижи
11. Иванчевић Мије Илија		Ст. Моравици

12. Иванчевић Милана Илија	Г. Рогатици
13. Иванчевић Дане Миле	Ст. Моравици
14. Иванчевић Миле Митар	Ст. Кањижи
15. Иванчевић Дане Никола	Бајши
16. Корица Боже Милан	Кули
17. Ласковић Саве Илија	Суботици
18. Ласковић Саве Милан	Ст. Моравици
19. Љубојевић Пере Никола	Ст. Моравици
20. Љубојевић Николе Пајо	Станишићу
21. Љубојевић Милана Петар	Ст. Моравици
22. Љубојевић Николе Стеван	Ст. Моравици
23. Мишчевић Миле Данило	Емушићу
24. Мишчевић Панте Јанко	Емушићу
25. Мишчевић Павла Михајло	Емушића
26. Његован Илије Никола	Д. Роглатици
27. Његован Миле Никола	Бајши
28. Павлица Стевана Бранко	Милетићеву
29. Павлица Исе Јован	Д. Роглатици
30. Павлица Стевана Јован	Милетићеву
31. Павлица Јанка Јован	Емушићу
32. Павлица Д. Милош	Д. Роглатици
33. Павлица Филипа Мирко	Емушићу
34. Павлица М. пок. Николе	Д. Роглатици
35. Павлица Дмитра Никола	Д. Роглатици
36. Павлица Данила Петар	Темерину
37. Плећаш Јанка Павле	Суботици
38. Поткоњак Миле Павле	Ст. Кањижи
39. Радошевић Саве Марко	Степановићеву
40. Рогић Ђорђа Богдан	Чуругу
41. Рогић А. Јово	Ст. Кањижи
42. Рогић Ђуре Милан	Ст. Моравици
43. Рогић Николе Стеван	Чуругу
44. Узелац Дане Лазар	Ст. Кањижи

— из Врепца*

1. Бабић Ђорђа Стојан	добрио земљу у	Ст. Кањижи
2. Басарић Миланка Јово		Ст. Кањижи
3. Богуновић Алексе Алекса		Степановићеву
4. Богдановић Симе Душан		Борчи
5. Богдановић Симе Лука		Црвенки
6. Богдановић Исе Милан		Ст. Кањижи
7. Богдановић Које Милан		Ст. Кањижи

* Обухваћени Павловац и Завође.

8. Богдановић Алексе Петар	Ст. Кањижи
9. Богдановић Михајла Раде	Црвенки
10. Богдановић Танасије Сава	Емушићу
11. Божић Стевана Ђукан	Темерину
12. Граовац Танасија Васо	Ст. Кањижи
13. Граовац Дане Ђуро	Ст. Кањижи
14. Граовац Дмитра Ђуро	Ст. Кањижи
15. Граовац Луке Илија	Сенти
16. Граовац Танасија пок. Јован	Ст. Кањижи
17. Граовац Павла Лука	Ст. Кањижи
18. Граовац Стевана Мане	Милетићеву
19. Граовац Тодора Милан	Ст. Кањижи
20. Граовац Милош	Ст. Кањижи
21. Граовац Исе Никола	Ст. Кањижи
22. Граовац Танасија Стево	Ст. Кањижи
23. Грубић Петра Миле	Ст. Кањижи
24. Грубић Петра Никола	Ст. Кањижи
25. Доброта Милана Душан	Ст. Кањижи
26. Доброта Исе Јован	Ст. Кањижи
27. Доброта Милана Лука	Ст. Кањижи
28. Драгосавац Филипа Божо	Бајши
29. Драгосавац Томе Дмитар	Ст. Кањижи
30. Драгосавац Танасија Јово	Ст. Моравици
31. Драгосавац Петра Миле	Ст. Моравици
32. Зороја Милана Дмитар	Ст. Кањижи
33. Зороја Јове Јанко	Б. Карађорђеу
34. Зороја Боже Милан	Ст. Моравици
35. Зороја Луке Никола	Ст. Кањижи
36. Кораћ Петра Дмитар	Ст. Кањижи
37. Кораћ Петра Сава	Ст. Кањижи
38. Крајиновић Милана Божо	Емушићу
39. Крајиновић Боже Марко	Ст. Кањижи
40. Крајиновић Боже Митар	Ст. Кањижи
41. Крајиновић Томе Никола	Ст. Кањижи
42. Крајиновић Петра Сава	Ст. Кањижи
43. Крајиновић Јове Симо	Чантавиру
44. Мандарић Ђуре Јово	Ст. Кањижи
45. Мандарић Раде Марко	Ст. Кањижи
46. Мандарић Исака Милан	Сенти
47. Мандарић Јована Милан	Ст. Кањижи
48. Мандарић Петра Милан	Ст. Кањижи
49. Мандарић Јове Миле	Ст. Кањижи
50. Мандарић Лазе Миле	М. Иђошу
51. Мандарић Васе Никола	Степановићеву
52. Мандарић Луке Никола	Ст. Кањижи

53. Мандарић П. Симо	Ст. Кањижи
54. Мандић Илије Ђуро	Ст. Кањижи
55. Мандић Милојка Ђуро	Ст. Кањижи
56. Мандић Дмитра Милан	Ст. Кањижи
57. Мишчевић Марка Лука	Ст. Кањижи
58. Наранчић Ђуре Душан	Ст. Кањижи
59. Новковић Симе Гаврило	Ст. Кањижи
60. Новковић Миће Лука	Ст. Кањижи
61. Новковић Танасије Милош	Ст. Кањижи
62. Новковић Танасије Тодор	Ст. Кањижи
63. Његомир Исе пок. Дмитар	Суботици
64. Његомир Алексе Јован	Ст. Кањижи
65. Његомир Танасије Мане	Ст. Кањижи
66. Његомир Дмитра Милан	Ст. Кањижи
67. Његомир Танасије Милан	Ст. Кањижи
68. Његомир Трифуна Никола	Ст. Кањижи
69. Његомир Саве Томо	Ст. Кањижи
70. Пањевић Јована Лука	Ст. Кањижи
71. Пањевић Дмитра Никола	Ст. Кањижи
72. Поповић Дане Димитрије	Ст. Кањижи
73. Поповић Јове Дмитар	Ст. Кањижи
74. Поповић Марка Ђуро	Црном Брду
75. Поповић Николе Милан	Ст. Кањижи
76. Ракић Јована Исо	Сенти
77. Ракић Николе Милан	Ст. Кањижи
78. Роговић Николе Сава (?)	Чантавиру
79. Стоисављевић Петра пок. Никола	Ст. Кањижи
80. Суша Томе Бошко	Б. Карађорђеву
81. Сунајко Боже Миле	Ст. Кањижи
82. Сунајко Дане Симо	Ст. Моравици
83. Шакић Душана Симо	Тоби
84. Томаш Николе Дмитар	Ст. Кањижи
85. Томаш Алексе Ђуро	Ст. Кањижи
86. Томаш Симе Никола	Ст. Кањижи
87. Томаш Стојана Станко	Ст. Кањижи
88. Ђурчић Исака Ђуро	Ст. Кањижи
89. Ђурчић Марка Јово	Ст. Кањижи
90. Ђурчић Дмитра Мане	Ст. Кањижи
91. Ђурчић Исака Мићо	Ст. Кањижи
92. Ђурчић Марка Петар	Ст. Кањижи
93. Угарак Дане Милан	Ст. Кањижи
94. Угарак Исе Милан	Сенти
95. Угарак Дане Стеван мл.	Ст. Кањижи
96. Угарак Дане Стеван ст.	Ст. Кањижи
97. Узелац Дмитра Душан	Сенти

98. Узелац Јандрије Лука	Ст. Кањижи
99. Узелац Јандрије Милош	Ст. Кањижи
100. Цетина Васе Васо	Сенти
101. Цетина Јована Дмитар	Ст. Кањижи
102. Црнокрак Исе Никола	Сенти
103. Црнокрак Исе Марко	Сенти
104. Црнокрак Михајла Мане	Ст. Кањижи

— из Могорића:

1. Бањеглав Никола	добио земљу у	Омољици
(удова Марија и кћи Милица)		
2. Басарић Дане Стојан		Ст. Кањижи
3. Басарић Јована Тома		Ст. Кањижи
4. Божић Илије Милош		Ст. Кањижи
5. Борак Данила Ђуро		Г. Роглатица
6. Борковић Петра Богдан		Војводи Степи
7. Бркић Дамјана Божо		Г. Роглатици
8. Бркић Јове Илија		Бајши
9. Вучковић Дмитра Никола		Милетићу
10. Вурдеља Николе Божо		Г. Роглатици
11. Вурдеља Миле Данило		Ст. Моравици
12. Ђаковић Раде Дамјан		Ст. Моравици
13. Ђаковић Томе Јанко		Ст. Моравици
14. Ђаковић Томе Јово		Ст. Кањижи
15. Ђаковић Дане Миле		Ст. Кањижи
16. Ђаковић Илије Никола		Ст. Кањижи
17. Ђаковић Николе Томо		Бајши
18. Илић Раде Лазар		Ст. Кањижи
19. Илић Миле Перо		Ст. Моравици
20. Корица Миле Благоје		Ст. Кањижи
21. Корица Ђире Благоје		Ст. Моравици
22. Корица Томе Васо		Милетићеву
23. Корица Јанка Дане		Суботици
24. Корица Павла Ђуро		Ст. Кањижи
25. Корица Дане Јован		Ст. Моравици
26. Корица Димитрија (Дане) Јово		Ст. Моравици
27. Корица Симе Јово		Ст. Кањижи
28. Корица Стевана Јован		Ст. Кањижи
29. Корица Симе Лука		Ст. Моравици
30. Корица Васе Никола		Г. Роглатици
31. Корица Миле Никола		Ст. Кањижи
32. Корица Дане Сава		Г. Роглатици
33. Корица Боже Стеван		Ст. Кањижи
34. Корица Стојана Стево		Мољу

35. Кравић Јове Дане	Ст. Кањижи
36. Кравић Петра Дане	Ст. Кањижи
37. Кравић Дамјана Јован	Ст. Кањижи
38. Кравић Петра Станиша	Ст. Кањижи
39. Кричковић Јована Миле	Ст. Кањижи
40. Кричковић Боже Спасоје	Чантавиру
41. Крњајић Тодора Јован	Александрову
42. Крњајић Тодора Стојан	Г. Роглатици
43. Маљковић Луке Станиша	Ст. Кањижи
44. Милојевић Дмитра Милош	Ст. Кањижи
45. Милојевић Михајла Тома	Г. Роглатици
46. Обрадовић Стеве Бранко	Мартоношу
47. Радаковић Милана Божо	Г. Роглатици
48. Радаковић Дамјана Дане	Ст. Кањижи
49. Радаковић Николе Дане	Ст. Кањижи
50. Радаковић Јандрије Ђуро	Бајши
51. Радаковић Николе Ђуро	Ст. Кањижи
52. Радаковић Марка Илија	Ст. Кањижи
53. Радаковић Томе Миле	Милетићеву
54. Радаковић Боже Петар	Сенти
55. Радаковић Томе Сава	Милетићеву
56. Чанковић Дмитра Ђуро	Суботици
57. Чанковић пок. Раде Миле (наследник)	Милетићеву
58. Чанковић Које Стеван	Војводи Степи

— из Радуча:

1. Врачар Шпире Марко	добрио земљу у	Степановићеву
2. Врачар Шпире Стево		Степановићеву
3. Вучковић Јове Ђуро		Ст. Кањижи
4. Глумац Милете Јанко		Н. Бечеју
5. Глумац Васе Новак		Ст. Кањижи
6. Грубишић Дане Васо		Ст. Кањижи
7. Дејановић Дане Ђуро		Дарди
8. Дејановић Миле Петар		Ст. Кањижи
9. Дејановић Исе Симо		Ст. Кањижи
10. Дејановић Павла Стево		Дарди
11. Калинић Јована Марко		Кули
12. Калинић Дмитра Раде		Ст. Кањижи
13. Кењало Јована Стеван		Црвенки
14. Коњевић Николе Дане		Ст. Кањижи
15. Коњевић Николе Раде		Д. Роглатици
16. Коњевић Павла Станко		Ст. Кањижи
17. Коњевић Петра Стојан		Ст. Кањижи
18. Левнајић Николе Лука		Милетићеву

19. Милекић Миле Данило
20. Милекић Томе Сава
21. Мишчевић Дане Јован
22. Мркајило Петра Јован
23. Пејиновић Ваје Јован
24. Покрајац Николе Јанко
25. Чубрило Марка Петар
26. Шобот Дане Миле

Ст. Кањижи
Ст. Кањижи
Ст. Кањижи
Степановићеву
Ст. Кањижи
Вршцу
Ст. Кањижи
Ст. Кањижи

Найомена:

Податке о Србима добровољцима Медачке општине и њиховој колонизацији извадио сам из евиденције Удружења ратних добровољаца 1912—1918, њихових потомака и поштовалаца. Топло се захваљујем руководству Удружења које ми је свесрдно ставило на располагање своју евиденцију.

Х. КОЛОНИЗАЦИЈА НАКОН ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА

По завршетку Другог светског рата, слично као и после Првог, дошло је до велике сеобе становништва Лике у Војводину. Радило се о масовној сеоби, односно колонизацији организованој од стране државе. Начелна одлука о њој донета је 24. априла 1944, а реформисана 9. марта 1945. године Декларацијом Привремене владе Демократске Федеративне Југославије, а спроведена је на основу одредаба Закона о аграрној реформи и колонизацији, који је донела Привремена Народна скупштина 23. августа 1945. године.

Према др Николи Гаћеши (*Пола века колонизације Војводине* — фељтон објављен у *Дневнику*, Н. Сад) колонистима је било намењено да се у Војводини подели 668.412 ха земље. На ту земљу дошао је народ из свих ондашњих југословенских република, али претежно Срби из Хрватске (71,97%) и Црногорци (17,80%), затим нешто Македонаца (5,31%), Хрвата (3,17%), Словенаца (0,93%) и муслимана (0,82%). Колонизација у Војводину од 1945. до 1948. године била је највећа сеоба од краја 17. века. Она се одразила на промену етничке структуре Војводине, у којој је 1940. године живело 593.735 Срба, а 1948. године 841.246. Истовремено се број Срба смањио у крајевима из којих су колонисти дошли у Војводину. Из дате табеле види се у којим местима су колонисти стекли своје нове завичаје.

Насеље	Породица	Чланова
Бачки Брестовац	864	4.849
Дорослово	90	490
Сонта	147	940
Бачки Грачац (Филипово)	701	3.461

Апатин	850	4.175
Бездан	83	408
Колут	428	2.245
Кљајићево (Крњаја)	917	4.685
Пригревица	886	5.308
Риђица	479	2.495
Сомбор	99	496
Станишић	1.070	5.150
Чонопља	550	3.574
Бајмок	369	1.915
Укупно:	7.533	40.191

Право на колонизацију имали су преживели борци Народноослободилачког рата, затим родитељи и удовице палих бораца. Прописима о колонизацији било је предвиђено да се свакој породици до 10 чланова додели по 8 кј земље, а преко 10 чланова 10 до 30% више. И официрима се основна квота (8 кј) увећавала за 10%, а народним херојима 30%. На подручју госпићког среза молбе су се подносиле Комисији за колонизацију при среском (котарском) НОО, у чијем је саставу обавезно морао бити и члан из места подносиоца молбе који је морао познавати породицу и њене прилике.

По пријему решења о колонизацији носилац домаћинства је информисан о кретању транспорта ради обављања благовремених припрема, а пошто је простор у камионима и железничким вагонима био ограничен, колонистима је сугерисано да понесу само најнужније ствари. У ствари, селили су се људи чија је имовина већином била уништена у рату, тако да је оно мало ствари што се код њих затекло паковано у вреће, чаршаве, сламарице, завежљаје, јер бољих могућности за то није било.

Пре него што су се одлучили за колонизацију људи су о њој дуго размишљали и тражили би савет од сваког с ким би били у прилици да разговарају. Стално им се мотало у мислима да тим чином заувек напуштају своја огњишта на којима су вековима живели; да се растају од сродника, комшија и пријатеља; да одлазе на други крај земље, у непознато. Многи су одлуке доносили у последњем часу, а многи и одустајали. Тешко им је било и замислити да више неће видети неког од својих најрођенијих или првог комшију, а још теже напустити своју рођену кућу и отићи у неизвесност. Смогли су снаге и кренули. Успут су се често пева-

ле носталгичне песме и играло народно коло при скоро сваком застанку.

До почетка колонизације личка пруга није била оспособљена за саобраћај, па су први колонисти из госпићког среза путовали војним камионима и личним превозом до Јосипдола. Следећа група прихватана је на железничкој станици у Личком Лешћу, а кад је пруга била обновљена касније групе су полазиле возом из госпићке станице. У једном вагону транспортоване су 2—3 породице, зависно од броја њихових чланова. Људи памте како је једна група кренула на пут за Војводину коњским запрегама. Путовала је 15 дана док је стигла у Пригревицу, до које је требало превалити око 500 километара. Возом се путовало 6 дана.

Највећи део колониста из Лике и Баније насељен је у Пригревицу. То је село у коме су раније живели Немци, претежно насељени у доба владавине царице Марије Терезије. Налази се на северозападном делу Бачке у саставу општине Апатин. Од Апатина је удаљена десетак, а од Сомбора двадесетак километара.

Прва група колониста из Лике стигла је октобра 1945, а друга фебруара 1946. године, затим неколико мањих група које су стизале до краја исте године. Дошљацима је додељена земља, затим куће, намештај и пољопривредни инвентар и друго са чиме се у да тој ситуацији располагало. Куће у које су се настанили колонисти припадале су углавном фолксдојчерима, који су услед учешћа у *Wermacht*-у (немачким оружаним снагама) морали напустити Југославију. У Пригревицу је, према Гаћеша, колонизовано 886, а према документацији која се чува у месту, између 1945. и 1961. године населило се 879 домаћинстава са 4.791 чланом породице. Из Лике је доселило 54,3% и Баније 42,6%. Из 15 насеља госпићког среза ту је дошло 395 породица са 2.115 душа, а само из села Медачке општине 163 породице са 855 душа. Ради се о народу Метка, Почитеља, Барлета, Врепча, Могорића и Радуча, који напустише вековна огњишта у нади да ће им Бачка омогућити лепши и угоднији живот од личког.

Наводимо имена житеља по селима који су се колонизовали у Пригревици:

Медак

Презиме и име	Бр. чланова	Адреса додељене куће
Лесковац М. Марко	10	Стојана Матића 10
Маодуш С. Раде	8	Апатински пут 2

Марић Стана, р. Љуштина	5	Железничка 19
Михић Н. Илија	5	В. Гаћеше 112
Потребих Н. Јован	6	Титова 60
Потребих Јања, р. Корица	7	Железничка 17
Узелац И. Илија	7	Стојана Матића 35
Загорац П. Душан	4	Стојана Матића 67
Загорац С. Никола	2	Стојана Матића 10
Загорац Пера, р. Узелац	4	Железничка 9

Почитељ

Презиме и име	Број чланова	Адреса додељене куће
Љубојевић Д. Драган	8	Железничка 4
Љубојевић И. Душан	3	Дудовска 5
Маодуш Милица, р. Покрајац	5	Железничка 7
Мишчевић П. Јован	6	Железничка 12
Павлица П. Милан	11	Железничка 15
Поткоњак Сока, р. Загорац	4	На лакат 10
Узелац М. Бранко	7	Железничка 26
Узелац У. Милан	4	Стапарска 29
Узелац П. Јован	5	Апатинска 20
Витас Н. Божо	4	Железничка 20
Витас М. Миле	5	Железничка 30
Вукан Н. Драгиша	8	Н. Мараковића 74
Вуксан М. Јован	5	Н. Мараковића 81
Витас Т. Стеван	12	Стојана Матића 88

Барлете

Презиме и име	Број чланова	Адреса додељене куће
Басарић Н. Божо	7	Стојана Матића 49
Басарић Ђ. Јанко	9	Стојана Матића 53
Басарић Јања, уд. Мане	4	Стојана Матића 93
Басарић Јелена, р. Ракић	5	Н. Мараковића 75
Басарић М. Милан	9	В. Гаћеше 64
Басарић С. Миле	7	Стојана Матића 45
Басарић И. Никола	7	Стојана Матића 49
Рајшић Ј. Дане	6	Стојана Матића 57
Рајшић Н. Исо	4	Стојана Матића 91
Рајшић Н. Мане	3	Стојана Матића 90
Рашета Д. Марко	5	Стојана Матића 103

Судар Ј. Милан	7	Стојана Матића 21
Судар Ј. Милица	5	Стојана Матића 5
Судар А. Милица	3	Стојана Матића 111
Судар С. Петар	9	Стојана Матића 113

Вребачко подручје

Презиме и име		Број чланова	Адреса додељене куће
Бурсаћ Јелена, р. Кричковић	П	3	Титова 91
Цетина Н. Мане	В	4	Стојана Матића 8
Црнокрак Аница, р. Мркајло	В	6	Стојана Матића 92
Ђурчић С. Јован	П	7	Стојана Матића 12
Ђурчић Милка, р. Јасковић	З	4	Титова 79
Ђурчић Т. Петар	П	4	Титова 83
Доброта Ј. Милан	П	3	Титова 89
Доброта С. Милован	П	7	Стојана Матића 17
Драгосавац Исо	В	4	Стојана Матића 13
Драгосавац Милица, р. Узелац	В	3	Стојана Матића 126
Драгосавац Милица, р. Угарак	В	3	Титова 73
Драгосавац С. Мане	В	5	Стојана Матића 128
Драгосавац П. Савка	П	3	Апатинска 2
Драгосавац Сока, р. Сунајко	В	7	Стојана Матића 132
Ковач П. Марко	П	2	Титова 91
Крајновић Б. Миле	В	2	Апатинска 6
Крајновић Ј. Миле	В	2	Стојана Матића 70
Крајновић М. Душан	В	3	Стојана Матића 56
Мандарић Аница, р. Радмановић	В	4	Стојана Матића 108
Мандарић Н. Душан	В	1	Апатинска 4
Мандарић Д. Миле	В	4	Карађорђева 4а
Мандарић Д. Милош	В	3	Стојана Матића 3
Мандић Д. Стеван	В	5	Стојана Матића 85
Граовац П. Јања	П	3	Титова 24
Граовац П. Никола	П	3	Стојана Матића 8
Новковић Анђелија	В	2	Титова 73
Новковић Ђ. Васо	П	9	Титова 95
Новковић М. Илија	П	6	Титова 97
Новковић Јања, р. Поповић	П	2	Железничка 35
Новковић Јела, р. Богдановић	П	3	Мала 11
Новковић С. Михајло	П	6	Н. Мараковића 60
Новковић И. Милош	П	3	Дорословачка 32
Новковић Ј. Тома	П	4	Апатински пут 13
Новковић И. Тома	З	8	Титова 35

Наранчић Душан	В	7	Стојана Матића 42
Наранчић Јелена	В	3	Стојана Матића 120
Наранчић М. Јован	В	3	Стојана Матића 58
Наранчић Т. Јован	В	4	Апатинска 14
Његомир Милица, р. Новковић	П	6	Титова 95
Пањевић Смиљана, р. Станаковић	П	3	Жељезничка 11
Павичић Н. Ђуро	В	8	Апатинска 12
Његомир Д. Сава	П	10	Апатинска 9
Поповић П. Јован	В	4	На лакат 3
Поповић Ј. Никола	В	5	Стојана Матића 55
Рајшић Анђа, р. Драгосавац	В	3	Стојана Матића 4
Сунајко А. Лука	В	6	Стојана Матића 124
Суша Т. Бошко	В	3	Стојана Матића 101
Шакић С. Јован	В	4	Апатинска 10
Теслић Дмитар	П	7	Карађорђева 88
Тодорић Б. Ђуро	В	4	Апатинска 10
Тодорић Смиљана, р. Басарић	В	7	Стојана Матића 98
Томаш Јања	П	3	Титова 103
Томаш Самојло — Исо	П	7	Титова 75
Угарак В. Јован	В	5	Стојана Матића 47
Угарак Д. Јово	В	10	Стојана Матића 16
Узелац Н. Душан	В	3	Стапарска 36
Узелац Јања, р. Његован	В	4	Стојана Матића 109
Узелац П. Јован	В	5	Апатинска 20
Узелац Милица, р. Црнокрак	В	5	Титова 77
Узелац В. Никола	В	5	Стојана Матића 52

Врепчани колонизовани у осталим местима

Презиме и име	Број чланова	Адреса додељене куће
Цетина Јека	В 3	Колут
Драгосавац Ј. Васо	В 6	Колут
Драгосавац Ђ. Милош	З 7	Колут
Граовац Ђ. Сока	З 3	Колут
Граовац Н. Марко	П 7	Колут
Граовац П. Никола	П 2	Колут
Кораћ Исо — Исеља	П 8	Колут
Кричковић Сока	П 4	Колут
Мандарић П. Нове	В 6	Колут
Мандарић Л. Марко	В 3	Колут
Новковић П. Миле	П 6	Колут
Новковић Сава	П 8	Колут

Стоисављевић Ј. Мара	П	4	Колут
Стоисављевић П. Буро	П	4	Колут
Тодорић Р. Душан	З	7	Колут
Тодорић И. Гојко	З	6	Колут
Томаш Н. Душан	П	3	Колут
Томаш Швељо	П	6	Колут
Новковић П. Танасија	З	7	Даљ
Новковић Јоцо	П	5	Даљ
Новковић Јован	П	5	Даљ
Пањевић Никола	П	6	Даљ
Мандарић Л. Милан	В	4	Чепин
Ђурчић М. Мане	З	3	Чепин
Шакић М. Мане	З	5	Чепин
Ђурчић М. Мика	З	4	Темерин
Граовац Н. Буро	З	5	Темерин
Граовац Ђ. Јово	З	5	Црвенка
Његомир Ј. Милан	З	7	Сомбор
Његомир М. Стевка	З	4	Риђица
Угарак Лука	В	3	Шарвар

Могорић

Презиме и име	Број чланова	Адреса додељене куће
Басарић Боже Трифун	5	В. Гаћеше 63
Чанковић И. Милош	6	Стојана Матића 30
Чанковић Јелена, р. Грковић	4	Титова 10
Чанковић Ђ. Стеван	6	Титова 90
Ђаковић В. Миланко	5	Стојана Матића 78
Ђаковић М. Миле	7	Стојана Матића 62
Ђаковић П. Марко	6	Стојана Матића 7
Ђаковић Ђ. Раде	6	Стојана Матића 74
Ђаковић Стана, р. Радаковић	5	Титова 104
Илић М. Буро	9	Стојана Матића 60
Илић Марија, р. Орловић	3	Стапарска 20
Илић Л. Миле	5	Титова 94
Илић М. Никола	7	Титова 102
Корица Ј. Миле	5	Титова 7
Корица Т. Миле	6	Титова 92
Корица Милка, р. Милојевић	9	Титова 108
Корица Ј. Милка, р. Орловић	3	Титова 96
Корица Ј. Никола	6	Стојана Матића?

Корица С. Никола	7	Стојана Матића 33
Корица Д. Никола	2	Титова 98а
Кравић Јања, р. Мандарић	5	Титова 76
Лазич Ј. Миле	6	Титова 100
Маљковић Т. Дмитар	4	Стојана Матића 36
Маљковић Т. Миле	11	Титова 105
Маљковић уд. Николе Милица	5	Титова 114
Маљковић Стојан	2	Стапарска 31
Милојевић Б. Дане	8	Стојана Матића 23
Новковић Јага	5	Титова 99
Радаковић Бојана, р. Маљковић	8	Титова 106
Радаковић Д. Јанко	9	Добрословачка 36
Радаковић Јелена, р. Маодуш	6	Титова 112
Радаковић П. Мане	5	Стојана Матића 57
Радаковић Милица, р. Кнежевић	5	Титова 80
Радаковић Милица, р. Орловић	3	На лакат 15
Радаковић Милка, р. Кораћ	3	Титова 111
Радаковић Милка, р. Левнајић	4	Титова 109
Радаковић Л. Никола	6	Титова 87
Заклан Јања	5	Титова 98

Радуч

Презиме и име	Број чланова	Адреса додељене куће
Чубрило Ј. Илија	3	На лакат 7
Белић М. Марко	4	Железничка 1
Белић М. Милан	7	Дорословска 35
Белић Ђ. Сава	2	Дударска 3
Белић Ј. Сава	4	На лакат 13
Белић Стана, р. Петровић	2	Титова 86
Дејановић М. Јанко	8	Титова 68
Дејановић Стана, р. Калинић	5	В. Гаћеше 69
Дејановић М. Стеван	3	Титова 69
Дошен Д. Душан	8	Титова 74
Гајић Д. Ђуро	6	Стојана Матића 46
Гњатовић С. Никола	2	Железничка 40
Јелача И. Сава	5	Стојана Матића 28
Калинић Д. Анка	4	На лакат 27
Калинић Ј. Дане	2	Железничка 21
Калинић Ј. Дмитар	7	Железничка 13
Калинић И. Миле	8	Карађорђева 76

Калининић Д. Мане	9	Титова 78
Калининић Ј. Милан	10	Титова 82
Купрешанин Стана	6	Титова 101
Мркајло уд. Ђуре Јека	6	Титова 88
Мркајло уд. Марка Вукосава	3	Титова 86
Покрајац М. Душан	7	Титова 84
Покрајац Д. Исо	5	Гробљанска 21
Покрајац Ката, р. Калининић	5	Титова 64
Врачар Л. Дмитар	3	Титова 72

У бачка места: Апатин, Колут, Пригревицу, Оџаке, Бачки Брестовац, Сомбор и друга доселило се још 627 породица са кореничког и удбинског подручја.

Млађи чланови досељених породица прихватили су колонизацију са одушевљењем, за разлику од старијих који су у њој више гледали нешто што ће им у многome мењати дотадашњи начин живота. Навикнути на брдовите и шумовите пределе, здраву изворску воду, изобиље огревног дрвета, чист ваздух и друго, њих је чекало прилагођавање на живот у равници која је обилавала блатњавим и прашњавим путевима, тврдом и бљутава укуса водом, комарцима и још низом других ствари са којима се нису сретали у старом крају. Показало се да један део тога народа није успео да се прилагоди новим условима живота и рада, па се враћао на ранија огњишта. Мирне душе може се рећи да су се од досељеника у Пригревицу вратиле 103 породице са 470 чланова, а међу њима је највише било оних које су дошле из Лике. Прво су се враћали старији људи, а за њима одлазили и млађи, па су се на тај начин поново спајале раздвојене породице.

По завршетку колонизације уследила је политика колективизације, односно подруштвљавања средстава за производњу. Што се пољопривреде тиче, први корак у том правцу било је оснивање сељачких радних задруга. Колонисти су у већини прихватили такву политику, јер је тај елеменат учествовао у револуцији и кроз борбу прихватио идеологију Комунистичке партије. Ипак, један део се тешко или никако одлучивао на уступање додељене земље задругама, као и на прелаз на колективни рад и живот. Учлањивање у задруге односило се како на нове, тако и на колонисте после Првог светског рата.

Ако се са овом задњом упореди колонизација после Првог светског рата, са правом се може рећи да су колонисти после

Другог светског рата много боље прошли. Да се подсетимо, првим колонистима је додељивано по 5 (неборцима по 3) хектара земље. О кућама и пољопривредним алаткама није било ни говора. Колонизациони фонд тада је био неупоредиво сиромашнији, па су се људи морали задовољавати оним што је било и улагати велике напоре да стану на ноге и уђу у редован живот у новој средини. Обрађујући додељену земљу, људи су сами подизали куће и неопходне пољопривредне објекте. Притом су морали улагати много рада и зноја јер су почињали од ничега. На примеру Ђуре Витаса из Почитеља може се донекле сагледати како су се лички колонисти сналазили у новом завичају. Ђуро је, наиме, као солунски добровољац добио земљу у Руском Селу у Банату, а на сеобу се одлучио 1925. године. Пошто му осим земље тадашња власт ништа друго није дала, у помоћ му је притекао таст, Данило Бобић — Људина. Вичан свим дрводељским пословима, он му је у Почитељу сасјекао грађу за кућу од две собе, кухиње и штале од дрвета велебитског. Елементе за ове објекте сами су допремили у Руско Село у пролеће 1925. године и од њих саставили кућу. За време њеног прављења коначили су код пријатеља земљака Мане Милошевића, такође солунца који је у Руско Село дошао нешто раније и подигао свој нови дом.

При завршетку куће, у јесен је стигла Ђурина шесточлана породица. Остајући верна традицији, његова супруга Милица, а моја тетка, донела је из Почитеља доста кућних ствари. Међу њима се нашла тара за ткање, коју је правио њен отац Људина, затим преслица, гребена за чешљање вуне и др. Све те и друге вредне ствари данас се чувају у кући Витаса у Руском Селу. Ђуро је умро 3. новембра 1952. године, а супруга Милица 30 година касније. Њихов син Душан у колевци је донет у Руско Село. Осим Душана, у Почитељу су још рођене Софија, Босилка, Јања и Милан, а у Руском Селу Јелена и Данило. Марљивим радом они су успели да организују солидно домаћинство и у селу су се сматрали међу примерним. Потомци Ђуре и Милице Витас су се разишли и своје судбине везали за многе крајеве ове лепе земље. Једино је Милан остао на родитељском огњишту негујући традицију својих предака.

Овакав и сличан животни пут прошла је већина породица које се из Лике доселише на војвођанску равницу. При сусретима са многим колонистима, добровољцима, често се започињу разговори о њиховом старом крају, насељавању и сналажењу у новој сре-

дини. Милина је слушати те доброћудне људе јер су им приче топле, дирљиве, истините и сажаливе. Али, мало је доживљаја те популације стављено на хартију, тако да њени потомци имају мало писаног материјала о животу својих предака и њиховим коренима разасутим по читавом свету.

XI. СЕЛА МЕДАЧКЕ ОПШТИНЕ ИЗМЕЂУ ПРВОГ И ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА

Земља, шума и планина и у овом раздобљу чинили су основну претпоставку за живот и опстанак становништва Метка, Почитеља, Врепча, Барлета, Могорића и Радуча. Из ранијег излагања видело се да су највећи део сеоског земљишта чинили нископродуктивне ливаде и врлетни пашњаци, а најмање боље ратарске површине. И колико их је било, оне нису биле у стању да дају онолико производа колико је народу требало за исхрану породица, а о вишковима није се могло ни говорити. Поседи су били уситњени и са великим бројем чељади. Подаци из 1880. године указују да су на подручју ових села била 1392 домаћинства са 7749 чланова. На свако од њих долазило је по 20,4 јутара земље, од чега само 8,9 ратарске, а свако домаћинство имало је по 5-6 чланова у просеку; неписмених је било 91,6%.

Земља је, како људи кажу, танка, испрана услед велике пропустљивости и по родности шкрта, а сурова клима још више умањује њене приходе. Често само педаљ-два хумуса покрива кречњачко или пешчано тло, а појас од 1462 јутра између Метка—Почитеља—Могорића, који се зове Рудајице, обрастао је само црњушином и бујади. Сиромаштво је налагало да се земља обрађује примитивним средствима, у која су спадали плуг, коса и мотика. На плугу су само цртало и лемеш били од метала, а остали делови од дрвета. Орало се на воловима, а ређе на коњима које су држали сељаци који су били у стању да им обезбеде бољу испашу. Њиве су се ђубриле стајским ђубривом, кога није било довољно ни за повртарске културе. Вештачко ђубриво било је доступно само боље стојећим домаћинствима. Узорано земљиште сејало се руком, а семе се покривало браном направљеном од грања. Ваљак се ретко користио у ту сврху. Од житарица сејала се раж, јечам, ређе пше-

ница, хељда и просо. Кукуруз је тражио посебне услове и доста солидно успевао. Од поврћа добро су рађали кромпир и купус, затим репа и пасуљ. Приноси житарица су били ниски, а посебно у сушним годинама. Нешто бољи били су код јечма и у просеку износили 5 до 6 квинтала по хектару. Кромпир је рађао добро и био одличног квалитета. Услед недовољних прихода са земље већина домаћинстава морала је докупљивати крушне житарице, а посебно кукуруз од кога се спремала палента која, уз бели мрс, још увек заузима завидно место у сеоском јеловнику.

Што се обраде земљишта тиче, у пракси је постојао трогодишњи плодored житарица. То значи да се боља, односно плоднија њива, у селима Медачког поља, па и осталих крајева Лике, прве године након ђубрења сејала кукурузом или пшеницом, друге са ражи, јечмом или пиром, а треће просом или зоби. Након тога њива се поново ђубрила и засејавала поменути културама или остављала на угару. Код добрих њива угар је трајао годину до две, а код просечних обично 3 године, након чега се прве године сејала суражица или пир, а друге просо или зоб. У новије време порасла је употреба вештачког ђубрива, тако да су и у плодореду наступиле извесне позитивне промене, посебно у крајевима у којима је долазило до примене агротехничких мера које су доста личких поља учиниле плоднијим.

Због недовољних прихода са земље, људи су прибегавали гајењу стоке. И услови за то били су нешто повољнији од ратарских. Још у доба Војне крајине власти су сваком селу додељивале земљиште на заједничко коришћење и оно је обухватало пашњаке, понешто шуме и шикара. Пашњаци су се користили за испашу оваца, које је гајило свако домаћинство, а шикаре за брст коза. Говеда су се гајила ближе шумама, у пределима са издашнијом пашом, и по осталим површинама после кошења сена и скидања усева. На првом месту су се гајиле овце, затим говеда, па козе и на крају коњи. На свако домаћинство долазило је 1921. године по 9 оваца, 3 говечета, 2 козе и 1 коњ. Краве су давале у просеку по 3 литре млека дневно. Сточарска производња била је у успону све до 1929. Онда је наступило опадање проузроковано економском кризом, великом зимом за време које је понестајало хране, колебањем цена и др. Опоравак производње неравномерно је текао по селима, а несклад између цена стоке и дућанских производа негативно се одражавао на ову грану сеоског привређивања.

Стока се изгонила на пијаци и свако грло морало је имати сточни пасош, што је наслеђено од Аустроугарске. Пијаца у Мет-

ку одржавала се средом и на њој се могла наћи стока из околних села. Када би цена бивала повољна, продала би се већина дотераних грла. Купци су долазили од свуда, чак и са оне стране Велебита. Када би цена пала и мало купаца дошло на пијацу, разочарани сељаци враћали би стоку у торове. То би за њих био велики ударац, јер се за новац од продате стоке куповала со, брашно, уље, алатке, обућа, књиге и још много других ствари, а новаца ниоткуд није било.

Производња воћа бивала је такође скромна. Од свих врста најзначајнија је била шљива јер је давала релативно добре приносе. Поред пекмеза, људи су од ње пекли ракију, која је добро долазила за време зиме, посебно за време дубоког снега који није реткост. Осим шљиве, доста добро су рађале и понеке врсте јабука и крушака. Воћна стабла расла су непосредно уз куће, а убрани плодови трошили би се у породицама, тако да тржишних вишкова углавном није било.

Скромни приходи са земље приморавали су људе тих села да потраже хлеба ван својих пребивалишта, да одлазе „трбувом за крувом” у печалбу. Ова појава нарочито се испољавала крајем XIX века и трајала је све до почетка Првог светског рата. У раздобљу између два рата одлазак у прекоморске земље је ослабио, али је настављен у земље западне Европе и некад јаче, некад слабије трајао до Другог светског рата.

Људи су масовно одлазили у Америку и Канаду, а у нешто мањем броју у Аустралију, Нови Зеланд и земље Латинске Америке. Многи Личани налазили су посла у Француској и Белгији, па и у Немачкој (на копању канала Рајна — Мајна — Дунав). Велику невољу печалбарима задавало је обезбеђивање путних трошкова, што је умањивало ефекат њиховог рада ван земље. За куповину бродске карте (шипкарте) морала се продавати стока, узимати позајмице са зеленашким каматама, па чак конституисати хипотеке на имовину. У раздобљу између 1890. и 1939. године Лику је ради тражења посла напустило 53.838 становника. Осим оних који су одлазили заувек, већина печалбара задржавала се 3 до 4 године, када би се враћали кућама. Зарађени новац користили би за прикупљивање земље, набавку стоке, отварање радњи, спремање мираза девојкама и др. Личани су спадали у веома добре раднике, поштене и поуздане људе и као такви лако су долазили до посла. Прихватили су најтеже послове по рудницима, жељезарама, путевима, кланицама, бродоградилиштима и другим објектима Америке, затим као минери на пробијању бројних тунела на пругама, на

утовару и истовару робе, сечи шуме итд. Одлазили су у Срем, Банат и Бачку и за време сезоне обављали пољске послове. Осим печалбарења, многи су за заслуге у ратовима прихватили земљу као колонисти. Тако су се учесници на Солунском фронту колонизирали по Славонији и Војводини, на који начин је долазило до осетног смањивања српске популације у Лици и Крбави.

Верујући да ће код читаоца ових редова снажније остати запажен однос међу Личанима који се упутише у свет и оних који осташе у родном крају, приложио сам „Писмо”, у коме се Јован Богић на својствен начин обраћа пријатељима Нини, Дани и Стевану и свим другим који одоше у свет. Богићево писмо објављено је у *Личком календару* за 1976. годину и његов текст гласи:

ПИСМО

*Пишем ђисмо,
шаљем ђјесму, — ѓолубицу
у ѓироки свијет.
Поздрављени будише ђријатељи моји:
Нино у Торонѓу,
Дане у Београду,
Стеван у Сиднеју
и сви дружи.
Што да вам ђишем како је код нас у Лици?
— Зима, фебруар, оштра бура.
Животи ујорно даље ѓура.
— Добро је кад није боље.
Здравље шако, шако.
Људи болују од ѓастриѓиса
(ријетко ко од сифилиса).
А ја као и увијек ђишем сѓихове.
Боже драги, благо ли ми је.
Сад је вече.
Сам сам у соби.
Пећ наложена буковим ѓјејаницама букѓи.
Игра се варницама.
Мислим, добро би било,
да из ове кухињице, — јазбинице,
ѓошаљем ѓоштену ѓудску ријеч
у сињи свијет,
ѓријатељима,
који одоше ѓрбухом за крухом.
Па сјетѓише се некад мене,
овоѓ камењара, Лике,*

*старице мајке своје,
дјетињства раној слике.
Приводим писмо крају.
Палим цигарету.
У мањини, колушовима дима,
видим пријатеље расуће по свијету.*

Јован Божић

Мушкарци који су остајали код кућа, поред пољских послова, бавили су се израдом разних предмета од дрвета који су налазили примену у домаћинствима. Још у младим данима њихове руке прилагођавале су се за прављење држалица за алатке, затим вила, грабаља, косишта, преслица, здела, кашика, вретена и др. Нужда их је натерала да се обучавају и на изради столарских и других предмета у којима је доминирало дрво, у коме се није оскудевало. Људи су увек били упућени једни на друге да праве куће и објекте за смештај стоке и друге потребе. Мора се признати да су самоуки људи радећи те послове постајали прави мајстори и израђивали све што је било неопходно једном сеоском домаћинству. Занатлије су имале радње по већим местима, а у мањим, као што је Медак, могао се наћи понеки обућар, ковач, месар, трговац, тишљер, колар, поткивач коња и др.

У овом периоду државни капитал веома је мало улаган, тако да оно мало радних места није утицало на аграрну пренасељеност. Завршена железничка пруга, изградња мањег броја макадамских путева, неких јавних и привредних објеката само су незнатно мењали пређашње стање. То потврђује и податак да је у селима Личког поља (средишња личка завала) 1931. године било 93,3% пољопривредног становништва.

Не би се смело заборавити да је недовољно исхрањено становништво овог краја било подложно разним болестима, међу којима је била најопаснија туберкулоза. Подаци госпићке болнице из 1934. године упозоравају да је од свих примљених болесника 12% било туберкулозних. Највише оболелих од ТБЦ послала им је Медачка општина, њих 98. Осим тада примљених у болницу, 10% оболелих од туберкулозе лечило се по амбулантама или приватно. Према томе, 20% од оболелих у госпићком котару имало је туберкулозу.

Образовање и просвећивање народа такође је у овом крају било скромно. У сваком од 5 села радила је четворогодишња

основна школа, док су средње школе биле у Госпићу, као средишту котара (среза). Ту је радила гимназија, препарандија (учитељска школа), виша девојачка и мушка пољопривредна школа. Основне школе биле су мале и нису могле прихватити сву приспелу децу.

Похађање средњих школа било је скопчано са низом потешкоћа. Тако на пример, оштра и дуготрајна зима захтевала је да полазници школа имају добру одећу и обућу. Путовање из села у Госпић повлачило је осетне издатке које су могли да сносе само боље стојећи родитељи. Примера ради, Медак је удаљен од Госпића 14 km, Вребац 13, Могорић 21, Радуч 25 и Почитељ 12 km. Ђаци из Метка и Радуча имали су срећу да путују возом до Госпића, а из осталих села одстојања су преваљивали пешице или становали у Госпићу, што је захтевало додатне трошкове.

Имајући у виду ове и низ других проблема, велик број младих, посебно женског пола, остајао је ван школских клупа и без основног људског атрибута — писмености. Готово све статистике су бележиле да је неписмених било око 90%.

На сектору просвећивања вредна пажње била је иницијатива власти за оснивање узорних домаћинстава по селима, која би била нека врста обрасца за земљорадњу, у циљу што бољег искоришћавања земље и постизања већих приноса са ње. Држава је помагала оснивање таквих домаћинстава кроз набавку семена, вештачког ђубрива, пољопривредних справа и др. Осим овога, давала је кредите под повољним условима. Ради што боље организације и вођења узорних домаћинстава образовани су течајеви и пружани савети о начину обраде земље, гајењу стоке, живине и др. Као узорни ратари, поред осталих, помињу се Саво Блитва из Метка и Никола Витас из Почитеља.

Поред рада на својим поседима, печалбарења и др. људи су се и на друге начине довијали да би дошли до динара. Поменимо превоз робе (киријаштво) и сечу шуме. Превозом робе, као доста уносним послом, бавили су се сељани који су били у стању да запате добре коње и прибаве јака кола. Највише су се бавили превозом житарица, дрвета, грађе, камена, вина и др. Одлазили су и у места ван госпићког котара и на путу остајали по више дана. Шума је свима на дохват руке, тако да су људи из ње извлачили релативно велику корист. Обезбеђивали су дрво за огрев и грађу и бавили се продајом. Лугари су им увек стајали на путу, али благодарећи добром прштуту или ћурци натоварена кола су слободно про-

лазила. Радећи са дрветом многи људи су се извештили као добри тесари и успешно радили на многим пословима на бази дрвета.

Велику невољу личким сељацима доносио је диспаритет цена њихових производа и дућанске робе. Цене дућанске робе су расле, а њихове падале, тако да је куповна моћ бивала све мања. Из немогућности да дођу до новца за набавку кукуруза, соли, уља, шибица, шећера и других неопходних артикала, поједини људи морали су продавати стоку, чак и приплодну и тако затирати стадо. Односи у ценама били су толико неусклађени да људи нису имали воље да своје производе износе на тржиште. Наиме, за 1 kg соли морало се дати 9 до 15 јаја (када су кокошке добро носиле за динар се добијало 5 јаја, иначе 3), за литар петролеја 27 до 45 јаја, за пакло шибица 3 јаја итд. Метар платна коштао је 14, а kg шећера 16 динара, што значи читаву хрпу јаја. Најобичније панталоне од цајга коштале су цело јагње итд. Сељанка је окопавала кукуруз од сунца до сунца за 10 динара, за који износ је могла да купи нешто више од пола метра платна.

Живот личких сељака био је у овом раздобљу тешко подношљив, али се живело.

XII НАЧЕРТАВАЊЕ НА ДОСТАВЉАЊЕ

НАСТАВНИКОВИТЕ И НАСТАВНИЦИТЕ

УЧЕНИЦИТЕ И НАСТАВНИЦИТЕ

ДЕО ШЕСТИ

Почеток јавног и приватног образовања у Србији (1848) — почетак новог периода у историји српског образовања. У овом периоду, са јавним и приватним школама, започиње се процес формирања јавног и приватног образовања. Јавно образовање се одвија у јавним школама, док приватно образовање се одвија у приватним школама. Јавно образовање се одвија у јавним школама, док приватно образовање се одвија у приватним школама.

Јавно образовање се одвија у јавним школама, док приватно образовање се одвија у приватним школама. Јавно образовање се одвија у јавним школама, док приватно образовање се одвија у приватним школама. Јавно образовање се одвија у јавним школама, док приватно образовање се одвија у приватним школама. Јавно образовање се одвија у јавним школама, док приватно образовање се одвија у приватним школама.

Јавно образовање се одвија у јавним школама, док приватно образовање се одвија у приватним школама. Јавно образовање се одвија у јавним школама, док приватно образовање се одвија у приватним школама. Јавно образовање се одвија у јавним школама, док приватно образовање се одвија у приватним школама. Јавно образовање се одвија у јавним школама, док приватно образовање се одвија у приватним школама.

Јавно образовање се одвија у јавним школама, док приватно образовање се одвија у приватним школама. Јавно образовање се одвија у јавним школама, док приватно образовање се одвија у приватним школама. Јавно образовање се одвија у јавним школама, док приватно образовање се одвија у приватним школама.

XII. НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКА БОРБА И СТРАДАЊЕ СРПСКОГ НАРОДА У ДРУГОМ СВЕТСКОМ РАТУ

Капитулација Краљевине Југославије

После разорног бомбардовања Београда и других градова, 6. априла 1941. године, немачке, италијанске, мађарске и бугарске трупе, са преко 60 дивизија, извршиле су изненадни и концентрирани напад на Југославију. Држава се није припремила нити била способна да одбије напад који је био страховит и без објаве рата.

Краљевина Југославија није била успела да до краја изврши мобилизацију. Осим тога, војна техника и наоружање војске били су застарели, а национална разједињеност била је крунисана издајом и деловањем пете колоне — што је све допринело да земља већ 17. априла капитулира под далеко надмоћнијим непријатељом. Капитулацију су потписали генерал Михаило Боди и министар иностраних послова Цинцар-Марковић.

Народ Медачке општине био је спреман да брани своју земљу и на тај начин свесно и одговорно изврши своју дужност према отаџбини. У том заносу војни обвезници Метка, Почитеља, Врепча, Могорића, Радуча и других српских села одазвали су се позиву мобилизацијских органа и отишли у своје јединице. Али, шта то вреди кад они који су били на челу војске и државе нису били дорасли да успешно воде и бране земљу. Разбијачко дејство профашистичких елемената, нарочито у тадашњој Бановини Хрватској, убрзало је капитулацију земље и успостављање окупаторског поретка.

Добар део војника из ових села пао је у заробљеништво, док се већина њих са сузама у очима вратила својим кућама. Њихов повратак уследио је након што је генерал Данило Калафатовић

наредно југословенској војсци прекид отпора агресору, дакле по-еле расула њезиних јединица. Људи су понели оружје и војну опрему, али су на путу до кућа били разоружавани од стране агресорских трупа, активиста Хрватске сељачке заштите, Мачекове Хрватске сељачке странке и усташа. Војнике су приликом разоружавања премлаћивали а офицере убијали. Иако су били изложени великој опасности, понеки војници успели су да донесу пушке и оне су касније у устанку одиграле пресудну улогу.

Италијанска окупација

У краткотрајном априлском рату подручје Лике окупирале су италијанске трупе и држале га некад са мањим, некад са већим снагама све до 9. септембра 1943. године, када је Италија положила оружје пред савезницима. Од доласка па до 18. маја 1941. године Италијани су у окупираним крајевима успоставили своју војну и цивилну власт. Под покровитељством њихове власти успостављала се и развијала усташка власт, која је несметано спроводила зверски терор над српским народом. Акте војне и цивилне власти Италијани су вршили до 18. маја, када су подручје Лике сврстали у II демилитаризовану зону и сву власт предали органима усташке Независне државе Хрватске. Своје трупе оставили су на важнијим тачкама и правцима, као трупе „стациониране на територији пријатељске савезничке Независне државе Хрватске”. У том периоду усташки терор над народом се појачава и поприма стравичне размере, али и отпор српског народа постаје све организованији и напади устаника на усташке формације све жешћи. Увиђајући опасност за усташки поредак, Италијани почетком септембра 1941. врше реокупацију личног простора са новим трупама и поново успостављају своју војну и цивилну власт, да би наводно заштитили Србе од покоља хрватских усташа. Иако је било предвиђено да се усташке формације у реокупираној зони расформирају, оне су остале нетакнуте и наставиле покољ српског народа.

Генеза усташтва и стварање квислиншке државе

Пре него што је Краљевина Југославија положила оружје, у земљу је ушло неколико стотина усташа који су живели у емиграцији и образовали се у фашистичко-националистичком духу. Де-

сетог априла 1941. прогласили су квислиншку тзв. Независну државу Хрватску. Неколико дана после проглашења те монструозне творевине, у Загреб је стигао усташки вођа Анте Павелић са пратњом. У граду се појавио у колонама немачких тенкова, које су Загрепчани посипали цвећем, и на Марковом тргу преузео власт. У границе те творевине ушла је ужа Хрватска без Барање и Међумурја, Босна и Херцеговина, Срем и мањи део Далмације. Претежан део Далмације са приморјем и Кварнерским острвима Павелић је уступио Италији као награду за подршку у борби за стварање његове државе. То је била марионетска квислиншка творевина Италије и Немачке, а усташки покрет идеолошки оријентисан против комунизма и запада, у ствари заснован на расизму и семитизму.

У конституисању усташке државе велику помоћ Павелићу пружио је Мачек и његова Хрватска сељачка странка. Истакнутији чланови те странке у време расула Југославије обезбеђивали су саобраћајнице, јавне објекте, складишта и друге структуре од интереса за усташку власт. Осим тога прикупљали су оружје и разоружавали дезорганизоване јединице Југословенске војске, чији су се војници враћали својим кућама.

Посебну врсту помоћи Павелићу пружила је Католичка црква. Она је у складу са инструкцијама Римске курије и под непосредним руководством надбискупа Степинца пришла стварању „Свете војујуће Кристове републике”, прве католичке државе очишћене од „шизматика”. Ово су били само наставак и реализација политике која је почела да пружа своје корене још у доба Аустријске монархије, када је Католичка црква уз подршку хрватског племства свим силама настојала да Србе Крајишнике преведе у католичку веру.

Успостављање власти и терор над српским народом

Паралелно са успостављањем власти, усташе врше терор над српским народом. У Метку и осталим селима где су били намештени Срби доводе се усташки повереници. Тако у Медак долази Стјепан Дуковац, родом из Рибника, који преузима општинску управу и отпушта намештенике. Терор и злочини почињу хапшењем и лишавањем слободе виђенијих и политички активних Срба, свештеника, трговаца, занатлија и других категорија пословног света. Претресају се куће боље стојећих сељака ради „тражења

оружја”, а у ствари ради сагледавања шта би се могло опљачкати. Оваква усташка активност попримала је све веће размере.

Средином априла 1941. у села медачке општине, по наређењу Ивице Фрковића, каснијег великог жупана Лике и Крбаве, одлазе групе из Помоћног усташког одреда (ПУО) ради суделовања у успостављању усташке власти, хапшења и убијања. У Вребац је био упућен Звонко Пезељ са 8 усташа, а у Плочу Анте Чанић са петорицом изразитих кољача.

Усташке главешине Будак, Артуковић, Лорковић, Жанић и други разишли су се током маја и јула 1941. по већим местима Лике, да би својим говорима подстицали и охрабривали усташе на терену на истребљивање Срба, Јевреја и Рома. Тако Миле Будак, 2. маја 1941. године, у свом наступању у Госпићу каже: — Бјеште псине преко Дрине, а у поруци од 22. јула постаје још јаснији и каже: — Један део Срба ћемо поклати, други раселити, а остале ћемо превести у католичку вјеру и тако претворити у Хрвате. Подстрекивања на терор долазила су са свих страна и произвела језив учинак: убрзо је дошло до свеопштег и истребљивачког покоља. Зверски су убијани мушкарци, жене и деца, пљачкана је имовина, а куће и читава села су спаљивани. У тим подухватима испољавала се подела рада, која се сводила на то да су усташе клали и масакрирали свакога који им је падао у руке, а народ њихових села укључивао се у такве походе, пљачкајући и палећи српске куће. У уништавању српског становништва у селима Медачке општине свако је обављао свој део посла, изузимајући само мањи део Хрвата који су били против политике новоуспостављене усташке власти.

У Метку је поклано 112, а стрељане су 63 особе.

Усташки логори

Пре него што је почео са терором и покољем, режим НДХ организовао је сабирне и концентрационе логоре. Госпићки сабирни логор организован је већ у априлу 1941. године на обали Новчице, 3 km источно од Госпића. На челу логора био је кољач, поручник Драган Путић Парализа. Из овог логора, који су интернирци звали „Овчара”, јер је био смештен у Максимовићевим шталама у којима су држане овце, народ је транспортован у Карлобаг, одатле на острво Паг, у „Слано”, где је убијан на најзверскији начин.

- Logor
- Jama
- ◻ Logor-Jama

Преглед усташких логора смрти

У склопу зграде Окружног суда постоји казнионица (затвор). Део тога објекта и усташка власт је користила за казнионицу, а већи део за логор сабирно-транзитног карактера. Јадовно и јаме по Велебиту били су стратишта оба ова логора. Ухапшене Србе усташе су искрцавале на ограђеном простору уз госпићку желе-

зничку станицу, на коме се својевремено вршио утовар стоке. Одатле су неке отпремали у логор казнионицу и даље на губилишта на Јадовном или Пагу.

У овом госпићком логору знало је бити и до 5000 заточеника, а између 20. јула и 19. августа 1941. очевици износе да је кроз њега прошло око 25.000 људи.

Логор и стратиште Јадовно налазили су се на Велебиту, 23,5 km севернозападно од Госпића. Први заточеници логора били су Јевреји, а нешто касније довођени су и Срби из већ поменутих логора у Госпићу, а они су потицали из Лике, Баније, Кордуна и Босне. У логору се просечно дневно налазило 1500 до 2500 људи. Тачно се не зна колико их је ту доведено и погубљено. Историчари су ипак дошли до података да је за 55 дана постојања у њему боравило 4500 до 5000 људи. Од тога броја било је 4500 Срба, 250 Јевреја и око 100 Хрвата. Само је педесетак људи преживело логорску тортуру, док су остали уморени и бачени у јаму „Бездан” која се налазила недалеко од логора.

Осим заточеника овог логора на стратишта Јадовно данима је довођен недужан народ из сабирних логора у Госпићу и ту зверски мучен, убијан и бацан у крашке јаме. Испитана је само „Шаранова јама” и она је била највећа гробница српског народа. Прогутала је између 60 и 70 хиљада недужних људи. Удаљена је 1,8 km од села Јадовно и 20 m од пута. Улаз у јаму има површину 1,5 x 4,00 m. Да би сакрили трагове злочина, крвници су лешеве затрпавали камењем чији слој износи 5 до 6 метара. „Шаранова јама” је скромно обележена, а јама „Бездан” у којој леже тела последњих заточеника логора Јадовно, после иструлог плота, не разликује се од осталих јама-вртача расутих по велебитској планини. Осим у „Шаранову јаму” и јаму „Бездан” сматра се да су виновници злочина највише жртава бацали у јаме „Гргин брег” и „Чачић драгу” које се налазе у непосредној близини логора. Веће групе Срба водили су у Оштрељ, велебитско село на путу Госпић—Карлобаг, ту их убијали и бацали у јаму „Ступичиново”.

Према коректним проценама, у Госпић је доведено и на његовом подручју побијено око 90.000 људи. У мају, јуну и јулу 1941. ту је дневно стизало око 1000 људи, жена и деце. Само у јамама око Јадовног на најсвирепији начин ликвидирано је 37.660 жртава. Деведесет хиљада није коначан и тешко ће се било када утврдити прави број жртава, јер је геноцидни апарат НДХ уклањао трагове својих злочина, а преживелих очевидаца људског масакра готово

да нема. У августу 1941. усташе су пред саму ликвидацију логора Јадовно митраљезима побили 1500 недужних људи.

О масакру заточеника логора Јадовно, у књизи *Кошар Госпић и кошар Перушић у НОР 1941—1945*, поред осталог, је речено:

„Патили су од глади и хладноће, јер су ноћи на тој висини биле необично хладне, а људи слабо обучени без покривача. И опет малтретирање са тешким радовима потпуно бескорисним. Храна никаква. Тако испаћене, физички и духовно, усташе су дневно Србе убијали. Тамо је био један понор, карактеристична формација краса чију дубину није нитко измјерио са кратером од метар и по у пречнику. На руб тога кратера доводиле су усташе пар по пар везаних Срба, једног од њих су пушком или ножем или маљем млатили, тај се срушио у јаму, поневши собом неповратно свог друга живог. И тако је то ишло језовито прецизно, сваки дан као на летећој врпци у фабрици.”

Отпор усташком терору и прве устаничке пушке у селима Медачке општине

Зверства усташког поретка у селима Медачке општине нису се могла више подносити. Она су попримала такве размере да народу ништа друго није преостало него да се лати оружја и с пушком у руци бори за свој опстанак. И Проглас ЦК Комунистичке партије Југославије, којим је народ позван на устанак, окуражио је српски народ да крене у борбу.

Први се организовао Вребац, који није могао трпети злочине усташке посаде која је у мају и јуну 1941. године ликвидирала неколико виђенијих људи, а почетком јула одједном одвела 22 особе и после стравичног мучења побила у Медачкој Плантажи. Договор за напад на усташку посаду, која је била смештена у згради сеоског Дома, обављен је на Шакића рудини изнад Завођа. За вођу напада био је изабран Јоцо Његомир, наредник БВЈ. Напад је требало извести 30. јула у 15 часова. Јово Драгосавац, морнарички наредник, имао је задатак да ликвидира стражара, а остали да упадну у зграду Дома. Међутим, до напада није дошло, јер су усташе сазнале за његову припрему, па су благовремено побегле из Врепца. Сутрадан је двоје усташа дошло у село. Не знајући да је њихова посада побегла, било им је сумњиво окупљање народа. У том тренутку неко је из масе викнуо: — Госпон Звонко, бјежите

погинућете. Чувши то упозорење, усташе су се дале у бекство. У маси народа нашли су се са маузеркама Милан Кокот и Душко Граовац и чим су спазили да усташе беже Кокот је на њих опалио два метка. Његови пуцњи означили су почетак оружане борбе против Павелићевих кољача.

Устанак у Метку почео је 2. августа 1941. године, када је извршен напад на усташку патролу на цести, код Парапета, у непосредној близини Метка. Том приликом убијен је један усташа, док су остали успели да побегну. Два дана касније, између четвртог и петог августа 1941. године, нападнута је и усташко-жандармеријска посада, која је била смештена у згради школе у непосредној близини италијанског војног логора, односно гарнизона. Поред Мечана, у нападу су учествовали поједини људи из Врепца, Могорића, Радуча и осталих села. Располагало се са неколико пушака и доста хладног оружја.

Осматрајући комешање и окупљање људи, усташе су претпостављале да би могло доћи до напада, па су се ставиле у стање приправности. Напад је извршен, у току кога су двојица устаника успели да се привуку згради из које су дејствовале усташе и да је запале. У том тренутку усташе су се пребациле у италијански логор. За време борби два устаника лакше су рањена.

Још у току ноћи усташама је упућена мања помоћ из Госпића. У борби са приспелом јединицом погинуо је Никица Вулетић и теже рањен Јанко Оклобџија. Тако је ликвидирана усташка постаја у Метку, која касније није успостављана. Нападом је руководио Милан Купрешанин из Метка.

Усташка посада у Плочи разбијена је 5. августа 1941. Покушаји да се она поново успостави нису успели. Три дана касније, Плочани су извршили напад на усташки аутобус у Тушицама код Плоче.

У првим данима устанка, све усташко-жандармеријске посаде по селима Медачке општине биле су разбијене, а покушаји да се поново успоставе нису показали резултате. Као резултат тога, дошло је до успостављања првих слободних територија на којима није деловала усташка власт. Народ је био одлучан да се бори, јер другог излаза није имао пред геноцидом, који је почела да спроводи Павелићева држава над српским становништвом.

У првим устаничким данима прилазило се бирању војних старешина, увођењу мера безбедности, набавци оружја и вршењу других неопходних припрема за дуготрајну борбу против непријатеља.

Куповина оружја

Српски народ у Медачкој општини у време дизања устанка располагао је са врло мало ватреног оружја. Разлог је био у томе што су усташе у првим данима рата разоружали госпићки гарнизон БЈВ и издале наредбу за предају оружја под претњом смртне казне. Из страха од одмазде, поједини људи су предали пушке које су донели из расутих јединица бивше југословенске војске.

Познато је да се Јадранска дивизија БЈВ, која је била стационарирана на простору северне Далмације и делом Лике распала између 13. и 19. априла 1941. године. Њен 11. пук оставио је већину свог наоружања по селима северне Далмације, као и лапачког и грачачког среза. Војни састав се разбежао и добар део оружја и муниције понео кућама. Само на просторима та два среза стекло се око 1000 пушака и 15 митраљеза. Дакле, у селима ова два среза и северне Далмације остало је доста оружја које није пало у руке непријатеља и оно је представљало основни извор за набавку оружја после дизања устанка.

Акција за куповину оружја у тим крајевима отпочела је септембра 1941. Да би се дочепао пушке, народ је жртвовао стоку и задњи динар из џепа, јер је само она значила спас од хрватских крвника. Људи су гонили стоку у поменута села, тамо је продавали и куповали оружје. Пушке су се у почетку могле добити за животне намирнице. Међутим, масовна потражња утицала је на цене које су све више расле, али се у датој ситуацији на њих није смело гледати. У почетку пушка се могла добити за 5 оваца, затим за 10, па за 15 и на крају 20. Када се куповала за говеда, коштала је јуне, па краву или вола и на крају 2 краве или 2 вола. Високе цене, затим отето оружје од непријатеља и неке друге околности смањили су интерес за даљу набавку оружја овим путем.

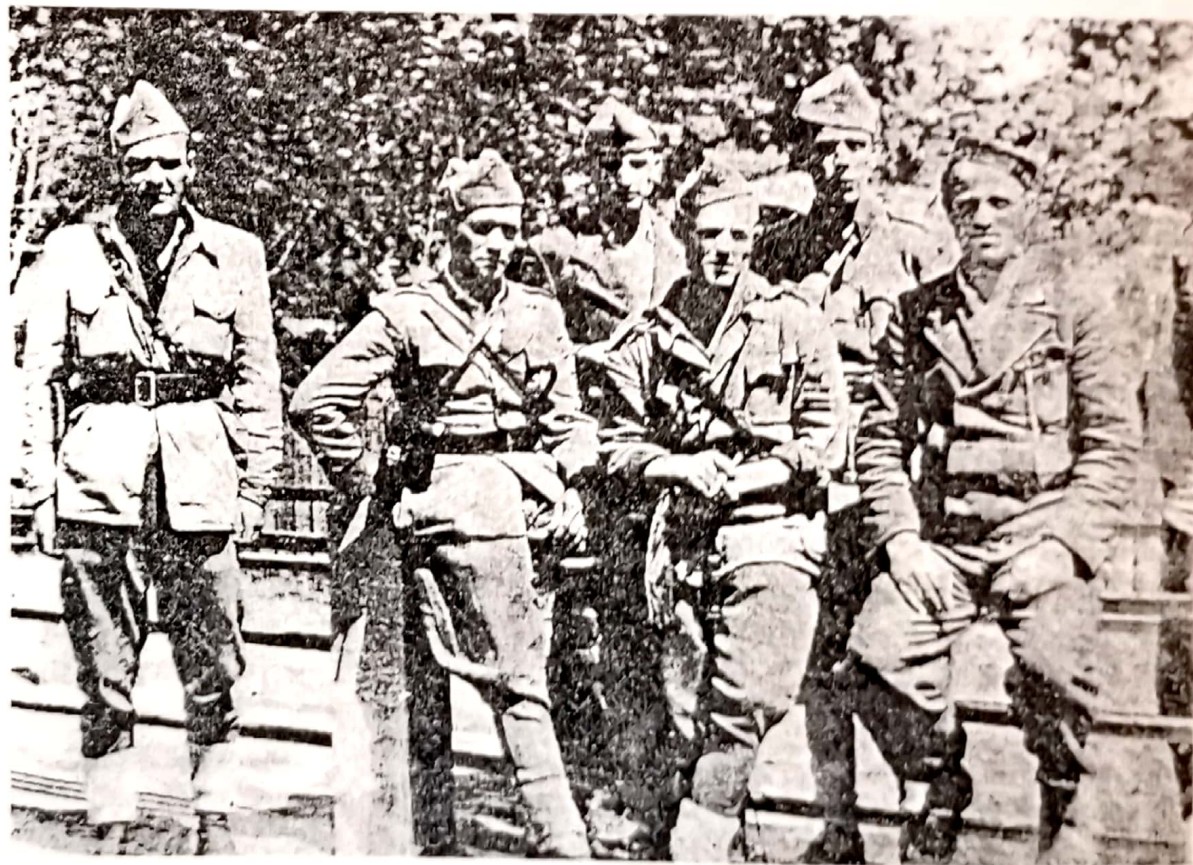
Вребац је у описаној акцији успео да набави 60 пушака и 1 пушкомитраљез, Могорић 76 пушака и 3 пушкомитраљеза, Плоча 60 пушака и 1 пушкомитраљез, Медак и Почитељ по 10 пушака, Радуч 40 пушака и 1 пушкомитраљез и Кик 32 пушке. Податке су дали људи који су куповали и доносили оружје.

Образовање првих војних формација

Ради обједињавања деловања устаничких јединица, 15. августа 1941. године, на састанку код Медачке цркве, изабрана је јединствена команда за ослобођена подручја. За седиште је одређен

Могорић као најпогодније место из безбедносних разлога. У команду су ушли Милан Купрешанин из Метка, Јоцо Његомир из Могорића и Ђуро Петковић, који је касније отпао због издаје. Дужност политичког комесара вршио је Миле Почуча из Дивосела, члан Окружног комитета КП за Лику. Изабрана команда, осим војних, вршила је и друге неопходне послове цивилне природе, а који су били везани за организацију и снабдевање борбених формација.

Од јединица из устаничких села у госпићком срезу нешто касније образован је Герилски батаљон „Велебит“, а раније изабрана команда постала је штаб тога батаљона. Милан Купрешанин изабран је за команданта, Јоцо Његомир за начелника штаба, Петар Клеут за комесара и Ђуро Петковић за позадинска питања. Батаљон је имао два дела: један за јединице из Радуча, Метка, Почитеља и Дивосела, а други из Плоче, Могорића, Врепца и Острвице.

Чланови Штаба 1. личког НОП одреда „Велебит“ из 1942. године

Одмах после избора Штаб батаљона приступа решавању постављених задатака, који су се у основи сводили на вршење интензивних политичких припрема за даље вођење борбе. У том смислу држани су састанци и водили се разговори о устанку, вој-

ним акцијама, задацима и циљевима борбе, како окупити и организовати народ итд. Штаб је одмах издао упутство за војну организацију по селима и устројству партизанских јединица. Правио је планове борбене обуке за све чете, а посебно младе људе који нису служили војску.

Септембра 1941. године овај батаљон је прерастао у I. лички НОП одред „Велебит”. Он је имао четири батаљона: Први је обухватао јединице из Плоче, Могорића и Радуча — са командантом Лазом Радаковићем и комесаром Ђуром Станковићем; Други јединице из Врепца, Барлета и Острвице — са командантом Јоцом Његомиром и комесаром Душаном Његомиром; Трећи јединице из Метка и Почитеља — са командантом Пекишом Вуксаном и комесаром Стевом Маодушем и Четврти јединице из Дивосела, Орница и Читлука — са командантом Дамјаном Вујиновићем и комесаром Јуром Наглићем. Политички комесар Одрета био је Перица Клеут, а касније Ђуро Станковић. Све јединице Одрета положили су заклетву, чији је аутор био Марко Орешковић.

У првим војним јединицама пришло се формирању партијских и СКОЈ-евских организација. Исто тако органима народне власти по селима, а у Могорићу је изабран и Срески (котарски) народноослободилачки одбор.

Образовање Јуришне чете

Партизанске чете и батаљони у Лици били су у почетку оријентисани на чување својих села. Њихова неспособност за веће маневре и задавање удараца непријатељу представљало је озбиљну слабост Одрета. Држећи се пасивно у својим селима, чете су биле често изложене разним негативним утицајима, посебно медачких четника који су у октобру 1941. развијали живу активност у одвраћању народа од борбе против окупатора.

У таквој ситуацији донета је одлука да се у оквиру Одрета „Велебит” формира јака ударна јединица са задатком да као лако покретљива и за маневар способна врши борбена дејства на подручју Одрета, па и шире. Осим тога, да „брзо и ефикасно интервенише против сваког покушаја четника да изнутра разбијају јединице и скрећу их са линије антифашистичке ослободилачке борбе”.

Формирање јединице у наведеном смислу било је поверено Петру Клеуту Перици, тадашњем секретару Среског комитета КП за Госпић, који је њене борце повео у прве борбене задатке. Сва-

ки батаљон одвојио је за ту јединицу 3—6 политички поузданих и храбрих добровољаца, од којих је 17. новембра 1941. у Могорићу формиран ударни вод од 25 људи, са командантом Перицом Клеутом и комесаром Илијом Узелцом Иљушом на челу. Вод је био наоружан са 22 пушке и једним пушкомитраљезом.

У вод су добровољно ушли следећи борци:

Из Метка Јово Љесковац (погинуо), Владо Љесковац, Петар Перица Клеут, Никица Клеут, Милан Марунић, Илија Узелац Иљуш и Душан Маодуш (погинуо);

Из Почитеља Дане Бобић, Милан Мркшић, Дане Павлица и Миле Витас;

Из Дивосела Ђуро Пјевач, Стево Поткоњак, Срђан Станић, Милан Рибар и Божо Поткоњак;

Из Могорића Стево Корица (погинуо), Милан Корица, Никица Вучковић и Раде Ђаковић;

Из Плоче Миле Чутурило и Лазо Гајић;

Из Радуча Мирко Чубрило и Милан Бјелобаба (погинуо) и

Из Смиљана Лука Богућ.

Нешто касније у вод, односно Јуришну чету укључили су се Илија Поткоњак, Чедо Глумац (погинуо), Милан Мухић, Миланко Загорац (погинуо), Јово Тарбук (погинуо), Јово Дукић, Дане Загорац и Емил Антић Сафет.

Вод је 19. децембра произведен у Јуришну чету. Како пише Никица Клеут: „Током 1941. године Јуришна чета извршила је врло добро задатак ради којег је формирана. Знатно је придоњела разбијању четништва, подигла борбени морал становништва, извела низ акција против усташа, прва извела крупну акцију против окупаторске војске на терену одреда и дошла до знатне количине оружја и муниције. Оштру борбу против окупатора наставила је затим са осталим јединицама одреда преко целе зиме. Она је сваког дана постајала све јача и популарнија, а после неколико месеци прерасла је у прослављени батаљон „Пекиша Вуксан“, који је у саставу I бригаде Шесте личке пролетерске дивизије продужио борбени пут до ослобођења земље.”¹

Цивилни органи власти у селима Медачке општине

Упоредо са образовањем војних јединица, у селима Медачке општине расли су и развијали се цивилни органи власти. Они су

¹ Зборник *Лика у НОБ 1941*, Београд 1963, стр. 637.

се оснивали према потребама борбе и у суштини представљали су неку врсту ратних штабова по селима. С обзиром да су деловали у ратним условима, представници те власти били су наоружани и у случају напада на село ступали би у његову одбрану.

Органи цивилне власти бирани су на јавним скуповима и састанцима политичких организација, а када је војна ситуација налагала именовани су и од стране штабова, па чак и руководства политичких организација. Њихови задаци произишавали су из ванредног, односно ратног стања, када су се све расположиве снаге друштва усмеравале на одбрану од непријатеља. Пре свега своју делатност су оријентисали на склањање и збрињавање избеглица, заштиту старих и немоћних лица, исхрану, смештај и опскрбљивање бораца, сетву, прикупљање и заштиту летине од непријатеља и још многа друга питања.

Изабрани органи цивилне власти по правилу су своје дужности обављали за све време рата. Задаци су им били веома сложени и напорни и стално им је живот био у опасности. Обављали су их са пуно љубави и оданости према Народноослободилачкој борби.

Органи цивилне власти почели су се организовати у првим данима устанка, јер су били неопходни за успешно окупљање народа и његово укључивање у борбу против окупатора. Како је борба узимала све већег маха, тако су и органи власти имали све обимније и одговорније задатке. Када би село пало у непријатељске руке, органи власти би се повлачили на слободну територију и са ње вршили своје дужности. Један део би остајао и деловао илегално вршећи специјалне задатке у корист НОБ. Могло би се рећи да су органи власти у Врепцу и Могорићу деловали под ванредно тешким околностима и сусретали су се са веома сложеним проблемима. Сва три вребачка села и Могорић више пута су спаљивани од стране усташа и Италијана. Без обзира на то прихватали су хиљаде избеглица, збрињавала их и са њима делила последњи залогај хлеба. Позната је вребачка партизанска кухиња, која је у дворишту Јована Јоце Бобића за све време рата пружала храну борцима, избелгицама, рањеницима и другим намерницима који су се ту нашли.

Вребац, Завође и Павловац изабрали су заједничке органе цивилне власти. Међутим, практични разлози изискивали су да Завође и Павловац имају посебне органе, тако да су почетком 1942. године изабрали свој Народноослободилачки одбор.

Могорић је успео да сачува део своје архиве, из које се може видети како се власт конституисала и разматрала разна питања из своје надлежности. Поједини записници цитирани су у литератури и представљају драгоцене изворе за проучавање НОО за време рата.

Органи цивилне власти по селима деловали су до краја 1941. године, да би се почетком наредне године пришло бирању народноослободилачких одбора по селима и срезовима. У прве органе власти Медачке општине бирани су следећи људи:

У Метку

Стево Љуштина, као први председник

Танасије Грбић, Стеван Клеут, Милан Љуштина, Дара Маодуш, Јово Маодуш, Мићо Маодуш, Илија Марунић, Милан Мићић, Беба Оклобџија, Вујо Оклобџија, Ђуро Радошевић, Тодор Радошевић (1942. био је председник Акционог НОО Медак), Јован Тарбук, Стојан Тарбук, Тоде Тодиша Узелац, Јово Влаисављевић, Ђуро Загорац и Лазо Загорац — као чланови.

У Радучу

Милан Гајић, као председник

Јанко Бјелобаба, Марко Бјелобаба, Илија Чубрило, Бранко Ђелић, Јанко Ђелић, Ђуро Дејановић, Марко Дејановић, Марија Дејановић, Мићо Дејановић, Петар Калинић, Стево Купрешанин, Јанко Левнајић, Сава Милекић, Петар Мишчевић, Пајо Покрајац, Кока Трбојевић, Дане Врачар и Никола Врачар — као чланови.

Иако је био у саставу Радуча, заселак Крушковац бирао је свој одбор, на чијем челу је био Миланко Загорац, а чланови Илија Купрешанин Ицан, Никола Купрешанин, Мићо Оклобџија, Дане Врачар и Никола Врачар.

У Берлетама

Нове Радмановић, као први председник

Анђа Басарић, Бошко Басарић, Бранко Басарић, Бранко Ј. Басарић, Илија Басарић, Јово Басарић, Миле Басарић, Никица Басарић, Сока Басарић, Деса Никшић, Бранко Радмановић, Мићо Радмановић, Душан Рајшић, Јово Рашета, Лазо Рашета, Јанко Судар, Никола Судар — као чланови.

У Врпцу са Павловцом и Завођем

Самујило Богдановић, као први председник

Мане Богдановић, Самујило Милошица Богдановић, Милан Божић, Бранко Цетина, Милан Цетина, Дане Драгосавац, Јанко Драгосавац, Љубица Драгосавац, Миле Драгосавац, Васо Драгосавац, Милан Граовац, Божо Грубић, Душан Крајновић, Милан Крајновић, Милан Кокот, Тома Маљковић, Миле Мандарић, Милица Мандарић, Рашо Мандарић, Душан Његомир, Ђуро Поповић, Јела Поповић, Јовица Поповић, Михајло Поповић, Милица Поповић, Никола Поповић Житија, Петар Радмановић, Дане Рајшић (1942—1945), Мане Рајшић и Никола Угарак — као чланови.

Павловац и Завође изабрали су 1942. године НОО за своје подручје.

У Могорићу

Милош Вурдеља, као први председник

Новак Бањеглав, Ђуро Борчић, Боја Борић, Томаш Ђаковић, Миле Илић Пушкар, Дане Корица, Ђуро Корица, Миле Михајло Корица, Петар Корица, Сава Корица, Стојан Кравић, Бранко Крњић, Ђуро Милојевић, Сава Сацо Милојевић, Лазо Новковић, Дане Радаковић, Пера Радаковић, Сава Радаковић и Мане Заклан.

Услови за оснивање првог НОО у Почитељу стекли су се 1942. године, нешто касније него у осталим селима. За првог председника у **Почитељу** изабран је Милан Павлица, а за чланове, који су били одборници за све време рата, Илија Басић, Илија Бобић, Гојко Ласковић, Стеван Ласковић, Душан Љубојевић, Милан Мркшић, Ђукан Његован, Ђуро Павлица и Миле Потребић.

Као што већ рекосмо, услед специфичности и боље ефикасности у вршењу обимних послова, у пролеће 1942. године изабран је засебан НОО за подручје Павловца и Завођа. Први председник одбора, који је ту дужност обављао до 1945. године, био је Петар Граовац, а чланови: Ђуро Граовац, Јован Граовац, Никица Граовац, Душан Мишчевић, Јела Новковић, Марко Новковић, Никола Новковић, Никола Новаковић, Анђа Његомир, Ђурђа Његомир, Сава Његомир, Дане Тодорић, Милан Тодорић, Васо Тодорић и Саво Томаш.

Општински Народноослободилачки одбор Медак

На конференцији од 9. марта 1942. године, у Могорићу је изабран Општински НОО за Медак. Његовим избором омогућена

је координација рада одбора по селима, на који начин су постижани осетно бољи резултати по низу питања са којима су се одбори бавили.

За првог председника медачког општинског НОО изабран је Томушило Ђаковић из Могорића. Он је ту дужност обављао до 1943. године, а од тада па до ослобођења Душан Витас из Почитеља. Чланови одбора били су: Ђуро Борић (1943—1944), Милан Гајић (1942—1944), Ђуро Граовац (1942—1944), Јован Граовац (1943—1944), Милан Грбић (1942—1943), Милан Грубић (1944) и Јанко Пањак (1943).

Пошто су у Метку биле стациониране италијанске трупе и четници, у лето 1942. године организован је Акциони НОО Медак, у кога су ушли одборници са слободне територије Врепца, Могорића и Почитеља. Одбор је имао седиште у Почитељу и с времена на време у Могорићу. Председник Акционог одбора био је Тодор Радошевић, а секретар Милан Потребић (Данин), затим Милан Љуштина и др.

Акциони НОО формирани су по селима која су била под контролом непријатељских снага. Њихов основни задатак сводио се на растурање пропагандног материјала и придобијање становништва за борбу против окупатора.

Први Народноослободилачки одбор за срез Госпић

После оснивања НОО по селима, даљи развој НОБ и политичка ситуација налагали су оснивање и среског (котарског) НОО за Госпић. Задатак је поверен Милану Купрешанину из Метка, команданту Првог личког НОП одреда „Велебит” и Мили Корици из Могорића, који су 21. новембра 1941. године, у кући Илије Кравића, сазвали оснивачку скупштину. На скупштини су се окупила 64 делегата, међу којима су били председници сеоских НОО, партијских и СКОЈ-евских организација, АФЖ-а и Првог личког НОП одреда „Велебит”. Скупштини је председавао Милан Купрешанин, командант поменутог Одрода.

Скупштина је изабрала 30 делегата (одборника), констатујући да су председници месних одбора истовремено чланови среског одбора и да се на седнице одбора позива командант одреда. Он је председавао трима седницама, а од 1942. године ту дужност је преузео Миле Корица, изабрани председник. Корица је рођен 1894.

Миле Корица, председник СНОО

Милан Божић, секретар СНОО

у Могорићу. Рањен је у I светском рату и доспео у Москву на лечење. Ту је дочекао Октобарску револуцију којој се прикључио.

Ускоро је изабран извршни одбор у кога су ушли Миле Корица као председник, Стево Вујновић као секретар и Илија Граовац као члан. Основан је и помоћни одбор од 7 чланова са задатком да се брине о оснивању болница, обезбеђивању лекова, прикупљању хране, одеће и др.

Формирање бригада

Нешто више од годину дана откако су испалене прве пушке на усташке злочинце, тачније 8. јула 1942. године, формирана је Прва личка бригада. Први командант бригаде постао је Стеван Опсеница са Љубова, комесар Урош Крунић, а оперативни официр Јовица Лончар. Бригада је имала 1100 бораца.

Друга личка бригада формирана је половином августа 1942. и имала је 1200 бораца. Командант ове бригаде био је Мићун Шакић са Удбине, комесар Петар Бабић, а оперативни официр Ђурађ Покрајац.

Трећа личка бригада формирана је 9. септембра 1942. са 900 бораца. Командант је био Милан Купрешанин из Метка, комесар Милан Баста, а оперативни официр Раде Бубало.

После формирања ове три бригаде, крајем септембра 1942. године, формиран је Штаб групе народноослободилачких партизанских одреда за Лику, као и Команда личког подручја, која је вршила функцију позадинске власти и под својом командом имала подручне батаљоне, команде места, сеоске страже, болнице, радионице и друге установе.

Формирање Шесте личке дивизије

Средином новембра 1942. године, отприлике недељу дана пре оснивања Шесте личке дивизије, на оперативном подручју Лике дејствовале су следеће јединице:

- Лички партизански одред са 883 борца,
- Прва личка бригада са 1281 борцем,
- Друга личка бригада са 1071 борцем,
- Трећа личка бригада са 1198 бораца,
- Четврти партизански одред са 354 борца и
- Тенковски вод са 8 бораца, што је укупно износило 4795 борца.²

Према подацима Штаба групе НОР одреда за Лику од 17. априла 1942. у партизанским јединицама у Лици било је само 200 Хрвата, што указује да су огромну већину бораца у партизанским јединицама чинили Срби и све поменуте јединице основане су у крајевима са српским становништвом. Покушаји у то време да се продре у западни део Лике, настањен хрватским живљем, да би му се пружила прилика за приступање НОБ-у, остали су без резултата. Колико је тај народ био задојен усташком пропагандом, он се ни после капитулације Италије није масовније везивао за НОП, а познато је да је гро Хрвата после капитулације Италије, када је већ било очигледно да Хитлерова Немачка губи рат, напуштао Павелићеве редове и, ради спасавања главе, прилазио партизанима.

Шеста личка дивизија основана је наредбом Врховног штаба НОВ и ПОЈ од 22. новембра 1942. године. У састав дивизије ушле су раније формиране бригаде и то:

- Прва личка бригада са 1080 бораца у строју, која је располагала са 827 пушака, 7 митраљеза и 2 лака минобацача;

² Борђе Орловић, *6. личка пролетерска дивизија*, Београд 1990, стр. 18.

— Друга личка бригада са 1071 борцем у строју, са 969 пушака, 12 митраљеза, 56 п-митраљеза и 5 лаких минобацача;

— Трећа бригада са 1076 бораца у строју, са 936 пушака, 6 митраљеза, 20 п-митраљеза и 3 лака минобацача.

За првог команданта дивизије постављен је Срећко Манола из Травника, а за политичког комесара Раде Жигић из Тука код Коренице. Према подацима од 24. децембра 1942. године, Шеста личка дивизија имала је 3844 борца, од тога 177 радника, 3294 сељака, 154 занатлије, 40 намештеника, 120 војних лица и 59 интелектуалаца. По националном саставу највише је било Срба и то 3680, затим долазе Хрвати са 159 и на крају по један Рус, Италијан, Словенац и Јеврејин. Као што се види, дивизију су у огромној већини сачињавали лички српски сељаци, а за њеног команданта Тито је поставио Хрвата Манолу.

Дивизија је била израсла у „монолитну борбену снагу са високим моралним и ратничким квалитетима, очеличена, уиграна и оспособљена за још крупније и деликатније задатке који су је челичили”. Своја надчовечанска борбена дејства вршила је по Лици, Банији, Кордуну и северној Далмацији. Непријатељу је наносила тешке губитке, а посебно при сламању IV непријатељске офанзиве на просторима Лике. И сама је изгубила велик број бораца који су своје животе положили на олтар отаџбине. С обзиром на борбену физиономију и морални лик бораца, борци дивизије стицали су огроман ауторитет и симпатије народа, који им је свуда пружао неограничену подршку и помоћ. Иако ни сам није имао, народ им је спремао одећу и обућу и давао последње парче хлеба само да би их нахранио.

Шеста личка дивизија морала је, по наредби Врховног штаба, да из стратегијских разлога напусти Лику и уђе у састав Првог пролетерског корпуса, који се налазио под непосредном командом Врховног штаба. Њене јединице кренуле су 11. новембра 1943. године са изворног дела Уне и упутиле се у правцу Дрвара и Бугојна, да би се прикључиле деловима Корпуса.

„С обзиром на особиту упорност и ударну способност у борби против окупатора и свих непријатеља народа”, наредбом Врховног штаба од 19. марта 1944. дивизији је дато име Шеста пролетерска дивизија НОВЈ „Никола Тесла”. Овим чином одато јој је највише признање за жртве и напоре на трновитом путу за ослобођење земље.

У саставу Првог пролетерског корпуса дивизија је водила тешке бојеве на простору Дрвара, Гламоча, Ливна, Травника, Ма-

глаја, Романије, Маглића, Дурмитора, Ужичке Пожеге, Златибора и Ваљева, да би од 14. до 20. октобра 1944. садејствовала у ослобођењу Београда. Затим је упућена на Сремски фронт и после његовог сламања продужила наступања у правцу Загреба, у који је ушла 9. маја 1945. године. Тиме је њено војевање било практично завршено. Дивизија је 20. маја кренула из Загреба пут завичаја — у Лику, у којој се поново нашла јуна 1945. године. „Њен тријумфални повратак је у Лици дочекан са неизмјерном радошћу и великом тугом. Радовало се победи и слободи, али и туговало за онима који је нису дочекали. Личка дивизија се вратила у Лику скоро без бораца Личана, мада са двоструко већим бројним стањем него када ју је напуштала. Велики број је остао на жицама и минским пољима, бункерима и рововима, и знаним и незнаним гробовима...”, каже Ђорђе Орловић у својој књизи *Шеста личка пролетерска дивизија*.

Ако се осврнемо на развојни пут, пада у очи да су јединице које су улазиле у састав Шесте дивизије биле у великом броју попуњаване са људством из села Медачке општине. Ради се о људима који су прве пушке испаливали на Павелићеве кољаче и италијанске окупаторе и као борци и руководиоци улазили у ову легендарну јединицу. Велики део тих људи, за показану ванредну храброст и умешност у руковођењу у јединицама, стицао је високе положаје и признања. Иако располажемо са непотпуним подацима, изнећемо имена већине људи који су кроз борбена дејства у јединицама дивизије израсли у војне и политичке кадрове:

Медак

1. Клеут Перица, командант 35. дивизије
2. Купрешанин Милан, командант 19. дивизије и начелник штаба корпуса
3. Љуштина Ђуро, комесар артиљеријске бригаде 6. дивизије
4. Маодуш Стево, комесар бригаде 19. дивизије
5. Милекић Гојко, комесар бригаде 6. дивизије
6. Маодуш Душан, командант батаљона
7. Потребих Дане, командант батаљона
8. Радошевић Тодор, комесар батаљона

Почитељ

1. Вуксан Пекиша, командант батаљона

Вребан

1. Новковић Момчило, командант 35. дивизије

2. Мишчевић Милорад, командант 25. и 46. дивизије
3. Драгосавац Јово, командант батаљона
4. Драгосавац Никола, командант батаљона
5. Мандарић Миле, командант батаљона
6. Мандарић Владо, командант батаљона
7. Његомир Јоцо, командант батаљона
8. Тодорић Милош, командант батаљона
9. Тодорић Симо, командант батаљона
10. Томаш Владо, командант батаљона
11. Ђурчић Милан, комесар батаљона
12. Граовац Милош, комесар батаљона
13. Грубић Милан, комесар батаљона
14. Мандарић Милош, комесар батаљона
15. Његомир Душан, комесар батаљона

Могорић

1. Радаковић Лазо, начелник штаба дивизије и командант бригаде
2. Ђаковић Ђуро, командант батаљона
3. Ђаковић Никола, командант батаљона
4. Маљковић Бранко, командант батаљона
5. Радаковић Саво, командант батаљона
6. Радаковић Војо, командант батаљона
7. Корица Дане, комесар батаљона

Плоче

1. Ђалић Никола, командант батаљона
 2. Ђурувија Милош, командант батаљона
 3. Гајић Лазо, командант батаљона
 4. Орловић Марко, командант батаљона
 5. Штулић Јово, комесар батаљона
 6. Штулић Мирко, зам. команданта батаљона, народни херој
- Иако Плоча није била у саставу Медачке општине, изнели смо имена војних руководиоца, пошто су њени борци попуњавали и 6. и 35. дивизију.

Радуч

1. Ђелић Милан, командант батаљона
2. Чубрило Душан, командант батаљона
3. Купрешанин Илија Ицан, командант батаљона

Тридесет пета личка дивизија

Када је, како рекосмо, услед виших стратегијских потреба Шеста личка дивизија морала да напусти Лику, на лично оперативном подручје доведено је неколико оперативних бригада које су пре тога дејствовале ван простора Лике. Ради руковођења тим и јединицама које су оперисале по Лици, формиран је оперативни штаб за Лику. То се сматрало привременим решењем јер је, стицајем околности, Лици била потребна једна јача војна формација, слична Шестој дивизији. Поменути штаб деловао је око 3 месеца, када су приливом нових бораца, образовањем нових батаљона, новог партизанског одреда и личке бригаде створени услови за формирање нове дивизије. Она је формирана 30. јануара 1944. године и дато јој је име 35. дивизија. Њој је касније додат атрибут „ударна”, јер је постизала крупне резултате у борбама са непријатељем. У састав дивизије ушле су следеће постојеће јединице:

- Прва и друга бригада оперативног штаба за Лику,
- Лички партизански одред,
- Артиљеријски дивизион,
- Батаљон „Плави Јадран” и
- приштапске јединице оперативног штаба.

Са 2660 бораца сматрала се јаком дивизијом и била оспособљена за извођење крупних операција. Значајније борбе водила је против Немаца и усташа код Рамљана, Широке Куле и Гостоваче, затим у време офанзиве „Morgenstern”. Јула 1944. заузела је Рибник, Будак, Широку Кулу и Перушић и штитила слободну територију од све жешћих напада далеко надмоћнијег непријатеља.

Народ Лике имао је велико поверење у борце Шесте дивизије, у људе који су поникли у њеним крајевима и нису жалили своје животе да сачувају породице и домове од домаћих и окупаторских хорди, које су на зверски начин уништавале све пред собом. Постепено је расло поверење и у 35. дивизију а, поред многих, по селима се певала и песма:

*Тријес' ђеџа, јабуко и жрожђе,
чувај Лику док Шестџа не дође.*

Према реорганизацији од јуна 1944. дивизију су сачињавали:

— Прва бригада са командантом Мирком Копривицом и политичким комесаром Ненадом Дракулићем. Састојала се од 4 батаљона, пратеће чете, чете за везу, извиђачке чете, минерског вода

и приштапских јединица. Батаљони су имали просечно 140 бораца у строју;

— Друга бригада са командантом Богданом Мамулом и комесаром Ратком Бојовићем. Сваки од 4 батаљона имао је по 90—100 бораца у строју;

— Трећа бригада са командантом Маном Бреком и комесаром Стевом Илићем. Била је у саставу као и прве две, али су батаљони имали по 93 борца у строју.

Поред бригада, у саставу дивизије били су:

— Лички НОП одред са два батаљона, на чијем челу се налазио Петар Рашета, са комесаром Стевом Сунајком. У строју одреда било је 238 бораца.

— Артиљеријски дивизион са Стевом Сладовићем као командантом и Миланом Наранчићем као политичким комесаром. Имао је 3 батерије топова од 37 до 100 mm и 150 бораца у строју.

— Санитетски одсек руководио је дивизијском болницом, санитетским водом и санитетском четом.

Дивизија је тада имала 3450 бораца по списку, а 2350 у строју, међу којима је било 150 жена.

Колона 35. личке дивизије у покрету

Наоружање 35. дивизије било је релативно добро. Она је у октобру 1944. године располагала са 1520 пушака, 236 аутомата, 18 митраљеза, 145 п-митраљеза, по 11 лаких и тешких минобацача, 3 пољска топа, 2 хаубице, 10 ПТ пушака, 3 ПТ митраљеза, 48 нагазних мина, 4 радиостанице, 5 ел. генератора, 32 телефона, 25 јахањих, 37 теглењих и 152 товарна коња.

Имао сам 16 година када сам се добровољно упутио у 1. бригаду 35. дивизије. Било је то 26. маја 1944. код Коренице. Долазећи у бригаду другови ме упиташе: — Куда ти, па ти си још зелен за овај посао. Нимало се нисам двоумио, прикључио сам се њима, јер нисам имао другог избора него да се борим. У родном месту Метку и свим крајевима православне Лике, становништво је налазило спас једино са партизанима, док су окупационе трупе, а нарочито усташке хорде, жариле и убијале све пред собом. Дакле, није било другог излаза него да се узме пушка у руке. Тада је постојала једнака опасност: погинути на бојном пољу или се препустити усташком масакру. Ја сам се одлучио за ово прво.

Доласком у Бригаду затекао сам 21 младића, отприлике мојих година. И њихов је мотив био сличан моме. Једино је комшија Миле Узелац био старији за две године. После кратке обуке, јер смо дотад слабо баратали са оружјем, распоредили су нас по јединицама. Пошто сам имао 2 разреда гимназије запала ме минобацачка чета, а остали су распоређени по батаљонима, који су тада имали по 300 људи, да би након годину дана борби пали на по свега 100 људи. Од двадесет двојице, колико нас је дошло у 1. бригаду, у животу смо остали само мој комшија Миле и ја.

Моја дивизија расформирана је марта 1945. године. То је учињено из разлога што није било могућности за њену поуну новим људством. Тако је 1. бригада преименована у Личку самосталну бригаду и учествовала је у заузимању Госпића 4. априла 1945. године, док су остале јединице ушле у састав 13. дивизије, која је у саставу IV армије наставила офанзивна дејства за коначно ослобођење наше ратом измучене и опустошене земље.

Четници и њихова дејства по селима Медачке општине

Народ села Медачке општине живео је пре рата мирно и спокојно, рвећи се са свакодневним проблемима које му је живот доносио. И у првим данима устанка људи су били јединствени, јер је подједнако свима претила опасност од хорди Павелићева режима.

Сви без изузетка устали су да бране своје животе који су одједном постали угрожени. У великом заносу и одважности кренули су на усташке кољаче, да би спасили многе недужне људе од њиховог ножа. Међутим, када су ликвидиране усташко-жандармеријске посаде и борбе са крволоцима попримале све веће размере, један део устаника постављао је питање границе до које треба ићи у тим окршајима. Комунистичка партија Југославије, као што је познато, позивала је народ на општу борбу против окупатора, за ослобођење земље. Ту линију следили су комунисти и већина народа који је пошао уз њих. Али, мањи део из редова устаника, прочетнички оријентисаних, повео је пропаганду да не треба нападати италијанске трупе, већ искључиво усташе и тако штитити српски народ од покоља. Они су држали зборове и народу говорили да „Италијани заштићују Србе од усташа, да неће више бити покоља откако су они преузели власт на ослобођеној територији, да је Италија велика сила и да је непотребно да и са њом заратимо док нам прети свакодневна опасност од усташа...”. Када је нападнута италијанска јединица у Метку, мањи део устаника напустио је положаје и пришао Италијанима. Тим чином коначно је извршена поларизација у устаничким редовима. Они који су пришли италијанским трупам себe су прогласили четницима. Други, већи део, оријентисао се на општу борбу против окупатора и назван је партизанима. Пре извршене диференцијације, сви борци одреда звали су се четницима, али се то име убрзо компромитовало због ступања у службу окупатора и борбе против сопственог народа.

Што је диференцијација у устаничким редовима даље одмицала, четнички настројени елементи све више су се бавили разбијањем одреда и прилазили оснивању сопствених јединица. Крајем 1941. године успели су да у своје редове у Метку окупе 30 људи, исто по толико у Србу и Лапцу, а у Грачацу 20. У целој Лици имали су око 300 људи под оружјем.

Осим Метка, Радуча и Почитеља, у осталим селима Медачке општине у почетку није било организованих четничких јединица, али је било појединаца и група који су подржавали њихове ставове. И не само то, они су по диктату Гавре Станојевића прибегавали индивидуалном терору, убивши команданта 3. батаљона Велебитског одреда Пекишу Вуксана, из Почитеља, и још неколико истакнутих војних и политичких руководиоца и вођа устанка у Лици. Њихове јединице биле су стациониране уз италијански гарнизон у Метку. Одатле су, у садејству са Италијанима и ређе самостално вршили препаде на јединице НОП и терорисали народ

који је био на страни партизана. После сваке крупније офанзивне акције окупаторских трупа, четници би појачавали своја дејства против партизана и људе које би затицали код кућа одводили собом и стављали под оружје. Такве акције, међутим, нису им ишле у прилог јер су људи користили сваку прилику да напусте њихове редове. У садејству са окупационим трупима, четници су често нападали партизанске јединице с леђа, били водичи непријатељским трупима, шпијуни и др. Изводили су и самосталне нападе на недовољно заштићене објекте, пљачкали и убијали народ по селима. Ометали су комуникације и функционисање позадинских служби на ослобођеној територији. На подручју Медачке општине убили су 27 лица. Оружје и другу ратну опрему добијали су прво од италијанских, а касније немачких трупа, под чијим руководством су дејствовали против НОВ и ПОЈ.

Јачина окупационих и других непријатељских снага

У Лици је крајем 1941. године било 15000 италијанских војника, 1 домобрански хрватски пук, око 3000 усташа и жандарма и 300 четника. Све те снаге бројиле су око 20000 људи са адекватним наоружањем. Италијанске трупе биле су распоређене по већим местима и уз комуникације, посебно железничку пругу која је била од стратегијског значаја.

После капитулације Италије, 9. септембра 1943. године, простор Лике ушао је у зону операција 2. немачке оклопне армије, у ствари 15. брдског армијског корпуса. Доласком немачких трупа, однос снага у другој половини рата био је за нас неповољан, јер наспрам 2500 до 3000 наших бораца стајало је 25 до 30000 непријатељских војника: боље наоружаних, обучених за борбу и снабдених потребном ратном опремом. Месец дана након капитулације Италије из Грачаца је у Медак продро немачки оклопни пук, а 24. новембра 1943. успоставља се немачко упориште у Метку. У току продора и касније и немачке трупе се држе главних комуникација и организују већ и мање подухвате са циљем уништавања партизанских снага, народа и имовине. Врше пропаганду, обавештајну делатност и одмазде. Прву одмазду по свом уласку на простор села Медачке општине извршили су 12. октобра 1943. у Радучу и Метку, када су обесили 15 људи и побацали у ватру, затим силовали све жене од 15 до 55 година које су им пале у руке. Медак је коначно ослобођен од непријатељских снага 12. децембра

1944. године. У то време и све до почетка априла 1945. године на простору Лике водиле су се тешке борбе са немачким, усташким и четничким снагама. Вршени су продори на ослобођену територију и поједини крајеви често су прелазили из руке у руку. Било је ситуација када се цеви оружја данима нису хладиле. Гинуло се на обе стране. Када је 4. априла 1945. заузет Госпић умукло је оружје за житеље села Медачке општине и то је за њих био коначан крај најкрвавијег и најсуровијег рата кога памти човечанство. У свим ратним окршајима наши борци били су излагани надчовечанским напорима: често оскудно обучени, гладни и жедни јуришали су на своје непријатеље. Испољавали су особиту вештину у припремању и извођењу акција и у борби испољавали ванредну храброст. О томе сведоче и подаци да су из Медачке општине, са релативно малог простора Лике, израсла 4 генерала и проглашено 6 народних хероја.

Генерали и народни хероји из НОР 1941—1945.

а) генерали

- Купрешанин Николе Милан, генералпуковник, рођен 7. 10. 1911. у Метку.
- Клеут др Петар-Перица, генералпуковник, рођен у Метку.
- Радаковић Стојана Лазо, генералпуковник, рођен 12. 4. 1913. у Могорићу.
- Новковић Јована Момчило, контраадмирал, рођен 7. 9. 1916. у Павловцу.

б) народни хероји

- Корица Илије Стеван-Лола, рођен 6. 3. 1916. у Могорићу, погинуо 6. 4. 1942. код Језерца. За народног хероја проглашен 27. 11. 1953.
- Купрешанин Николе Милан, рођен 7. 10. 1911. у Метку. За народног хероја проглашен 23. 7. 1952.
- Новковић Јована Момчило, рођен 7. 9. 1916. у Павловцу. За народног хероја проглашен 7. 11. 1953. Умро 1998. у Сплиту.
- Покрајац Мане Смиља, рођена 8. 2. 1920. у Метку. Погинула 8. 3. 1943. За народног хероја проглашена 20. 11. 1951.
- Радаковић Стојана Лазо, рођен 12. 4. 1913. у Могорићу, за народног хероја проглашен 20. 12. 1951. и

— Вуксан Павла Петар-Пекиша, рођен 19. 1. 1905. у Почитељу. Погинуо је 20. 11. 1941. у Метку. За народног хероја проглашен је 27. 11. 1953. године.

ГУБИЦИ У ДРУГОМ СВЕТСКОМ РАТУ

а) Пали борци

Осим неколико стотина људи који су се сврстали у четнике, сви остали из села Медачке општине који су били способни да носе оружје укључили су се у Народноослободилачку борбу и до краја рата пролазили кроз сва искушења која је она собом носила. За нешто више од 4 године ратовања и страдања, своје животе на олтар отаџбине положило је 517 бораца, од којих 27 жена.

Међу погинулим борцима, до 25 година старости била су 153, од 20 до 40 година 343, преко 40 година 20 и неутврђене старости 1 борац.

У редовима палих бораца било је 416 сељака, док су остали били радници (19), занатлије (17), службеници (20), деца и ђаци (19), војна лица (15), трговци (5) и остали (6).

Сви пали борци су српске националности.

Према времену ступања у НОБ, међу погинулима била су 322 борца који су у борбу пошли 1941. године, 132 борца 1942. године, 49 бораца 1943. године, 10 бораца 1944. године, 1 борац 1945. године и тројица неутврђеног датума.

Више од половине бораца пало је бранећи своја огњишта у Лици, а осталих 165 на ратиштима Кордуна, Баније, Босне, Србије и осталих крајева земље.

б) Цивилно становништво

Цивилно становништво села Медачке општине у периоду од 1941. до 1945. године претрпело је огромне жртве:

— Убијено је 861 лице, од чега 500 мушкараца и 361 жена.

— Међу убијенима, до 15 година старости било је 166 лица, од 16 до 50 година 376 и преко 50 година 296. За 23 лица не знају се године старости.

— Сељака је убијено 593, радника 28, занатлија 27, службеника 21, деце и ђака 176 и пензионера и осталих 16.

Међу жртвама било је 847 Срба и 14 Хрвата.

— По начину смрти, убијена су 604 лица, заклано 112, стрељано 63, живо спаљено 27, обешено 5, погинуло од граната и авионских бомби 49 и од осталих случајева 1 лице.

— Павелићев режим уморио је 668 лица, италијанске трупе 93, немачке 45, четници 31, од граната и авионских бомби страдало је 12 лица и 12 од осталих случајева.

в) Материјални губици

Злочиначке структуре Павелићеве државе и окупаторске снаге уништиле су у току рата 28.597 стамбених зграда и других сеоских објеката. То је чинило 70% укупног фонда, тако да је 60.000 становника Лике остало без крова над главом.

Уништене су школе, цркве, разорени путеви и мостови; сточни фонд више него преполовљен; људима су опљачкана или уништена сва средства рада; остао је огроман број сирочади и немоћних особа које је требало збринути и нахранити.

То је био кратак биланс најсуровијег рата на простору Лике.

Приложени су:

— Имена бораца НОР који су погинули у борби са непријатељем од 1941—1945. године,

— Имена неборачког становништва побијеног од 1941—1945. године од стране хрватских и окупаторских оружаних формација,

— Имена лица умрлих од тифуса и

— Имена носилаца Партизанске споменице 1941. године.

ИМЕНА БОРАЦА НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОГ РАТА КОЈИ СУ ПОГИНУЛИ У БОРБИ СА НЕПРИЈАТЕЉЕМ ОД 1941—1945. ГОДИНЕ

МЕДАК

1. ЦРНОКРАК Боже БОГДАН, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 3. лич. бриг. Погинуо на Медачком пољу 1942.
2. ГЛУМАЦ Јове ЧЕДО, 1922, месар, Србин. Ступио у НОБ 1941. Стријељали га Талијани у Велагуши (Медак) 2. 1. 1942.
3. ГЛУМАЦ Јове ДРАГАН, 1942, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Погинуо као борац 6. див. у Брињу 5. 4. 1943.
4. ГЛУМАЦ Јове НИКОЛА, 1921, подофицир, Србин. Погинуо на Јасеновачком мосту 1943.
5. ГРБИЋ Илије ЈАНКО, 1900, сељак, Србин. Ступио у НОБ марта 1943, борац теренске чете при Команди мјеста Медак. Погинуо у Метку 1. 2. 1945.
6. ГВОЗДИЋ Петра ДАНИЦА, 1923, домаћица, Српкиња. Ступила у НОБ 1942. Болничарка 6. див. Погинула 1943.
7. ГВОЗДИЋ Дмитра НИКОЛА, 1924, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац јуришне чете 1. ЛПО „Велебит“. Погинуо на Удбини 1942.
8. ЈУРАСОВИЋ Николе ДАНЕ, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ марта 1942, борац 1. ЛПО „Велебит“. Погинуо као борац 6. див. у Мркоњић Граду 1943.
9. КЛЕУТ Драгана ЈОВО, 1909, лугар, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац Крајишког одреда. Умро од упале слијепог цијева као командант мјеста Кључ на Међеђем брду (опћ. Саница) 7. 12. 1943.
10. КЛЕУТ Симе МАРКО, 1913, службеник, Србин. Ступио у НОБ маја 1943, борац 3. војвођанске бриг. Члан КПЈ. Рањен као комесар чете и умро у болници у Вировитици 13. 4. 1945.
11. КЛЕУТ Миле МИЛАН, 1922, ђак, Србин. Ступио у НОБ 1941. борац герилског одреда, касније 3. бриг. 6. див. Члан СКОЈ-а. Члан КПЈ. Погинуо као комесар чете у 35. див. у Марићима код Лабина 1945.

12. КЛЕУТ Стевана МИЛАН, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац Јуришне чете. Члан СКОЈ-а. Погинуо као рањеник Централне болнице ВШ на Сутјесци (или Неретви) јуна 1943.
13. ЛИЧИНА Луке Дане, 1909, сељак, Србин. Ступио у НОБ августа 1941, борац герилског одреда, касније, у теренској чети при Команди мјеста. Стријеликали га Нијемци у Метку 10. 10. 1943.
14. ЉЕСКОВАЦ Миле ЈОВО, 1918, подофицир, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац 1. јуришне чете. Члан КПЈ од 1941. Погинуо као оперативни официр бат. „Пекиша Вуксан” у Личкој Јесеници 1942.
15. ЉУШТИНА Раде ЂУРО, 1928, ђак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 3. бриг. 6. див. Погинуо као борац 35. див. у Мушалуку 21. 9. 1944.
16. ЉУШТИНА Петра ЉУБИША, 1912, сељак, Србин. Ступио у НОБ маја 1943, борац 3. бат. 3. бриг. 6. див. Смрзнуо се на брду Чемерница код Срба новембра 1943.
17. ЉУШТИНА Миле НИКОЛА, 1912, трговац, Србин. Ступио у НОБ маја 1942, борац 2. бат. 1. ПЛО. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. див. у Пећанима код Коренице 5. 3. 1944.
18. МАОДУШ Јове БОГДАН, 1905, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1944, борац 35. див. Погинуо у Багуници 1945.
19. МАОДУШ Богде ДАНИЛО, 1928, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1943, борац чете при Команди мјеста Медак. Заробили га Нијемци и убили у Богуници фебруара 1945.
20. МАОДУШ Душан, 1924, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1944, борац 13. див. Погинуо у Трсту 1945.
21. МАОДУШ Николе ДУШАН, 1921, подофицир, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац Јуришне чете, члан КПЈ. Погинуо као командант 2. бат. у Зечеву 8. 9. 1943.
22. МАОДУШ Николе ИЛИЈА, 1923, трг. помоћник, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 3. бриг. 6. див. Члан СКОЈ-а. Погинуо као делегат вода у Ловинцу 28. 3. 1943.
23. МАОДУШ Петра ЈОВО, 1929, ђак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац бат. „Стојан Матић”. Погинуо у 1. бат. 2. бриг. 6. див. на Багуници код Метка 24. 12. 1943.
24. МАОДУШ Тодора ЈОВО, 1899, службеник на железници, Србин. Ступио у НОБ 1942. Од 1943. у 13. див. Погинуо у Трсту 1945.
25. МАОДУШ Јове МИЋО, 1912, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 3. бат. 3. бриг. 6. див. Погинуо у Крбави 1943.
26. МАОДУШ Стеве НИКОЛА, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац Јуришне чете. Погинуо у Личком Новом у прољеће 1943.
27. МАОДУШ Лазе САМУИЛО, 1908, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1943. Погинуо у Перушићу 1943.
28. МАРИЋ Николе МИЛАН, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942. Од 1943. у 19. див. Погинуо на Св. Клари 1945.

29. МИХИЋ Миле ДУШАН, 1919, сељак, Србин. Ступио у НОБ априла 1942. Од 1944. у 35. див. Погинуо на Св. Клари 1945.
30. МИХИЋ Петра ДУШАН, 1926, ђак, Србин. Ступио у НОБ октобра 1943, борац Команде мјеста Медак. Члан СКОЈ-а од августа 1943. Погинуо у Крижајици код Метка априла 1944.
31. МИХИЋ Јове ИЛИЈА, 1918, сељак, Србин. Ступио у НОБ априла 1943, борац митраљеске чете 3. бриг. 6. див. Погинуо код Бање Ковиљаче (на прелазу из Босне у Србију) 20. 9. 1944.
32. МИХИЋ Милана ПЕТАР, 1911, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1943, борац 35. див. Погинуо у 35. див. у Трсту 3. 5. 1945.
33. ПЕТРОВИЋ Јовице ПЕКО, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1943, борац 35. див. Погинуо у Трсту 1945.
34. ПОТКОЊАК Миле ПЕТАР, 1884, Почитељ, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Члан сеоског НОО Почуча. Убили га четници у Папучи 10. 10. 1942.
35. ПОТРЕБИЋ Дмитра ДУШАН, 1924, трговац, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац бат. „П. Вуксан”. Погинуо у Личкој Јасеници 1. 5. 1942.
36. ПОТРЕБИЋ Дане НИКО, 1911, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац герилске чете Медак. Члан КПЈ. Погинуо као командир у Кукуљицу (Медак) 23. 8. 1944.
37. РАДОШЕВИЋ Миле ДМИТАР, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац Јуришне чете. Члан СКОЈ-а. Погинуо као борац бат. „П. Вуксан” у Личком Новом 1. 9. 1942.
38. РАДОШЕВИЋ Миле ТОМО, 1914, стројобравар, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац Јуришне чете. Погинуо у Садиловцу 20. 6. 1942.
39. ТАРБУК Стеве ДАРА, 1921, домаћица, Српкиња. Ступила у НОБ 1941. Од 1942. болничарка 2. личког подручја. Члан СКОЈ-а. Погинула у Грачацу 1944.
40. ТАРБУК Стеве ЈОВО, 1912, радник, Србин. Ступио у НОБ 1941, командир Јуришне чете. Члан КПЈ. Погинуо као командир 2. чете бат. „П. Вуксан” у Садиловцу јуна 1942.
41. ТАРБУК Илије МИЛАН, 1922, столар, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 2. бат. 1. бриг. 6. див. Умро од тифуса у Мишљеновцу 4. 5. 1943.
42. ТАРБУК Илије НИКОЛА, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 6. див. Погинуо као командир вода у Српским Моравицама 10. 5. 1944.
43. ТРАВИЦА Илије ПЕТАР, 1896, столар, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац герилске чете у Метку. Погинуо у Метку јула 1941.
44. УЗЕЛАЦ Боже БРАНКО, 1916, жандар, Србин. Ступио у НОБ 1941, касније борац у 3. бат. 3. бриг. 6. див. Убили га четници на Багуници 1942.
45. УЗЕЛАЦ Симе МИЋА, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац бат. „Пекиша Вуксан”. Погинуо на Удбини 15. 6. 1942.

46. УЗЕЛАЦ Милкана НИКОЛА, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ маја 1942. Погинуо као командир 6. див. у Србу 5. 4. 1944.
47. УЗЕЛАЦ Стеве НИКОЛА, 1925, ђак, Србин. Ступио у НОВ априла 1943, борац 3. бриг. 6. див. Погинуо у Јасеновим Потоцима (Босна) 5. 1. 1944.
48. ВЛАИСАВЉЕВИЋ Дане ДМИТАР, 1922, ђак, Србин. Ступио у НОБ маја 1942, борац бат. „Пекиша Вуксан”. Члан КПЈ. Извршио самоубиство као комесар чете у 6. див. да не би пао усташама у руке, у Личком Петровом Селу јуна 1943.
49. ВЛАИСАВЉЕВИЋ Дане МИЛАН, 1924, трговац, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац Ваљевског одреда. Погинуо на Кадиначи код Ужица 1941.
50. ВУКСАН Гојка ТИХОМИР, 1922, трговац, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац Фрушкогорског одреда. Погинуо на Фрушкој гори 1943.
51. ВУЛЕТИЋ Исе НЕДЈЕЉКА, 1927, домаћица, Српкиња. Ступила у НОБ 1945. Убиле је усташе у Папучи (Медак) јануара 1945.
52. ВУЛЕТИЋ Јове НИКОЛА, 1909, сељак, Србин. Ступио у НОБ 7. 8. 1941, борац герилске чете Медак. Погинуо у Метку 4. 8. 1941.
53. ЗАГОРАЦ Васе ДМИТАР, 1927, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1944, борац 35. див. Погинуо у Багуници 1944.
54. ЗАГОРАЦ Миће ЈАНКО, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОВ 2. 4. 1943, борац 13. див. Погинуо у Госпићу априла 1944.
55. ЗАГОРАЦ Симе МИЛАНКО, 1893, сељак, Србин. Ступио у НОБ јула 1941, борац герилског одреда. Убили га четници у Метку у прољеће 22. 3. 1942.
56. ЗАГОРАЦ Петра НИКОЛА, 1919, сељак, Србин. Ступио у НОП 1941, члан СКОЈ-а од 1937. Члан КПЈ од 1940, касније борац 6. див. Погинуо између Брувна и Мазина код засеока Сучевићи фебруара 1943.
57. ЗАГОРАЦ Јанка САВА, 1915, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Погинуо као борац Команде мјеста Медак у Метку 1944.
58. ЗАГОРАЦ Тодора ВУЈО, 1927, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац 35. див. Погинуо у Бунићу 1943.

ПАПУЧА

1. КУПРЕШАНИН Исе ДАНИЦА, 1925, домаћица, Српкиња. Ступила у НОВ 1942, болничарка 6. див. Погинула на Сутјесци 1944.
2. КУПРЕШАНИН Николе ИСО, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац 6. див. Погинуо на Будачком мосту (Будак) 1943.
3. КУПРЕШАНИН Милоша МИЛАН, 1907, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1943, борац теренске чете при личком подручју. Погинуо на Међугорју 5. 10. 1944.
4. КУПРЕШАНИН Исе НИКОЛА, 1901, сељак, Србин. Ступио у НОВ у прољеће 1943. Погинуо као борац 35. див. у Трсту 1945.

5. ОКЛОБЦИЈА Ђуре МИЋО, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942. Погинуо као командир вода 35. див. у Огулину 15. 10. 1944.
6. ОКЛОБЦИЈА Исе ВУЈО, 1898, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац теренске чете. Члан сеоског НОО Медак. Убили га четници у Метку 1943.

ПОЧИТЕЉ

1. БАСИЋ Дмитра МИЛАН, 1924, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 2. бат. 1. бриг. 6. див. Погинуо у Пађенима 1943.
2. БАСИЋ Милана НИКОЛА, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац Задарског ПО, касније у 1. бат. „П. Вуксан” 19. див. Погинуо код Карлобага 1944.
3. БЈЕГОВИЋ Луке ЂУРО, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац 2. бат. „Велебит”. Погинуо у 2. бат. 1. бриг. 6. див. у Рибнику 1942.
4. БОБИЋ Илије АНКА, 1924, сељанка, Српкиња. Ступила у НОБ 20. 5. 1943, борац 2. бат. 1. бриг. 6. див. Погинула у Дрвару 25. 5. 1944.
5. БОБИЋ Јована ДАНЕ, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 2. 1942, борац 1. ЛНОПО, бат. „Пекиша Вуксан”. Погинуо у 2. бат. 1. бриг. 35. див. код Сења 15. априла 1945.
6. БОБИЋ Николе ДРАГАН, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац Омладинске чете 2. бат. 1. ЛНОПО. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у В. Попини априла 1942.
7. БОБИЋ Петра ДУШАН, 1924, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1943, борац 2. бат. 6. бриг. 19. див. Погинуо код Задра новембра 1944.
8. БОБИЋ Николе ЈОВО, 1920. сељак, Србин. Ступио у НОБ новембра 1942, борац бат. „Пекиша Вуксан”, 6. лич. дивизије. Члан КПЈ од 1943. Погинуо у Почитељу 19. 12. 1943.
9. БОБИЋ Петра ЈОВАН, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 2. бат. 3. бриг. 19. див. Погинуо у Лици 1943.
10. БОБИЋ Тодора МИЛАН, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ 15. 2. 1942, борац 1. ЛНОПО „Велебит”, затим у 2. бат. 1. бриг. 6. див. Погинуо у Босни 1943.
11. БОБИЋ Миле ВОЈИН, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац Омладинске чете. Касније у 2. бат. 1. бриг. 6. див. Погинуо у Дабру 1944.
12. ИВАНЧЕВИЋ Дмитра БРАНКО, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац Омладинске чете 2. бат. Погинуо у Плочи 1942.
13. ИВАНЧЕВИЋ Николе ЂУРО, 1926, сељак, Србин. Ступио у НОБ 6. 5. 1942, борац 1. чете 2. бат. 2. бриг. Погинуо у 2. бат. 1. бриг. 6. див. у Билају (Градина) 17. 9. 1943.

14. ИВАНЧЕВИЋ Стојана МИЛАН, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1. 2. 1942, борац бат. „П. Вуксан”. Погинуо у 2. бат. 1. бриг. 6. див. у Босанском Новом 1942.
15. ИВАНЧЕВИЋ Дмитра МИЛЕ, 1918, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац Омладинске чете. Умро у Италији 1944.
16. ИВАНЧЕВИЋ Дане МИЛАН МИШО, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1. 1. 1942. Борац бат. „П. Вуксан”. Погинуо у 2. бат. 1. бриг. 6. див. у Пазаришту 20. 3. 1944.
17. ИВАНЧЕВИЋ Томе МОМЧИЛО, 1904, сељак, Србин. Ступио у НОБ 15. 10. 1941, касније у 2. бат. 1. бриг. 6. див. Умро од тифуса у Крбавици 13. 4. 1944.
18. ЛАСКОВИЋ Лазе ДРАГАН, 1912, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, предсједник сеоског НОО Почитељ. Убили га четници у Почитељу 1942.
19. ЛАСКОВИЋ Миле ЉУБИША, 1908, радник, Србин. Ступио у НОБ јула 1941, илегално радио у Београду. Члан КПЈ од 1941. Стрељали га Нијемци у Београду 1941.
20. ЉУБОЈЕВИЋ М. ДРАГАН, 1912, сељак, Србин. Заробили га Нијемци као југ. војника априла 1941. у Добоју и спровели у логор у Немачку гдје је умро 1944.
21. ЉУБОЈЕВИЋ ИЛИЈА, 1913, полицајац, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац бат. „Велебит”. Члан КПЈ од 1943. Погинуо као командир чете 1. бат. 3. бриг. 6. див. у Грачацу 15. 7. 1943.
22. ЉУБОЈЕВИЋ Миле МАНЕ, 1904, сељак, Србин. Заробили га Нијемци као југ. војника априла 1941. у Добоју и спровели у Београд гдје је умро 1943.
23. ЉУШТИНА ДУШАН, 1906, сељак, Србин. Ступио у НОБ 15. 8. 1941, борац 1. герилског одреда. Ухваћен, премлаћен, те је од посљедица умро у Почитељу 20. 9. 1941.
24. МИШЧЕВИЋ Николе ДМИТАР, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942. Члан КПЈ. Погинуо у Босни 1944.
25. МИШЧЕВИЋ МИЋО, Србин. Секретар Опћинског комитета КПХ за општину Косињ. Касније члан ЦК КПХ за котар Перушић. Погинуо у Шкрљаку 26/27. 3. 1944.
26. МИШЧЕВИЋ Николе МИЛЕ, 1924, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1943. Од 1944. у 35. див. Погинуо на Кордуну 1944.
27. МИШЧЕВИЋ Б. НИКОЛА, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1942. Од 1944. у 35. див. Погинуо у Оточцу 1944.
28. МРКШИЋ Дане ЈОВО, 1923, научник, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац Јуришне чете, а затим у 1. бат. 1. одреда. Члан СКОЈ-а. Ухватили га рањеног четници у Почитељу и убили у Метку 1942.
29. ЊЕГОВАН Петра БОЖО, 1917, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац Јуришне чете, затим 2. бат. 1. одреда. Погинуо у Личком Новом 1942.

30. ЊЕГОВАН Николе ЉУБА, 1916, домаћинца, Српкиња. Ступила у НОБ 1941. Члан КПЈ од 1938. Погинула као борац 6. див. у Крчани код Удбине 1943.
31. ЊЕГОВАН Јове МИЛАН, 1910, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац 1. ЛНОПО. Погинуо у Шибурли код Стариграда 1943.
32. ЊЕГОВАН Саве МИЛАН, 1909, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац Јуришне чете, касније у 1. ЛНОПО „Велебит”. Стријељали га четници у Метку 1942.
33. ЊЕГОВАН Миле МИЛИЦА, 1928, дијете, Српкиња. Ступила у НОБ 1944, борац 6. див. Члан СКОЈ-а од 1943. Погинула у Дрвару 1944.
34. ЊЕГОВАН Јована НИКОЛА, 1922, подофицер, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 3. бат. 2. бриг. 6. див. Погинуо као командир чете код Коренице 1942.
35. ПАВЛИЦА Николе БРАНКО, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 3. бат. 2. бриг. 6. див. Погинуо у Перушићу 1943.
36. ПАВЛИЦА Дане ДМИТАР, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 2. бат. 3. бриг. 35. див. Члан СКОЈ-а од 1942, КПЈ од 1943. Погинуо као оперативни официр 2. бат. 3. бриг. 35. див. у Пољану код Бихаћа 1944.
37. ПАВЛИЦА Николе ДУЈО, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 2. ЛНОПО. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у Перушићу 1943.
38. ПАВЛИЦА Петра ДУШАН, 1905, жандар, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 3. ЛНОПО, касније у 2. бат. „П. Вуксан”. Погинуо код Двора на Уни октобра 1943.
39. ПАВЛИЦА Јована ИСО, 1921, ђак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац 1. ЛНОПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1941, КПЈ од 1942. Погинуо као командант 2. бриг. 19. див. у Сењу априла 1945.
40. ПАВЛИЦА Николе ЈОВО, 1906, радник, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац крајишке бриг. Погинуо код Београда 1945.
41. ПАВЛИЦА Николе ЈОВО, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац Јуришне чете, затим у 2. бат. 1. бриг. 6. див. Члан СКОЈ-а од 1941. Рањен у Личком Новом, а умро у болници Бијели Потоци 1942.
42. ПАВЛИЦА Николе МИЛАН, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 1. чете 2. бат. Од 1943. у 2. бат. 6. бриг. 19. див. Погинуо у Босанском Грахову 1943.
43. ПАВЛИЦА Ђуре НИКОЛА, 1920, научник, Србин. Ступио у НОБ 1941. Погинуо у Ваљевском ПО код Београда 1941.
44. ПАВЛИЦА Николе ПЕТАР, 1923, занатлија, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 2. бат. 1. лич. бриг. Погинуо у Садиловцу јула 1942.
45. ПОТКОЊАК Стеве БОГДАН, 1912, пружни радник, Србин. Ступио у НОБ 13. 2. 1942, борац бат. „Велебит”. Погинуо у Папучи 15. 9. 1942.
46. ПОТКОЊАК Стеве ЂУРО, 1920, подофицер, Србин. Ступио у НОБ 3. 3. 1942, борац бат. „О. Прица”. Погинуо у 2. бат. 1. бриг. 6. див. у Грачацу 27. 1. 1943.

47. ПОТКОЊАК Дмитра МИЛАН, 1926, ковач, Србин. Ступио у НОВ 15. 3. 1943, борац 51. војвођанске див. Погинуо на Батинској скели (Барања) 1944.
48. ПРЕРАД Миле ДАНЕ, 1925, сељак, Србин. Ступио у НОВ 20. 8. 1942, борац 1. бат. 1. лич. бриг. касније 6. див. Погинуо у Дрвару 20. 5. 1944.
49. ПРЕРАД Лазе ДАНКО, 1915, сељак, Србин. Ступио у НОВ 20. 10. 1942, борац бат. „Стојан Матић”. Погинуо у 4. бат. 2. бриг. 6. див. на Удбини 20. 7. 1943.
50. ПРЕРАД Стеве ДУШАН, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 20. 9. 1941. Касније борац у бат. „П. Вуксан”. Погинуо у 1. бат. 1. бриг. 6. див. у Оточцу 20. 7. 1943.
51. ПРЕРАД Бранка ЈОВО, 1925, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац 3. бат. 2. бриг. 6. див. Погинуо 1942.
52. РАДОШЕВИЋ Николе ИЛИЈА, 1921, радник, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац Јуришне чете. Члан КПЈ од 1941. Погинуо као командир чете 2. бат. 1. бриг. 6. див. на Жумберку јуна 1943.
53. РАДОШЕВИЋ Саве ИЛИЈА, 1923, сељак. Србин. Ступио у НОВ 1942, борац 3. бат. 3. бриг. 6. див. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо као делегат вода у Оштрој код Госпића 10. 6. 1943.
54. РАДОШЕВИЋ Николе МИЛАН, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОВ 10. 5. 1942. Члан СКОЈ-а од 1942, КПЈ од 1943. Погинуо као делегат вода 2. бат. 1. бриг. 6. див. у Личком Новом 1943.
55. РОГИЋ Влајка МИЛАН, 1930, дијете, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац бат. „П. Вуксан”. Погинуо у 2. бат. 1. бриг. 6. див. у Почитељу 1943.
56. РОГИЋ Дмитра МИЛЕ, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац Омладинске чете. Погинуо у Оточцу 1943.
57. РОГИЋ Јове МИЛЕ, 1919, сељак Србин. Ступио у НОВ 1943. Од 1944. у 35. див. Погинуо у Дабру 1944.
58. УЗЕЛАЦ Милана НИКОЛА, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац Омладинске чете 2. бат. 3. бриг. 6. див. Погинуо код Гламоча у Босни 1943.
59. УЗЕЛАЦ Саве НИКОЛА, 1914, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац бат. „Велебит”. Погинуо као командир чете 3. бат. 19. див. на Св. Катарини маја 1945.
60. ВИТАС Исе ДУШАН, 1915, кројач, Србин. Ступио у НОБ 15. 11. 1941, борац 3. бат. 1. ЛНОПО „Велебит. Члан КПЈ од 1942. Погинуо као командир вода у Дивоселу 1942.
61. ВИТАС Дане ЂУРО, 1918, подофицир, Србин. Ступио у НОБ 1941. Члан СКОЈ-а. Погинуо приликом талијанског бомбардовања у Почитељу 10. 8. 1943.
62. ВИТАС Косте ГОЈКО, 1922, подофицир, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац у Јуришној чети, од 1942. у 2. бат. 2. бриг. 6. див. Погинуо као оперативни официр 1. бриг. 35. див. у Оточцу 1945.

63. ВИТАС Николе ЈОВО, 1927, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942. Погинуо у Метку 1943.
64. ВИТАС Мише ЉУБА, 1920, домаћица, Српкиња. Ступила у НОВ 1943, болничарка 2. бат. 1. бриг. 6. див. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо код Београда октобра 1944.
65. ВИТАС Мише ЉУБИЦА, 1904, радник, Српкиња. Ступила у НОВ 1944, борац 6. див. Погинула у Београду 1945.
66. ВИТАС Јована МИЛАН, 1926, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац Подручног одреда при Команди. Члан СКОЈ-а од 25. 5. 1942. Погинуо у Почитељу маја 1943.
67. ВИТАС Јована МИЛАН, 1924, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац бат. „П. Вуксан”. Члан СКОЈ-а од 1943. Погинуо у Почитељу 1943.
68. ВИТАС Миле МИЛАН, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац 3. ЛНОПО. Погинуо у Рибнику 1942.
69. ВИТАС Раде МИЛАН, 1926, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац 3. ЛНОПО. Члан СКОЈ-а. Погинуо у Зрмањи 1942.
70. ВИТАС Косте МИРКО, 1909. Србин. Борац Југосл. војске. Погинуо на граници с Грчком априла 1941.
71. ВИТАС Миле МИРКО, 1924, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац 3. ЛНОПО, члан СКОЈ-а од 1943. Погинуо у Д. Лапцу 1943.
72. ВИТАС Јована НИКОЛА, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац 2. бат. 1. бриг. 6. див. Члан СКОЈ-а од 20. 12. 1942. Погинуо у Сврачковом Селу јануара 1943.
73. ВИТАС Јована НИКОЛА, 1928, сељак, Србин. Ступио у НОВ 25. 5. 1943, борац 3. ЛНОПО. Рањен и од последица умро у Почитељу 1945.
74. ВУКСАН Николе ДАНЕ, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац 3. ЛНОПО. Члан СКОЈ-а од 1943. Погинуо у Зрмањи априла 1944.
75. ВУКСАН Саве ЂУРО, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац 2. бат. 3. бриг. 6. див. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у Дрвару маја 1944.
76. ВУКСАН Косте ЈОВО, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац 1. бат. 3. бриг. 6. див. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо код Ливна јула 1943.
77. ВУКСАН Јове МИЛАН, 1909, жандар, Србин. Ступио у НОВ 1943, борац 1. бат. 2. бриг., од 1944. у 1. бат. 2. бриг. 19. див. Погинуо на Црном језеру код Оточца 1944.
78. ВУКСАН Јове НИКОЛА, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац 2. бат. 1. бриг. 6. див. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у Чанку 1944.
79. ВУКСАН Милана НИКОЛА, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац 3. ЛНОПО. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у Метку 1943.

80. ВУКСАН Паје ПЕТАР-ПЕКИША, 1905, радник, Србин. Ступио у НОБ 1941, организатор устанка, члан ЦК КПХ за Госпић. Од октобра 1941. командант 3. бат. 1. ЛНОПО „Велебит”. Члан КПЈ од 1923. Убили га четници у Брезику код Метка новембра 1941. За народног хероја проглашен 27. 11. 1953.
81. ЗАГОРАЦ Исе МИЛАН, 1925, сељак, Србин. Ступио у НОВ 20. 7. 1942, борац 1. бат. 1. лич. бриг. Касније водник 19. див. Умро у болници као борац од нагле упале плућа у Госпићу маја 1945.

ВРЕБАЦ, ЗАВОЂЕ И ПАВЛОВАЦ

1. БАСАРИЋ Миле МИЛАН, 1921, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 6. 12. 1941, борац бат. „Велебит”. Погинуо на Сремском фронту у Илинцима, на дужности помоћника комесара 2. чете. 2. бат. 1. бриг. 6. лич. прол. ДНТ (члан СКОЈ-а од 1942) — 27. 2. 1945.
2. БОГДАНОВИЋ Миће ДУШАН, 1904, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 4. 1942. у 2. бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1943. Погинуо као борац мјеста Медак у Вребачкој Стази маја 1944.
3. БОГДАНОВИЋ Симе-Братине ДУШАН, 1885, Вребац, професор, Србин. Ступио у НОБ јула 1941. у илегалну партизанску групу у Београду. Ухапшен од Специјалне београдске полиције октобра 1943, касније стријелан у Београду на Јеврејском гробљу 7. 9. 1944.
4. БОГДАНОВИЋ Стевана ДУШАН, 1910, Вребац, сељак. Србин. Ступио у НОБ 14. 8. 1941. у 2. бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо као борац 5. митраљ. бат. 3. бриг. 6. лич. прол. ДНТ у Трновцу код Госпића 1943.
5. БОГДАНОВИЋ Милоша ЈОВО, 1920, Вребац, морнарички подофицир, Србин. Ступио у НОБ 29. 8. 1941. у 2. бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1941. Погинуо у 13. прол. бриг. на дужности командира чете у Личкој Јасеници јуна 1942.
6. БОГДАНОВИЋ Богдана МИЛОШ, 1928, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 18. 4. 1943. у 2. бат. 3. бриг. 6. лич. прол. ДНТ. Погинуо као борац Команде мјеста Медак 22. 7. 1944.
7. БОГДАНОВИЋ Ђуре МИЛОШ, 1926, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 26. 12. 1941. у 2. бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо као борац 1. чете 1. бат. „Велебит” у Личком Осику 5. 7. 1943.
8. БУРСАЋ Илије ДУШАН, 1924, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 25. 1. 1942. у 2. бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо као борац 2. бат. 6. лич. прол. ДНТ, у Госпићу, 3. 5. 1943.
9. БУРСАЋ Мијата ЈАНКО, 1912, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941, у 2. бат. „Велебит”. Члан КПЈ од 1942. Погинуо у 1. бат. 3. лич. бриг. приликом бомбардирања у Бос. Грахову 26. 11. 1942.
10. БУРСАЋ Илије МАРИЈА, 1922, Павловац, сељанка, Српкиња. Ступила у НОБ 28. 10. 1941. Политички радник, члан Опћинског коми-

- тета КПХ Медак. Члан КПЈ од 1943. Погинула као члан Окружног комитета КПХ за Лику на Пријебоју код Плитвица 16. 3. 1945.
11. БУРСАЋ Ђуре САВА, 1906, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 3. 12. 1941, у бат. „Велебит”. Погинуо у 1. бат. 3. бриг. 6. лич. прол. ДНТ у Сријему 28. 4. 1943.
 12. ЦЕТИНА Мане ЈОЈА, 1922, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 13. 9. 1941, у бат. „Велебит”. Члан КПЈ од 1943. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. личке прол. ДНТ на Зулешевци 18. 2. 1943.
 13. ЦЕТИНА Мике МИЛАН, 1920, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 9. 1941, у 2. бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. личке прол. ДНТ у Пазаришту 1. 7. 1942.
 14. ЦРНОКРАК Ђукана МАНЕ, 1926, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 15. 12. 1941, у 2. бат. „Велебит”. Погинуо у 2. бат. 3. лич. бриг. у Радучу код Метка 26. 9. 1942.
 15. ЦРНОКРАК Миле МИЛАН, 1925, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 16. 4. 1942, у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. личке прол. ДНТ у Будаку код Госпића 15. 7. 1943.
 16. ЦРНОКРАК Јове ПЕТАР ЧИЛЕ, 1920, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 9. 1941, у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1941. Погинуо у 2. бат. 3. личке бриг. у Рибнику 2. 10. 1942.
 17. ЂУРЧИЋ Петра СТЕВО — ЧИЛЕ, 1920, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ августа 1941, у Герилски одред села Врепча, Завођа и Павловца. Погинуо као борац 1. чете 1. бат. 3. бриг. 6. ЛПДНТ у борби са усташама при нападу на Рибник 3. 10. 1942.
 18. ЂУРЧИЋ Марка ДУШАН, 1907, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941, у бат. „Велебит”. Члан — кандидат КПХ од 1942. Погинуо као командир 2. чете 2. бат. 3. бриг. 6. личке прол. ДНТ у Госпићу 2. 5. 1943.
 19. ЂУРЧИЋ Марка ЂУРО, 1910, Вребац, службеник, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941, у 2. бат. „Велебит” и обављао дужност интенданта 3. бриг. 6. личке прол. ДНТ. Члан КПЈ од 1943. Погинуо као члан НОО Вребац августа 1944.
 20. ЂУРЧИЋ Петра МАРКО, 1925, сељак, Србин. Ступио у НОБ 28. 5. 1943, у 1. бат. 3. бриг. 6. лич. прол. ДНТ. Погинуо у Брушанима 5. 6. 1943.
 21. ЂУРЧИЋ Петра МИЛЕ, 1922, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941, у 2. бат. „Велебит”. Погинуо у 1. чети 2. бат. 1. ЛПО у Личком Новом 16. 6. 1942.
 22. ЂУРЧИЋ Петра СТЕВО, 1920, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941, борац бат. „Велебит”. Погинуо у 2. бат. 3. лич. бриг. у Рибнику 2. 10. 1942.
 23. ДОБРОТА Луке МИЛАН, 1910, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941, у 2. бат. „Велебит”. Погинуо као командир вода 2. бат. 3. бриг. 6. личке прол. ДНТ у Ораовцу 16. 8. 1943.

24. ДОБРОТА Миле НИКОЛА НИКИЦА, 1922, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. лич. прол. ДНТ у Госпићу 2. 5. 1943.
25. ДРАГОСАВАЦ Луке БОЖО, 1926, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 3. 6. 1942. у бат. „Велебит”. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. лич. прол. ДНТ у Ораовцу код Лапца 31. 9. 1943.
26. ДРАГОСАВАЦ Дане ДУШАН, 1920, Вировитица, радник, Србин. Ступио у славонске јединице НОВ. Погинуо на Сремском фронту 2. 2. 1945.
27. ДРАГОСАВАЦ Јовице ДУШАН, 1922, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 2. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. лич. прол. ДНТ на Ивчевић коси код Перушића на осигурању ОК Перушић, 20. 3. 1944.
28. ДРАГОСАВАЦ Јове ДУШАН, 1921, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 3. 1942. у 2. бат. „Велебит”. Стријељан од Нијемаца као борац 2. бат. 3. бриг. 6. личке прол. ДНТ у Врепцу 15. 5. 1944.
29. ДРАГОСАВАЦ Мике ДУШАН, 1920, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ 18. 7. 1943. као борац при Команди мјеста Медак. Погинуо у Ловинцу априла 1945.
30. ДРАГОСАВАЦ Петра ЂУРО, 1912, Вребац, подофицир, Србин. Ступио у НОБ 1941. у неку од славонских јединица. Погинуо у Словенији 1943.
31. ДРАГОСАВАЦ Исе ЈОВО, 1924, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 26. 6. 1942. у 2. бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1943. Погинуо у 2. бат. 2. бриг. 10. див. на Шијановом кланцу код Брезовца 7. 2. 1944.
32. ДРАГОСАВАЦ Стевана ЈОВО — ЈОСУРА, 1915, Вребац, морнарички подофицир, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан КПЈ од прољећа 1942. Погинуо као командант 3. ЛПО несретним случајем у Врепцу октобра 1942.
33. ДРАГОСАВАЦ Јове НИКОЛА, 1919, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан КПЈ од 1943. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. лич. прол. ДНТ у Илинцима на Сремском фронту 23. 1. 1945.
34. ДРАГОСАВАЦ Саве НИКОЛА — РАЖОВИНА, 1920, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1940. Погинуо као замјеник команданта 2. бат. 3. бриг. 6. лич. прол. ДНТ на Берићима код Бања Луке 14. 1. 1944.
35. ДРАГОСАВАЦ Боже НОВЕ, 1924, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 10. 10. 1941. у бат. „Велебит”. Члан КПЈ од 1943. Погинуо као командир чете 1. бат. 1. бриг. 35. див. на Чудином кланцу код Коренице јануара 1945.
36. ДРАГОСАВАЦ Боже ПЕТАР, 1926, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 5. 1942. у бат. „Велебит”. Члан КПЈ од 1944. Погинуо као командир вода 1. бриг. 35. див. у Трновцу код Коренице 16. 3. 1945.

37. ДРАГОСАВАЦ Николе ПЕТАР, 1916, Вребац, полицајац, Србин. Ступио у НОБ 12. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. личке прол. ДНТ у Плочи (Ловинац) 22. 1. 1943.
38. ДРАГОСАВАЦ Мане СТЕВО, 1923, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан КПЈ од 1943. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 35. див. на Пријебоју код Коренице 14. 9. 1944.
39. ГРАОВАЦ Јове БРАНКО, 1907, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 8. 10. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1941. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. личке прол. ДНТ у Грачацу 14. 1. 1943.
40. ГРАОВАЦ Милана ДУШАН, 1926, Вребац, ђак, Србин. Ступио у НОБ 21. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1941. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. на Босанском Грахову 16. 12. 1942.
41. ГРАОВАЦ Петра ЂУРО, 1942, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942. у бат. „Велебит”. Погинуо у 1. чети 2. бат. „Велебит” на Љубову код Широке Куле 18. 2. 1943.
42. ГРАОВАЦ Васе ЈОВАН, 1915, Павловац, полицајац, Србин. Ступио у НОБ 10. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан КПЈ од 1944. Погинуо као командир вода 2. бат. 3. бриг. 6. личке прол. ДНТ у Илинцима 2. 4. 1945.
43. ГРАОВАЦ Душана МИЛЕ, 1920, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Погинуо у Врепцу 4. 8. 1941.
44. ГРАОВАЦ Јање МИЛОШ, 1923, Завође, ђак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан КПЈ од 1941. Погинуо као помоћник комесара 2. бат. 1. бриг. 6. личке прол. ДНТ у Брувну јануара 1943.
45. ГРАОВАЦ Милана ВОЈИН, 1925, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 3. 1943. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1943. Погинуо као делегат вода 2. бат. 3. бриг. 6. личке прол. ДНТ на Трубару 2. 4. 1944.
46. ГРУБИЋ Саве БОЖО, 1921, Вребац, подофицир, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Погинуо као секретар Опћинског комитета Пазариште на Ивчевић коси код Перушића 20. 3. 1944.
47. КОРАЋ Марка ПЕРО, 1921, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942, КПЈ од 1943. Погинуо у 4. бат. 3. бриг. 6. личке прол. ДНТ код Мркоњић Града 20. 1. 1944.
48. КРАЈНОВИЋ Јове САВА, 1922, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 2. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1941, а КПЈ од 1943. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. личке прол. ДНТ на Дрвару 25. 5. 1944.
49. КРИЧКОВИЋ Николе ПЕТАР, 1913, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 21. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан КПЈ од 1943. Погинуо као интендант 2. бат. 1. бриг. 35. див. на Пријепољу 23. 1. 1944.
50. МАЉКОВИЋ Томе ЂУРО, 1920, Павловац, занатлија, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. а КПЈ од 1943. Погинуо као руководиоца радионице за поправак оружја при 11. корпусу у Сушаку 24. 4. 1945.

51. МАЉКОВИЋ Томе ПЕТАР, 1922, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 6. 10. 1942. у 1. бат. 3. лич. бриг. Члан СКОЈ-а од 1942, а КПЈ од 1943. Погинуо као делегат вода 2. бат. 1. бриг. 6. личке прол. ДНТ у Београду 16. 10. 1944.
52. МАНДАРИЋ Томе ДАНЕ, 1907, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 12. 2. 1943. у 1. бат. 1. ЛНОПО. Погинуо у 1. бат. 2. бриг. 19. див. у Обровцу — Далмација 1945.
53. МАНДАРИЋ Ђуре ЈОВО, 1924, сељак, Србин. Ступио у НОБ 18. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942, а КПЈ од 1943. Погинуо у 3. бат. 1. бриг. 19. див. у Обровцу — Далмација октобра 1944.
54. МАНДАРИЋ Раде МИЛАН, 1912, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Погинуо као командир чете 3. бат. 3. бриг. 6. личке прол. ДНТ у Гарешници — Славонија 27. 4. 1945.
55. МАНДАРИЋ Пејин МИЛЕ, 1907, Вребац, пекар, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан КПЈ од 1943. Погинуо као за-мјеник команданта 1. бат. 1. бриг. 35. див. код Плитвичких језера 11. 2. 1945.
56. МАНДАРИЋ Јове НИКИЦА, 1922, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 2. 8. 1941. у бат. „Велебит”, касније у 1. чету 1. бат. 3. ЛПО. Члан СКОЈ-а од 1940. Погинуо у Широкој Кули 8. 7. 1942.
57. МАНДАРИЋ Боже НИКОЛА, 1920, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан КПЈ од 1942. Погинуо као обавјештајни официр 2. бат. 3. бриг. 6. личке прол. ДНТ у Грачацу 2. 5. 1943.
58. МАНДАРИЋ Дане НИКОЛА, 1926, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 3. 6. 1942, у 3. чету 2. бат. 1. ЛПО. Погинуо у 3. чети 2. бат. 1. бриг. 35. див. код Грачаца фебруара 1943.
59. МАНДАРИЋ Илије ВАСО, 1915, сељак, Србин. Ступио у НОБ но-вембра 1943. у 3. армију. Погинуо у Вировитици марта 1945.
60. МАНДАРИЋ Илије ВАСО, 1923, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 16. 3. 1942. у 2. бат. 1. ЛНОПО. Погинуо у 1. бат. 3. бриг. 6. личке прол. ДНТ у Брушанима јула 1943.
61. МАНДИЋ Стеве ДУШАН, 1924, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 3. 1942. у 1. бат. 1. ЛНОПО. Члан СКОЈ-а од 1943. Погинуо у 4. бат. 3. бриг. 6. личке прол. ДНТ код Ливна 5. 12. 1944.
62. МАНДИЋ Николе МИЛЕ, 1919, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 16. 11. 1941. у бат. „Велебит”. Погинуо у 1. бат. 3. бриг. 6. личке прол. ДНТ у Радучу 26. 9. 1942.
63. МАНДИЋ Тодора НИКОЛА, 1924, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 2. 4. 1942. у Омладинску чету 1. бат. 1. ЛНОПО. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у 1. бат. 3. бриг. 6. див. у Грачацу 14. 1. 1943.
64. МАНДИЋ Марка ПЕТАР, 1928. Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 6. 3. 1942. у Омладинску чету 1. бат. 1. ЛНОПО. Погинуо у 1. бат. 3. бриг. 6. див. у Брувну код Грачаца 19. 12. 1944.

65. МИЛЕКИЋ Стевана ЈОВАН, 1926, Вребац, ђак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1941, а КПЈ од 1942. Погинуо као делегат вода 2. бат. 3. бриг. 6. личке прол. ДНТ на Зулешевици 18. 2. 1943.
66. МИШЧЕВИЋ Стевана ЈОВАН, 1926, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ 4. 10. 1943. у 35. див. Погинуо као делегат вода 1. бриг. 35. див. у Средњој гори код Удбине 21. 3. 1945.
67. НАРАНЧИЋ Максима ЉУБОМИР, 1921, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. у бат. „Велебит”. Погинуо у 1. бат. 3. бриг. 6. див. на Дурмитору — Црна Гора 13. 9. 1944.
68. НАРАНЧИЋ Марија МИЦА, 1924, Вребац, сељанка, Српкиња. Ступила у НОБ 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942, а КПЈ од 1943. Погинула као болничарка у 2. бат. 3. бриг. 6. личке прол. ДНТ на Сремском фронту — ријека Босут 17. 4. 1945.
69. НАРАНЧИЋ Миланка НИКОЛА, 1908, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 6. 5. 1942. у бат. „Велебит”. Погинуо у 3. чети 3. бат. ЛПО у Брувну октобра 1944.
70. НОВКОВИЋ Душана ДМИТАР, 1924, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”, члан СКОЈ-а од 1941. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. див. на Плочанском кланцу 23. 1. 1943.
71. НОВКОВИЋ Мане ДУШАН, 1927, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 7. 5. 1943. у 3. ЛПО. Погинуо на Дреновачи код Каменског 4. 9. 1944.
72. НОВКОВИЋ Николе ДУШАН, 1917, Павловац, жандар, Србин. Ступио у НОБ 1941. у неку од словенских јединица. Стријељали су га Нијемци у Љубљани октобра 1941.
73. НОВКОВИЋ Саве ЂУРО, 1924, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. див. НТ у Госпићу 3. 5. 1943.
74. НОВКОВИЋ Мане ГОЈКО, 1920, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Погинуо као командир 2. чете 2. бат. 1. бриг. 6. див. НТ у Сремској Митровици априла 1945.
75. НОВКОВИЋ Јована ИЛИЈА, 1912, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Погинуо као замјеник командира 2. чете 3. бат. 3. бриг. 6. див. НТ у Будаку код Госпића 1. 11. 1943.
76. НОВКОВИЋ Николе ЈОВАН, 1926, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 18. 6. 1942. у 1. бат. 1. ЛНОПО. Погинуо у чети Команде мјеста Медак у Павловцу 9. 1. 1943.
77. НОВКОВИЋ Милана ЈОВО, 1915, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Погинуо као обавјештајни официр у 2. вод. 1. чете 2. бат. 1. ЛНОПО у Личком Новом 16. 7. 1942.
78. НОВКОВИЋ Васе ЈОВО, 1921, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1940. Погинуо у 1. бат. 13. прол. бриг. у Садиловцу јуна 1942.

79. **НОВКОВИЋ Петра ЛУКА**, 1924, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1941. Погинуо у 1. чети 2. бат. 1. ЛНОПО на Широкој Кули код Госпића 28. 6. 1942.
80. **НОВКОВИЋ Гојка МАНЕ**, 1920, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942, а КПЈ од 1943. Погинуо као замјеник командира 1. чете 4. бат. 3. бриг. 6. див. НТ у Сремској Митровици априла 1945.
81. **НОВКОВИЋ Ђукана МАРКО**, 1913, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 18. 9. 1941. у бат. „Велебит”. Члан КПЈ од 1943. Погинуо као командир 1. чете 3. бат. 3. бриг. 6. див. НТ у Ресановцима код Босанског Грахова 4. 6. 1944.
82. **НОВКОВИЋ Јоце МИЛЕ**, 1924, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. у бат. „Велебит”. Члан КПЈ од 1943. Погинуо као командир 3. чете 2. бат. 3. бриг. 6. див. НТ у Ресановцима код Босанског Грахова 4. 6. 1944.
83. **НОВКОВИЋ Марка МИЛЕ**, 1913, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 3. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан КПЈ од 1942. Погинуо као комесар чете ПО „Плави Јадран” на Башким Оштаријама 26. 10. 1943.
84. **НОВКОВИЋ Пекана МИЛОШ**, 1928, Завође, ђак, Србин. Ступио у НОБ марта 1943. у 10. војвођанску бриг. Погинуо код села Јабукe — Сремски фронт 7. 2. 1945.
85. **НОВКОВИЋ Ђукана НИКОЛА**, 1918, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”, касније 2. бат. 1. ЛНОПО „Велебит”. Погинуо на Љубову 24. 1. 1942.
86. **НОВКОВИЋ Ђуре НИКОЛА**, 1920, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 10. 12. 1941. у 1. ЛНОПО „Велебит”. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. див. НТ у Грачацу 14. 1. 1943.
87. **НОВКОВИЋ Јове ПЕРА**, 1911, Павловац, жандар, Србин. Ступио у НОБ 16. 7. 1941. у 1. шумадијски одред. Погинуо као борац 1. шумадијског одреда код Ужица априла 1943.
88. **НОВКОВИЋ Јоце САВА**, 1920, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 6. 1. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1940. Погинуо у 1. прол. бат. Хрватске у Садиловцу августа 1942.
89. **НОВКОВИЋ Милоша СТЕВО**, 1920, Завође, подофицир, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Погинуо као командир 1. чете 2. бат. 1. ЛНОПО „Велебит” на Личком Новом код Госпића 16. 7. 1942.
90. **НОВКОВИЋ Јована ЖИВКО**, 1921, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 18. 12. 1941. у бат. „Велебит”. Погинуо у чети Команде мјеста Медак у Павловцу 9. 1. 1943.
91. **ЊЕГОМИР Глише ДМИТАР — ПОБРО**, 1921, Завође, радник, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. див. НТ на Будачком мосту код Госпића 4. 7. 1943.

92. ЊЕГОМИР Миће БУРО, 1918, Завође, радник, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Погинуо у 13. прол. бриг. у Дивуши (Банија) 3. 2. 1942.
93. ЊЕГОМИР Милана МАРКО, 1912, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ 14. 5. 1942. у 1. бат. 1. ЛНОПО „Велебит”. Погинуо у 1. бат. 3. бриг. 6. див. НТ у Грачацу 14. 1. 1943.
94. ЊЕГОМИР Глише МИЛАН, 1927, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ 6. 7. 1943. Од јануара 1944. у 1. бат. 3. бриг. 35. див. Погинуо у Завођу 14. 2. 1944.
95. ЊЕГОМИР Миће НИКОЛА, 1922, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942, а КПЈ од 1943. Погинуо као замјеник командира вода 2. бат. 3. бриг. 6. див. НТ на аеродрому код Бања Луке 2. 1. 1944.
96. ЊЕГОМИР Миле НИКОЛА, 1924, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1941. Погинуо у 2. воду 1. чете 2. бат. 1. ЛНОПО „Велебит” на Личком Новом код Госпића 16. 7. 1942.
97. ЊЕГОМИР Дане ПЕРА, 1912, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Погинуо у 1. чети 2. бат. 1. лички партизански одред у Скочају код Бихаћа октобра 1943.
98. ЊЕГОМИР Танасије РАДЕ, 1915, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ 20. 12. 1944. у 1. бат. 1. ЛНОПО „Велебит”. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. див. НТ у Грачацу 14. 1. 1943.
99. ЊЕГОМИР Танасије СТАНКО, 1907, Завође, занатлија, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Рањен у околици Задра и умро 1941.
100. ЊЕГОМИР Дане СТЕВАН, 1922, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ 6. 10. 1942. у 1. бат. 1. ЛНОПО „Велебит”. Погинуо у 2. бат. 35. див. у Завођу 12. 5. 1944.
101. ПАЊЕВИЋ Милоша ИСО, 1913, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 6. 11. 1941. у бат. „Велебит”. Погинуо као командир артиљеријског одјељења при команди 1. бриг. 6. див. НТ у Сремској Митровици 15. 11. 1944.
102. ПАЊЕВИЋ Раде ТОДОР, 1915, Павловац, полицајац, Србин. Ступио у НОБ 7. 11. 1941. у 1. бат. ЛНОПО „Велебит”. Погинуо као болничар 2. чете 2. бат. 3. лич. бриг. у Рибнику код Госпића 3. 10. 1942.
103. ПОПОВИЋ Николе БОЖО, 1927, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 14. 2. 1943. у 2. чету 2. ЛНОПО. Погинуо на Дреновачи 14. 9. 1944.
104. ПОПОВИЋ Ђуре МАРКО, 1920, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 12. 10. 1941. у 1. ЛНОПО „Велебит”. Погинуо као командир вода 2. бат. 3. бриг. 6. див. НТ на Сремском фронту 20. 4. 1945.
105. ПОПОВИЋ Милоша НИКОЛА, 1920, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 13. 11. 1941. у 1. бат. 1. ЛНОПО „Велебит”. Члан

- СКОЈ-а од 1941. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. див. НТ на Плочанском кланцу 4. 2. 1943.
106. ПОПОВИЋ Мике НОВЕ, 1910, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Погинуо у 3. чети 1. бат. 1. ЛНОПО „Велебит” у Личком Новом 16. 7. 1942.
 107. РАКИЋ Мићана ЛУКА, 1920, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1940, а КПЈ од 1942. Погинуо као замјеник комесара чете 2. бат. 3. бриг. 6. див. НТ у Госпићу 2. 5. 1943.
 108. СУНАЈКО Боже ПЕТАР, 1920, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Обавјештајни официр 1. бат. 1. бриг. 35. див. Члан СКОЈ-а од 1940, а КПЈ од 1941. Погинуо у Доброселу код Доњег Лапца 13. 11. 1944.
 109. СУША Боже ЂУРО, 1920, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ јула 1942. у 1. бат. 1. ЛНОПО „Велебит”. Погинуо у 1. бриг. 35. див. у Широкој Кули код Госпића септембра 1944.
 110. ТОДОРИЋ Боже ДМИТАР, 1921, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ 20. 6. 1942. у 2. бат. 1. ЛНОПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо као десетар 2. бат. 3. бриг. 6. див. НТ у Метку 23. 4. 1943.
 111. ТОДОРИЋ Ђукана БОЖО, 1898, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ децембра 1941. Члан сеоског НОО Завође-Павловац. Погинуо од талијанског бомбардовања у Павловцу марта 1943.
 112. ТОДОРИЋ Маре ДУШАН, 1918, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”, касније 1. чета 1. бат. 1. ЛНОПО „Велебит”. Погинуо у Личком Новом 16. 7. 1942.
 113. ТОДОРИЋ Боже НИКОЛА, 1924, Завође, занатлија, Србин. Ступио у НОБ априла 1944. у 2. бриг. 16. војвођанске див. Погинуо у Новој Градишки априла 1945.
 114. ТОДОРИЋ Боже ВАСО, 1915, Завође, обућар, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан КПЈ од 1940. Погинуо као оперативни официр 1. бат. 13. прол. бриг. „Раде Кончар” код Новог Села у Жумберку новембра 1942.
 115. ТОДОРИЋ Николе ВЛАДО, 1942, Завође, сељак, Србин. Ступио у НОБ 14. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1941. Погинуо у 2. бат. 3. лич. бриг. у Босанском Грахову 27. 11. 1942.
 116. ТОМАШ Дмитра ДАНЕ, 1902, Павловац, службеник, Србин. Ступио у НОБ јула 1941, илегални радник у Београду. Ухватили га Нијемци у Београду и стријељали јула 1943.
 117. ТОМАШ Дмитра ЂУРО, 1927, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 2. 8. 1942. у 1. бат. 1. ЛНОПО „Велебит”. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. див. НТ у Млиништу код Мркоњић Града 14. 1. 1944.
 118. ТОМАШ Николе МАНЕ, 1915, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942. Погинуо негдје у сремским јединицама 1944.

119. ТОМАШ Исе НИКОЛА, 1909, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан КПЈ од 1943. Погинуо као командир пратеће чете при штабу 13. прол. див. у Делницама 14. 4. 1945.
120. ТОМАШ Васе НИКОЛА, 1921, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. див. НТ у Травнику 18. 12. 1943.
121. ТОМАШ Нове ПЕТАР, 1922, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1941. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. див. НТ у Млиништу код Мркоњић Града 18. 1. 1943.
122. ТОМАШ Петра ПЕТАР, 1923, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 2. 6. 1943. у 3. ЛНОПО. Погинуо у Павловцу 4. 11. 1944.
123. ТОМАШ Исе ВЛАДО, 1918, Павловац, подофицир, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1941, а КПЈ од 1942. Погинуо као командант 5. бат. 3. бриг. 6. див. НТ у Компољу код Оточца 12. 4. 1943.
124. УГАРАК Јоје ЂУРО — ЦОГО, 1920, Вребац, подофицир, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”, а касније у 2. бат. 1. ЛНОПО. Члан СКОЈ-а од 1941, а КПЈ од 1942. Рањен је као командант 3. бат. 3. бриг. 6. див. НТ на Мељаку код Београда 10. 10. 1944, а умро 11. 10. 1944.
125. УГАРАК Луке ЈОВО, 1918, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”, а касније у 1. бат. 1. ЛНОПО „Велебит”. Погинуо у Широкој Кули код Госпића 16. 6. 1942.
126. УГАРАК Мане МИЛАН, 1924, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942. Погинуо као командир вода 3. чете 1. бат. 3. бриг. 6. див. НТ на Сремском фронту у Раденцима новембра 1944.
127. УГАРАК Миле МИЛАН, 1922, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ октобра 1942. у 2. бат. 3. бриг. 6. див. НТ. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у Будаку 14. 7. 1943.
128. УЗЕЛАЦ Миланка МИЛОШ, 1923, Вребац, сељак, Србин. Ступио у НОБ новембра 1941. у 2. бат. 1. ЛНОПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1940, а КПЈ од 1941. Погинуо при ГШХ у Топуском 6. 12. 1944.
129. УЗЕЛАЦ Петра МИЛОШ, 1916, Завође, подофицир, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. као обавјештајни официр 2. бат. 1. ЛНОПО „Велебит”. Од 1943. командант бат. у ЛНОПО, касније командант бат. 5. бриг. 19. див. Погинуо као члан штаба 19. див. код Кистања 1944.
130. ЗОРОЈА Николе БЛАГОЈЕ, 1921, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 21. 9. 1941. у 2. бат. 1. ЛНОПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у Удбини 2. 8. 1943.
131. ЗОРОЈА Томе БОГДАН, 1922, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ августа 1941. у бат. „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1941. Погинуо у 2. бат. 3. бриг. 6. див. НТ у Оравцу код Доњег Лапца 17. 3. 1943.

132. ЗОРОЈА Петра ДУШАН, 1916, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”, а касније у 2. бат. 3. бриг. 6. див. НТ. Погинуо у Госпићу 2. 5. 1943.
133. ЗОРОЈА Томе ЂУРО, 1925, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ октобра 1941. у 2. бат. 1. ЛНОПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1941, а КПЈ од 1942. Погинуо при Штабу 3. бриг. 6. див. НТ у Гарешници — Славонија 20. 4. 1945.
134. ЗОРОЈА Николе ГЛИШО, 1906, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ новембра 1941. у 2. бат. 1. ЛНОПО „Велебит”, а касније у 2. бат. 3. бриг. 6. див. НТ. Погинуо у Брушанима априла 1943.
135. ЗОРОЈА Ђуре САВА, 1914, Павловац, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 8. 1941. у бат. „Велебит”. Погинуо као тенкиста при ГШХ у Метку 2. 5. 1944.

МОГОРИЋ

1. БАЊЕЛАВИЋ, Нове БРАНКО, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац одреда „Могорић”. Кандидат за члана КПЈ. Погинуо у Могорићу код моста Јовића 12. 4. 1942.
2. БАСАРИЋ Ђуре ДУШАН, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац чете Могорић. Члан СКОЈ-а. Погинуо код Крушковца јуна 1942.
3. БАСАРИЋ Тривуна ДУШАН, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац чете Могорић. Погинуо у Могорићу (код моста Јовића) 12. 4. 1942.
4. БАСАРИЋ Јове ПЕТАР, 1917, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац чете Могорић, затим у бат. „Мирко Штулић”. Члан КПЈ од 1942. Погинуо као командир чете 3. бриг. 6. див. у Словенији 5. 5. 1945.
5. БАСАРИЋ Николе СМИЉА, 1925, сељанка, Српкиња. Ступила у НОБ 2. 3. 1942, болничарка 1. лич. подручја. Члан СКОЈ-а од 10. 12. 1942. Погинула као болничарка 3. бриг. 6. див. у Загребу маја 1945.
6. БАСАРИЋ Николе ТОДОР, 1915, крзнар, Србин. Заробили га Талијани као југословенског војника у Оточцу априла 1941. и спровели у логор у Лиону (Француска) гдје је умро 10. 5. 1942.
7. БОРИЋ Николе ЂУРО, 1918, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац чете Могорић, затим 2. чете 2. бат. ЛПО „Велебит”. Члан КПЈ. Погинуо као члан опћинског НОО Медак у Могорићу новембра 1944.
8. БОРИЋ Николе ЈЕКА, 1921, домаћица, Српкиња. Ступила у НОБ 1942, радила у Мјесном НОО Могорић. Члан КПЈ од 1942. Убиле је усташе у Малом Међугорју новембра 1944.
9. БОРИЋ Ђуре ЈОВО, 1918, радник, Србин. Илегално радио у Београду. Члан СКОЈ-а. Кандидат за члана КПЈ. Октобра 1944. ступио у 6. див. Погинуо код Београда октобра 1944.

10. БОРИЋ Ђуре МИЛАН, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац чете Могорић. Члан СКОЈ-а од 1941. Погинуо у 2. чети 3. бат. ЛПО „Велебит” у Метку 1. маја 1942.
11. БОРИЋ Мане МИЛАН, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац чете Могорић, а затим 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у 3. бриг. 6. див. код Босанског Грахова 1944.
12. БОРИЋ Николе МИЛОШ, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац чете Могорић, а затим 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1941. Погинуо у Подоштри код Госпића 12. 7. 1942.
13. БОРИЋ Николе САМУИЛО, 1915, жандар, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац чете Могорић, затим командир вода 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан КПЈ од 1940. Ухватили га Талијани у Могорићу и стријељали у Јасиковцу (Госпић) крајем 1941.
14. БОРКОВИЋ Богдана БОРКА, 1921, сељанка, Српкиња. Ступила у НОБ 2. 2. 1942, болничарка 1. лич. подручја. Члан СКОЈ-а од 1943. Ранили је Нијемци 1944. и од посљедица умрла у Могорићу 2. 2. 1945.
15. БОРКОВИЋ Милана ДУШАН, 1925, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1943, борац 2. чете, 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1943. Погинуо као борац 3. бриг. 6. див. у Босни 1944.
16. БОРКОВИЋ Петра ЂУРО, 1913, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац Команде мјеста Медак. Члан КПЈ од 1942. Погинуо код Могорића (Мало Међугорје) 17. 11. 1944.
17. БОРКОВИЋ Луке СТАНИША, 1911, сељак, Србин. Заробили га као југословенског војника Талијани и усташе у Жутој Локви априла 1941. и спровели у логор у Италију, гдје је умро 5. 6. 1943.
18. ЧАНКОВИЋ Јове АЛЕКСАНДАР ГОЈКО, 1919, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 8. 1941, борац чете Могорић, затим 2. чете 2. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у одреду „Миме Тодорић” у Стајници (Бриње) марта 1944.
19. ЧАНКОВИЋ Ђуре ДАНЕ, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 3. бат. 3. бриг. 6. див. Члан СКОЈ-а. Рањен и лијечен у болници Бијели Потоци где су га заклале усташе 1943.
20. ЧАНКОВИЋ Лазе ИЛИЈА, 1914, сељак, Србин. Ступио у НОБ 29. 7. 1941, борац чете Могорић, затим бат. „Мирко Штулић” ЛПО „Велебит”. Погинуо код Подоштре 12. 7. 1942.
21. ЧАНКОВИЋ Стеве МИЋО, 1909, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац герилске чете Могорић. Члан СКОЈ-а од поч. 1942. Погинуо као командир вода бат. „Мирко Штулић” у Подоштри (Госпић) 12. 7. 1942.
22. ЦОДАН Миле ДУШАН, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ марта 1942, борац бат. „Мирко Штулић”. Члан СКОЈ-а од 5. 6. 1942. Погинуо у 2. бат. 2. бриг. 6. див. код Мушалука 9. 5. 1943.

23. ЦОДАН Јове ИЛИЈА 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан КПЈ од 1942. Погинуо у 3. бат. 3. бриг. 6. див. код Мушалука 9. 5. 1943.
24. ЦОДАН Јове МИЛОШ, 1914, жандар, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац ПО Ваљево. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо као комесар чете у Ваљевском одреду, код Батине 1944.
25. БАКОВИЋ Томе ДАНЕ, 1914, сељак, Србин. Ступио у НОБ 29. 7. 1941, борац 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Погинуо у бат. „Мирко Штулић” у Подоштри код Госпића 12. 7. 1942.
26. БАКОВИЋ Лазе ЈОВО, 1907, сељак, Србин. Ступио у НОБ 29. 7. 1941, борац 2. чете 2. бат. ЛПО „Велебит”. Члан КПЈ од 1942. Погинуо у бат. „Мирко Штулић” у Подоштри код Госпића 12. 7. 1942.
27. БАКОВИЋ Мане ЈОВО, 1919, сељак, Србин. Ступио у НОБ 29. 7. 1941, борац 2. чете, касније 2. бат. ЛПО „Велебит”. Погинуо у бат. „Мирко Штулић” у Могорићу (код Јовић моста) 12. 4. 1942.
28. БАКОВИЋ Раде МИЋО, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 29. 7. 1941, борац 6. див. ЛПО „Велебит”. Погинуо у бат. „Мирко Штулић” у Подоштри код Госпића 12. 7. 1942.
29. БАКОВИЋ Томе НИКОЛА, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941. Од септембра, борац у ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1941. Погинуо као комесар чете 3. бат. 3. бриг. 6. див. у Шујици (Босна) 1944.
30. БАКОВИЋ Илије РАДЕ, 1915, сељак, Србин. Ступио у НОБ 29. 7. 1941. Борац 2. чете 2. бат. ЛПО „Велебит”. Погинуо у бат. „Мирко Штулић” у Подоштри код Госпића 12. 7. 1942.
31. БАКОВИЋ Спасе САВА, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941. Касније, борац бат. „Мирко Штулић”. Погинуо у Св. Року 1942.
32. ИЛИЋ Миланка ДАНЕ, 1918, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Борац 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан КПЈ од 1942. Рањен је као борац 3. бриг. 6. див. у Кореници, након чега је умро у болници Бијели Поточи 1943.
33. ИЛИЋ Станише ДМИТАР, 1915, бравар, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац ЛПО „Велебит”. Члан КПЈ од 1939. Погинуо у Могорићу код Јовић моста 12. 7. 1942.
34. ИЛИЋ Дане ДУШАН, 1925, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 3. бриг. 6. див. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у Босни 1944.
35. ИЛИЋ Дане ЂУРО, 1917, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Члан КПЈ од 1943. Погинуо у 3. бат. 3. бриг. 6. див. на Сремском фронту 1944.
36. ИЛИЋ Јанка ЂУРО, 1924, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац ЛПО „Велебит”, касније бат. „Мирко Штулић”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо као борац 35. див. на Градини код Коренице 1944.
37. ИЛИЋ М. ГОЈКО, 1925, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Борац 3. бат. 3. бриг. 6. див. Члан КПЈ од 1943. Погинуо на Сутјесци 1944.

38. ИЛИЋ МАНЕ, 1912, сељак, Србин. Заробили га Талијани као југослов. војника у Сењу априла 1941. и спровели у логор. Умро у болници Комбрено-Ле Пети (Швајцарска) 8. 1. 1945.
39. ИЛИЋ Миле МИЛОШ, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац 3. бат. 3. бриг. 6. див. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо као командир вода 3. бат. 3. бриг. 6. див. у Метку 13. 12. 1944.
40. ИЛИЋ Миле НИКОЛА, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1942, борац 3. бат. 3. бриг. 6. див. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо више Грачаца марта 1943.
41. ИЛИЋ Миле САВА, 1925, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 3. бат. 3. бриг. 6. див. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо на Будачком мосту (Госпић) 9. 05. 1943.
42. КОРАЋ Ђуре ПЕТАР, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941. Касније, борац 2. чете 3. бат. ПЛО „Велебит”. Погинуо као командир страже у Команди мјеста Медак у Могорићу (Међугорје) 17. 11. 1944.
43. КОРИЦА БОГДАН, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОВ јануара 1943, борац 2. чете 3. бат. 35. див. Члан СКОЈ-а од 1943. Погинуо код Клапавица (Грачац) 25. 11. 1944.
44. КОРИЦА Миле БОГДАН, 1927, сељак, Србин. Ступио у НОВ 1943. Борац 35. див. Погинуо у Коси код Перушића у прољеће 1944.
45. КОРИЦА Николе БОЖО, 1919, сељак, Србин. Погинуо као југословенски војник у Србији априла 1941.
46. КОРИЦА Петра ДАНЕ, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941. Касније, борац 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у Кисељаку Босна 1944.
47. КОРИЦА Ђуре ДУШАН, 1917, сељак, Србин. Ступио у НОВ крајем 1943. Борац 35. див. Члан СКОЈ-а. Погинуо код Коренице 1944.
48. КОРИЦА Јанко ДУШАН, 1919, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941. Касније, борац 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо као командир вода 3. бат. 3. бригаде 6. див. у Могорићу 1943.
49. КОРИЦА Стојана ГОЈКО, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Члан КПЈ од 1943. Погинуо као командир вода 3. бат. 3. бриг. 6. див. код Госпића 9. 5. 1943.
50. КОРИЦА Томе ЈОВАН, 1909, сељак, Србин. Заробили га Нијемци као југосл. војника код Добоја априла 1941. и спровели у логор у Њемачку гдје је умро децембра 1942.
51. КОРИЦА Николе ЈОВО, 1911, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941. Касније, борац 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан КПЈ од 1942. Ухватице га рањеног усташе као командира вода код Госпића и после мучења убиле 12. 7. 1942.
52. КОРИЦА Саве ЉУБА, 1927, сељанка, Српкиња. Ступила у НОБ 1941. Радила као болничарка при Команди мјеста. Члан СКОЈ-а. Ухватице је усташе и после мучења заклале, па бациле у ватру у Могорићу (Трнави) 22. 12. 1944.

53. КОРИЦА Миле МИЛИЦА, 1920, домаћица, Српкиња. Ступила у НОБ 1941. Болничарка 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1941. Ухватиле је усташе 9. 5. 1943. код Будака — Госпић (као болничарку 3. бриг. 6. див.) те последице мучења убиле.
54. КОРИЦА Боже НИКОЛА, 1925, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1943, борац 2. чете 3. бат. 1. ПЛО. Члан СКОЈ-а. Погинуо у Госпићу 9. 5. 1943.
55. КОРИЦА Миланка НИКОЛА, 1925, ђак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942, КПЈ од 1941. Погинуо као официр за везу 2. бриг. 6. див. на Сремском фронту маја 1945.
56. КОРИЦА Д. НОВАК, 1924, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац омлад. чете Могорић. Касније у ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 25. 5. 1942. Погинуо у Удбини као борац 3. бриг. 6. див. 20. 8. 1943.
57. КОРИЦА Миле РАДЕ, ЛУЛИЦА, 1907, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, касније борац 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан КПЈ од 1938. Погинуо као обавјештајни официр 3. бриг. 6. див. код Госпића 1943.
58. КОРИЦА Петра СОКА, КОКА, 1923, домаћица, Српкиња. Ступила у НОБ 1924, болничарка у ВП болници Крбавица. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинула код Коренице 1943.
59. КОРИЦА Миланка СТЕВАН, 1919, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1942, касније борац 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у Могорићу (код Јовић моста) 12. 4. 1942.
60. КОРИЦА Илије СТЕВО, 1916, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац чете у Могорићу, затим Јуришне чете 1. ЛПО „Велебит”. Погинуо код Плитвичких језера јуна 1942.
61. КРАВИЋ Миле ЈАНКО БИБЛЕ, 1918, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац славонских јединица. Погинуо у Ваљеву 1944.
62. КРАВИЋ Јове МИЛАН МИШ, 1910, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, члан сеоског НОО Могорић. Члан КПЈ од поч. 1942. Погинуо у Врепцу (Завође) марта 1943.
63. КРАВИЋ Миле МИЛОШ, 1918, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Борац бат. „Мирко Штулић”. Погинуо у Личком Новом 1942.
64. КРИЧКОВИЋ Боже ГОЈКО, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, касније борац 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Погинуо у Подоштри код Госпића јула 1942.
65. КРИЧКОВИЋ М. ЈОВАН, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, касније борац 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Погинуо у Подоштри код Госпића 12. 7. 1942.
66. КРИЧКОВИЋ Боже МИЛАН, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, касније борац 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у 3. бриг. 6. див. код Ливна у прољеће 1944.

67. КРИЧКОВИЋ Ј. НИКОЛА, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1943, борац Команде мјеста Медак. Погинуо у Могорићу 9. 3. 1943.
68. ЛАЗИЋ Саве АНКИЦА, 1922, ђак, Српкиња. Ступила у НОБ 27. 7. 1941, касније борац 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1941, КПЈ од децембра 1941. Погинула као комесар чете 3. бат. 3. бриг. 6. див. у Дрвару 25. 5. 1944.
69. ЛАЗИЋ Јанка ДУШАН, 1924, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац 3. бат. ЛПО „Велебит”. Рањен у Дрвару као борац 3. бриг. 6. див. код Маглаја и од последица умро 1944.
70. ЛАЗИЋ Саве ДУШАН, 1927, ђак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а. Погинуо као командир вода 3. бат. 3. бриг. 6. див. код Госпића 1943.
71. ЛАЗИЋ Саве НЕДЈЕЉКА, 1924, ђак, Српкиња. Ступила у НОБ 27. 7. 1941. Касније у женској чети у Трновцу. Члан КПЈ од 1941. Погинула као делегат вода 3. бат. 3. бриг. 6. див. код Слуња у зиму 1943.
72. ЛАЗИЋ Миле НИКОЛА, 1925, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 3. бат. 3. бриг. 6. див. Погинуо код Чазме на Сремском фронту 1945.
73. МАЉКОВИЋ Дане БЛАГОЈЕ, 1919, сељак, Србин. Заробили га Нјемци као југослов. војника у Добоју. Умро у Њемачкој 1945.
74. МАЉКОВИЋ Јове БРАНКО, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац чете у Могорићу, касније борац бат. „Мирко Штулић”. Члан КПЈ од 1942. Погинуо као командант 1. бат. 3. бриг. 6. див. на Дурмитору 2. 3. 1944.
75. МАЉКОВИЋ Дамјана МИЛАН, 1919, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац 2. чете затим, 2. бат. „Мирко Штулић”. Члан СКОЈ-а од 1941. Погинуо у Могорићу 12. 4. 1942.
76. МАЉКОВИЋ Петра НИКОЛА, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац чете Могорић, затим бат. „Мирко Штулић”. Члан КПЈ од 1. 5. 1942. Погинуо као борац 3. бриг. 6. див. у Босни 25. 8. 1944.
77. МАЉКОВИЋ Миланка ПЕТАР, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан КПЈ од 1942. Погинуо као комесар батаљона 3. бриг. 6. див. на Сремском фронту децембра 1944.
78. МАЉКОВИЋ Лазе РАДЕ, 1913, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац чете „Могорић”, затим бат. „Мирко Штулић”. Кандидат за члана КПЈ од 1. 5. 1942. Погинуо као борац 2. бат. 3. бриг. 6. див. код Ковачице у Могорићу 9. 3. 1943.
79. МИЛОЈЕВИЋ Мане ДУШАН, 1912, жандар, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан КПЈ од 1942. Рањен као командир вода 3. бриг. 6. див. код Коренице, а умро на Бијелим Поточима 1943.
80. МИЛОЈЕВИЋ Богдана МИЛЕВА, 1919, кројачица, Српкиња. Ступила у НОБ 27. 7. 1941, теренски радник, један од организатора устанка

у Могорићу. Члан Окружног одбора АФЖ-а за Лику. Погинула као секретар ЛПО „Велебит” за вријеме непријатељског бомбардирања у Плочи децембра 1942.

81. МИЛОЈЕВИЋ Томе МИЛКА, 1923, радница, Српкиња. Ступила у НОБ 1942, борац личке јединице. Члан СКОЈ-а од 1941. Погинула као борац 1. бриг. 6. див. у Србији 1944.
82. МИЛОЈЕВИЋ Дане НИКОЛА, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац ЛПО „Велебит” од 1942. у 3. бат. 3. бриг. 6. див. Члан КПЈ од 1942. Погинуо као комесар чете на Зулешевници крајем 1943.
83. РАДАКОВИЋ Ђуре ДАНЕ, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, касније борац 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а, члан КПЈ. Погинуо на Сутјесци 1944.
84. РАДАКОВИЋ Саве ДАНЕ, 1927, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1943. Члан СКОЈ-а. Погинуо као борац 35. див. код Бабиног потока априла 1945.
85. РАДАКОВИЋ Саве ДАНЕ, 1910, радник, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац чете „Могорић”, затим 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан КПЈ од 1942. Погинуо у Широкој Кули 1942.
86. РАДАКОВИЋ Дане ДМИТАР, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ 15. 2. 1942, борац Омладинске чете при Команди мјеста Могорић. Погинуо у Трнави (између Могорића и Крушковца) 22. 12. 1944.
87. РАДАКОВИЋ Саве ДУШАН, 1925, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1943, борац при Команди мјеста. Члан СКОЈ-а од 1943. Погинуо као борац 35. див. код Коренице априла 1945.
88. РАДАКОВИЋ Дане ЂУРО, 1911, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, касније борац ЛПО „Велебит”. Погинуо у бат. „Мирко Штулић” у Могорићу (код Јовић моста) 12. 4. 1942.
89. РАДАКОВИЋ Ђуре ЂУРО, 1919, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, касније борац ЛПО „Велебит”. Рањен 22. 6. 1942. као борац бат. „Мирко Штулић” и умро у Могорићу 23. 3. 1943.
90. РАДАКОВИЋ Паје ЂУРО, 1916, жандар, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, командир чете, касније у ЛПО „Велебит”. Члан КПЈ од 1941. Погинуо у Кореници јануара 1942.
91. РАДАКОВИЋ Петра ЈАНДРЕ, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, касније борац 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо као борац 35. див. код Грачаца новембра 1944.
92. РАДАКОВИЋ Миланка ЈАНКО, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац чете Могорић, затим у 2. чети 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у Подоштри код Госпића 14. 7. 1942.
93. РАДАКОВИЋ Мане ЈОВО, 1915, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац чете „Могорић”, од јула 1942. замјеник команданта у бат. „Мирко Штулић” 1. одреда. Члан КПЈ од 1941. Рањен као командант 3. бат. 3. бриг. 6. див. на Зеленгори, од посљедица умро на лијечењу у Италији марта 1945.

94. РАДАКОВИЋ Николе МИЋО, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, касније борац 2. чете 2. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а. Послије рањавања сам се убио код Госпића 1942.
95. РАДАКОВИЋ Лазе МИЛАН, 1907, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Погинуо као стражар Команде мјеста Медак у Могорићу (Мало Међугорје) 17. 12. 1944.
96. РАДАКОВИЋ Николе МИЛАН, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, касније борац 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо у Могорићу (код Јовић моста) 12. 4. 1942.
97. РАДАКОВИЋ Миланко, 1899, сељак, Србин. Ступио у НОБ 3. 3. 1942, борац 1. лич. подручја. Погинуо на Пољанку код Плитвичких језера 3. 3. 1944.
98. РАДАКОВИЋ С. МИЛАНКО, ПЕРА, 1924, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац Омлад. чете, касније у бат. „Мирко Штулић”. Члан КПЈ од 1. 12. 1941. Погинуо као комесар бат. „Мирко Штулић” 3. бриг. 6. див. при ослобођењу Београда 20. октобра 1944.
99. РАДАКОВИЋ Лазе МИЛЕ, 1907, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 3. бат. 3. бриг. 6. див. Ухватиле га усташе и убиле у Рибнику 1945.
100. РАДАКОВИЋ Јанка МИЛИЦА МИКА, 1922, домаћица, Српкиња. Ступила у НОБ 1942, борац 3. бат. 3. бриг. 6. див. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинула у борби с четницима више Книна марта 1943.
101. РАДАКОВИЋ Дане МИЛКА, 1925, сељанка, Српкиња. Ступила у НОБ 1942, борац у Омладинској чети. Члан СКОЈ-а од 1942, КПЈ од 15. 5. 1943. Умрла од тифуса у Могорићу 1944.
102. РАДАКОВИЋ Д. МИЛКА, 1925, домаћица, Српкиња. Ступила у НОБ 1942, борац 3. бат. 3. бриг. 6. див. Погинула као болничарка у Могорићу 25. 2. 1945.
103. РАДАКОВИЋ Лазе МИЛОШ, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, касније борац 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а. Погинуо као делегат вода у Подоштри код Госпића 12. 7. 1942.
104. РАДАКОВИЋ Гене НИКИЦА, 1925, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”, касније у 6. див. Члан СКОЈ-а. Рањен код Коренице, по оздрављењу постао борац 35. див. Погинуо као командир вода у Широкој Кули 3. 10. 1944.
105. РАДАКОВИЋ Јанка НИКОЛА, 1924, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац 3. бат. ЛПО „Велебит”. Погинуо у Подоштри код Госпића 12. 7. 1942.
106. РАДАКОВИЋ Миланка НИКОЛА, 1908, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, борац ЛПО „Велебит”, касније бат. „Мирко Штулић”. Члан КПЈ од 1942. Погинуо као интендант 3. бриг. 6. див. код Таре 20. 10. 1944.
107. РАДАКОВИЋ Стојана НИКОЛА, 1910, радник, Србин. Ступио у НОБ 1944. Борац 6. див. Погинуо на Сремском фронту 1945.

108. РАДАКОВИЋ Јове ПЕТАР, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, касније у 2. чети 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а. Погинуо на Мариној глави код Перушића 1943.
109. РАДАКОВИЋ Петра СОКА, 1916, домаћица, Српкиња. Ступила у НОБ 27. 7. 1941, теренски радник, организатор устанка у Могорићу. Члан КПЈ од 1941. Погинула за вријеме талијанског бомбардирања у Могорићу 9. 4. 1943.
110. РАДАКОВИЋ Дане СТЕВО, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ 2. 3. 1942, борац бат. „Мирко Штулић”. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо као борац 3. бриг. 6. див. код Купреса децембра 1943.
111. СТОЈСАВЉЕВИЋ Николе МАНЕ, 1926, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1943. Члан СКОЈ-а од 1942. Погинуо код Грачаца новембра 1944.
112. СТОЈСАВЉЕВИЋ Јована САВА, 1911, сељак, Србин. Ступио у НОБ јуна 1942, борац 2. чете 3. бат. ЛПО „Велебит”. Кандидат за члана КПЈ. Рањен у Могорићу и од посљедица умро у Могорићу 1945.
113. ВУЧКОВИЋ Дамјана ДУШАН, 1924, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941. Од 1942. у бат. „Мирко Штулић”. Члан СКОЈ-а од 15. 5. 1942. Погинуо код Доњег Лапца 3. 6. 1943.
114. ВУЧКОВИЋ Дамјана ЂУРО, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941. Од 1942. у бат. „Мирко Штулић” ЛПО „Велебит”. Члан КПЈ од 15. 1. 1942. Погинуо у Брушанима 15. 6. 1942.
115. ВУЧКОВИЋ Миле ИЛИЈА, 1927, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1. 12. 1943. Борац 35. див. Члан СКОЈ-а од 15. 8. 1943. Заробили га Нијемци код Плитвичких језера 15. 2. 1944. и спровели у логор Београд. Погинуо на Бањици 1944.
116. ВУЧКОВИЋ Гене НИКОЛА, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941. Од 1942. у бат. „Мирко Штулић”. Члан СКОЈ-а од 6. 5. 1942. Погинуо код Кључа 15. 1. 1944.
117. ВУЧКОВИЋ П. ПЕТАР, 1907, сељак, Србин. Заробили га Талијани у Оточцу као југос. војника априла 1941. и спровели у логор гдје је умро 1942.
118. ВУРДЕЉА Т. БОГДАН, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, касније борац 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1940. Погинуо као командир вода у Подлапачи 22. 6. 1942.
119. ВУРДЕЉА Т. ДУШАН, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941. Од 1942. у 3. бат. ЛПО „Велебит”. Члан СКОЈ-а од 1942. Рањен као борац 3. бриг. 6. див. након чега је умро.
120. ВУРДЕЉА Илије ЈОВО, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац 3. бат. ЛПО „Велебит”. Погинуо у Крушковцу код Метка 1942.
121. ЗАКЛАН Боже ДАНЕ, 1918, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941. Од 1942. у бат. „Мирко Штулић”. Члан КПЈ од 1943. Погинуо као командир чете на Сремском фронту 1945.

122. ЗАКЛАН М. МИЛАН, 1913, сељак, Србин. Ступио у НОБ 27. 7. 1941, од 1942. у бат. „Мирко Штулић”. Члан КПЈ од 15. 2. 1942. Погинуо као делегат вода у 3. бриг. 6. див. у Могорићу 9. 3. 1943.

РАДУЧ

1. АЈДУКОВИЋ Милана ДАНЕ, 1919, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Погинуо у Радучу 15. 2. 1942.
2. АЈДУКОВИЋ Николе ШПИРО, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац теренске чете. Погинуо у Оточцу 1944.
3. БЈЕЛОБАБА Дане МИЛАН, 1916, жандар, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 6. див. Погинуо код Бриња 1943.
4. БЈЕЛОБАБА Стеве СТОЈАН, 1901, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније, борац 6. див. Погинуо у Добоју 1944.
5. ЧУБРИК Луке ЂУРО, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније, борац 6. див. Погинуо у Бабином Потоку 1944.
6. ЧУБРИК Спире ИЛИЈА, 1925, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1943, борац Команде мјеста. Погинуо у Радучу 1944.
7. ЧУБРИЛО Миле ГЕНО, 1915, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, командир вода 1. бриг. 6. див. Погинуо у Фрушкој гори 1944.
8. ЧУБРИЛО Вује ЈОВАН, 1919, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније, борац 6. див. Погинуо у Радучу 1943.
9. ЧУБРИЛО Вује МИЛАНКО, 1926, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1944, борац 35. див. Погинуо у Удбини 1944.
10. ЧУБРИЛО Даре МИЛЕ, 1914, жандар, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније, борац 6. див. Погинуо у Плочама 1943.
11. ЧУБРИЛО Луке МИРКО, 1918, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Погинуо у Плочама 1942.
12. ЂЕЛИЋ Николе ИСО, 1915, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније, борац 6. див. Погинуо у Радучу 1942.
13. ЂЕЛИЋ Миланка ЈАНКО, 1898, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Био је у МНОО-у Радуч. Погинуо у Радучу 1944.
14. ЂЕЛИЋ Дане МИЛАН, 1914, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, командир Јуришне чете. Погинуо у Обровцу 1944.
15. ЂЕЛИЋ Паве МИЛАН, 1919, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније, борац 6. див. Погинуо у Језерани 1942.
16. ЂЕЛИЋ Саве МИЛАН, 1914, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније, борац 3. бриг. 6. див. Погинуо у Трновцу 1943.
17. ДЕЈАНОВИЋ Марка ДРАГАН, 1919, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније, борац 6. див. Погинуо у Дрвару 1943.
18. ДЕЈАНОВИЋ Николе МАРКО, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942. Касније борац 6. див. Погинуо у Метку 1943.
19. ДЕЈАНОВИЋ Стевана МИЋА, 1896, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Политички радник. Погинуо у Радучу 1942.

20. ДЕЈАНОВИЋ Јове МИЛАН, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније, борац 6. див. Погинуо у Србу 1943.
21. ДЕЈАНОВИЋ Марка НИКИЦА, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 6. див. Погинуо у Београду 1945.
22. ДЕЈАНОВИЋ Стеве РАДЕ, 1919, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 6. див. Погинуо у Титовој Кореници 1944.
23. ДОШЕН Душана МИЋО, 1925, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније, борац 6. див. Погинуо на Зеленгори 1944.
24. ДРАГИЧЕВИЋ Раде НИКОЛА, 1909, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, командир курирске чете, касније борац 3. бриг. 6. див. Погинуо на Сремском фронту 1944.
25. ДРАШКОВИЋ Луке ЈАНКО, 1873, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније кувар 6. див. Погинуо у Метку 1942.
26. ГЛУМАЦ Петра ДУШАН, 1924, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 6. див. Погинуо на Грахову 1943.
27. ГЛУМАЦ Миланка ЈАНКО, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 6. див. Погинуо на Грахову 1943.
28. КАЛИНИЋ Миле ИЛИЈА, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 6. див. Погинуо у Босни 1943.
29. КАЛИНИЋ Миле МИЋО, 1927, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 6. див. Погинуо у Госпићу 1943.
30. КАЛИНИЋ Петра МИЛАН, 1925, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 6. див. Погинуо у Сријему 1944.
31. КАЛИНИЋ Јанка ПАЈО, 1916, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 3. бриг. 6. див. Погинуо у Дрвару 1944.
32. КАЛИНИЋ Јове ПАВАО, 1916, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац Команде мјеста. Погинуо у Удбини 1942.
33. КАЛИНИЋ Јове ШПИРО, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац теренске чете. Погинуо 1944.
34. КОЊЕВИЋ Миће НИКОЛА, 1917, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 6. див. Погинуо у Подлапачи 1942.
35. КОЊЕВИЋ Вује НИКОЛА — ВРАНА, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац Јуришне чете ПО „Велебит”. Погинуо у Подлапачи 7. 3. 1942.
36. КОЊЕВИЋ Воје ПЕТАР, 1913, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац теренске чете. Погинуо у Радучу 1944.
37. КУПРЕШАНИН Раде САВА, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 6. див. Погинуо у Радучу 1943.
38. ЛЕВНАИЋ Павла ЈАНКО, 1897, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Радио у НОО-у. Погинуо у Радучу 1942.
39. ЛЕВНАИЋ Дане СТОЈАН, 1913, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније командир вода у 6. див. Погинуо у Дрвару 1944.
40. МИЛЕКИЋ Саве ДУШАН, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац Команде мјеста Медак. Погинуо у Метку 1944.

41. МИЛЕКИЋ Марка БУРО, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 6. див. Погинуо у Рибнику 1942.
42. МИШЧЕВИЋ Јове НИКОЛА, 1919, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 6. див. Погинуо у Крчани 1944.
43. МРКАИЛО БУРО, 1910, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац Команде мјеста. Погинуо у Метку 1944.
44. МРКАИЛО Јове МАЛЕТА, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 6. див. Погинуо у Метку 1943.
45. МРКАИЛО Јове МАРКО, 1910, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 6. див. Погинуо у Дреновачи 1943.
46. МРКАИЛО Буре МИЛАН, 1920, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 6. див. Погинуо на Плитвицама 1942.
47. МРКАИЛО Буре НИКОЛА, 1929, дијете, Србин. Ступио у НОБ 1943, борац 3. бриг. 35. див. Погинуо у Широкој Кули 1944.
48. ПАЊКОВИЋ Милоша ДАНЕ, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 3. бриг. 6. див. Погинуо у Радучу 1944.
49. ПОКРАЈАЦ Паје БРАНКО, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније командант бат. у 6. див. Погинуо у Београду 1944.
50. ПОКРАЈАЦ Исе ДУШАН, 1910, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 6. див. Погинуо у Лошињу 1944.
51. ПОКРАЈАЦ Марка БУРО, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 6. див. Погинуо у Оточцу 1943.
52. ПОКРАЈАЦ Милоша ИЛИЈА, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 6. див. Погинуо у Босни 1944.
53. ПОКРАЈАЦ Нове ЈАНКО, 1918, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац Јуришне чете. Погинуо у Госпићу 1942.
54. ПОКРАЈАЦ Миланка МИЛАН, 1917, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 6. див. Погинуо у Плочама 1942.
55. ПОКРАЈАЦ Стеве МИЛАН, 1898, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац теренске чете. Погинуо у Радучу 1944.
56. ПОКРАЈАЦ Марка МИЛЕ, 1895, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац Јуришне чете. Погинуо у Ловинцу 1943.
57. ПОКРАЈАЦ Марка ПЕТАР, 1919, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 6. див. Погинуо у Грачацу 1943.
58. ПОКРАЈАЦ Марка САВА, 1908, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 6. див. Погинуо у Радучу 1944.
59. ПОКРАЈАЦ Миле СТЕВО, 1919, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 6. див. Погинуо у Радучу 1942.
60. ТЕСЛА Јове ДАНЕ, 1926, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац теренске чете. Погинуо у Ловинцу 1944.
61. ТЕСЛА Петра ИЛИЈА, 1919, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац бат. „Пекиша Вуксан”. Погинуо као борац 6. див. у Кањижи 1943.
62. ТЕСЛА Стеве ИСО, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 3. бриг. 6. див. Погинуо у Дивоселу 1942.

63. ТЕСЛА Стеве МИЛАН, 1919, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 6. див. Погинуо у Радучу 1943.
64. ВУЧКОВИЋ Миле НИКОЛА, 1925, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 6. див. Погинуо у Удбини 1943.

КРУШКОВАЦ

1. КАЛИНИЋ Николе МАРКО, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац Команде мјеста. Погинуо у Метку 1942.
2. КУПРЕШАНИН Милана ДУШАН, 1925, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 6. див. Погинуо у Дреновачи 1943.
3. КУПРЕШАНИН Ђуре ЈАЊА, 1917, домаћица, Српкиња. Ступила у НОБ 1941. Касније болничарка 6. див. Погинула у Јасеновцу 1944.
4. КУПРЕШАНИН Шпире МИЛЕ, 1924, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније, борац 6. див. Погинуо у Радучу 1942.
5. КУПРЕШАНИН Дане МИШКО, 1924, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942. Погинуо у Радучу 1942.
6. КУПРЕШАНИН Ђуре НИКОЛА, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније, борац 6. див. Погинуо у Оточцу 1942.
7. КУПРЕШАНИН Стојана РАДЕ, 1919, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Погинуо у Метку 1942.
8. КУПРЕШАНИН Дане СЛАВКО, 1923, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941, борац Јуришне чете. Погинуо у Крушковцу 1943.
9. КУПРЕШАНИН Петра СТЕВО, 1900, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Члан МНОО-а Радуч. Погинуо у Метку 1944.
10. ОКЛОБЦИЈА Јанка ВАСО, 1921, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1943, борац 3. бриг. 6. див. Погинуо у Дрвару 1944.
11. ТРБОЈЕВИЋ Дмитра МАРКО, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније, борац 6. див. Погинуо у Средњој гори 1943.
12. ВРАЧАР Дане БОГДАН, 1917, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 6. див. Погинуо у Радучу 1942.
13. ВРАЧАР Дане ЂУРО, 1914, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 6. див. Погинуо у Плочи 1942.
14. ВРАЧАР Исе ЂУРО, 1922, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1941. Касније борац 35. див. Погинуо у Врепцу 1944.
15. ВРАЧАР Дане МИЛЕ, 1913, сељак, Србин. Ступио у НОБ 1942, борац 3. чете бат. „Мирко Штулић”. Погинуо код Коренице 1943.